SALON GIER GAMEDESIRE
GEMSTONE LEGENDS
FARMERAMA
Bonusy do gier o wartości 390 zł
dla nowych graczy

Komputer Świat

NOWOŚĆ

CHRONI WA PEŁNA WERS

Bitdefender Internet Security
NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Twój Niezbędnik

Nr 6/2021 (119) | grudzień 2021 – styczeń 2022 | komputerswiat.pl | ksplus.pl |

Najlepsze programy na:

NAJLEPSZE PROGRAMY 2022

PEŁNE WERSJE O WARTOŚCI 1050 ZŁOTYCH

DO POBRANIA Z KSPLUS.PL

WYBÓR REDAKCJI

Najlepsze programy w 11 kategoriach

▷ ochrona ▷ internetowe ▷ dla graczy ▷ biurowe ▷ edukacyjne ▷ graficzne ▷ narzędziowe ▷ i inne

Bitdefender Internet Security
Najskuteczniejszy pakiet antywirusowy

Driver Booster 9 PRO
Najlepszy program do aktualizacji sterowników

Wise Care 365 PRO
Popularny program do optymalizacji Windows

AVS Video ReMaker
Łatwy w obsłudze edytor wideo

AOMEI Backupper Professional
Program do tworzenia i przywracania kopii zapasowych danych

CutOut Standard
Narzędzie do wycinania niechcianych obiektów z tła na zdjęciach

Audials Music 2022 SE
Program do odtwarzania i pobierania muzyki

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI I NARZĘDZIA

Szybkie i wygodne tworzenie **kopii zapasowych**

Nowy Linux Mint: ceniony i dopracowany system operacyjny

Programy przydatne nie tylko początkującym **programistom**

NAUCZ SIĘ NOWYCH RZECZY: 2 KURSY EXTRA

MISTRZ WIDEO
Praktyczne porady dla osób filmujących za pomocą smartfona

KURS PYTHONA
Programowanie od podstaw: aplikacje z oknem graficznym

12 90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT)
ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

Zapewnij swoim pracownikom bezpieczną pracę - niezależnie od miejsca

Dzięki Kaspersky ASAP - platformie edukacyjnej online - możesz zadbać, by Twoi pracownicy byli gotowi na cyberzagrożenia, zarówno gdy pracują w biurze jak i w domu.

Nasza platforma powstała przy udziale czołowych ekspertów ds. cyberbezpieczeństwa, dzięki czemu obejmuje najbardziej aktualne i istotne zagadnienia.

Wypróbuj wersję testową już teraz: asap.kaspersky.pl

2021 AO Kaspersky Lab. Wszelkie prawa zastrzeżone.

kaspersky AKTYWUJ PRZYSZŁOŚĆ

Kaspersky Automated Security Awareness Platform

JAK KORZYSTAĆ Z PŁYTY i KSPLUS.PL

Na DVD znajduje się 11 superpakietów najlepszych programów: Internetowe, Biurowe, Multimedialne, Graficzne, Edukacyjne, Gamingowe, Programistyczne, Zabezpieczające, Systemowe, Debiuty, Kopie zapasowe

A TEMATYCZNE DZIAŁY
kategorie programów ułatwiają poruszanie się wśród aplikacji i wyszukiwanie programów do interesujących nas zastosowań

B INFORMACJE
wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

C WYGLĄD PROGRAMU
zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

D ZAINSTALUJ / KOPIUJ
z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

E WYSZUKIWARKA
tu wpisujemy nazwę lub DVD-KOD programu, by go znaleźć

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

KOLEJNY NUMER Komputer Niezbędnik 1/2022 W SPRZEDAŻY OD 9 LUTEGO 2022 ROKU

JAK POBRAĆ E-WYDANIE ORAZ PLIK ISO Z OBRAZEM PŁYTY DVD

W serwisie KŚ+ znajdziemy e-wydanie magazynu, zarówno do pobrania na dysk w formacie PDF, jak i do czytania w oknie przeglądarki, oraz obraz płyty DVD dodanej do wydania, który można zamontować w wirtualnym napędzie i korzystać z niego jak ze zwykłej płyty.

1 Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **ksplus.pl**. Logujemy się, klikając na **Logowanie**. Jeżeli nie mamy konta, klikamy na **Załóż konto**, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się rejestrujemy unikalny kod nadrukowany na płycie dołączonej do tego wydania magazynu. Wystarczy kliknąć na **Zarejestruj kod** A i przepisać go.

3 Mamy już dostęp do e-wydania – aby je zobaczyć, wystarczy wejść na zakładkę **Moja półka** B i kliknąć na okładkę cyfrowej wersji magazynu.

4 Aby przejrzeć e-wydanie lub pobrać PDF, klikamy na **Czytaj e-wydanie** C. PDF pobierzemy, klikając na **D**. A jeśli chcemy pobrać obraz ISO płyty dodanej do wydania czy dodatkowe aplikacje, klikamy na **Programy** E. Kody do bonusów i opisy instalacji pełnych wersji znajdziemy, klikając na **Bonusy** F.

OD REDAKCJI

Nowi przyjaciele

W ostatnim w roku wydaniu Niezbędnika proponujemy Wam najnowsze i najlepsze programy z najpopularniejszych kategorii. To niezawodni kumple, z którymi niejedno przeżyliście. Dzięki nim w nowy rok wchodzicie z komputerami wyposażonymi w bezpieczne, szybkie i praktyczne programy. Ja jednak zawsze z największym zainteresowaniem przyglądam się działowi Debiuty. To aplikacje, które na łamach Niezbędnika goszczą po raz pierwszy. Zawsze wśród nich znajduję przynajmniej kilka wschodzących gwiazd, które – gdy się je oswoi, jak doradza Lis z Małego Księcia – przestają być tylko jednymi z tysięcy podobnych narzędzi, a stają się nam potrzebne, bo tworzymy z nimi więzi. Zaprzyjaźniamy się, docieramy – tak jak z hitowymi programami dostarczanymi w każdym Niezbędniku. W nowym roku życzę Wam zdobycia zarówno takich nowych, software'owych przyjaciół, jak i żywych, sprawdzonych na co dzień w realu!

RAFAŁ KAMIŃSKI
REDAKTOR NACZELNY

CO TO JEST DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszu kiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

PROGRAMY W KŚ+

Pełne wersje, wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych są dostępne wraz z e-wydaniem tego Niezbędnika w KŚ+ – **ksplus.pl**

TAK OZNACZAMY WERSJE PROGRAMÓW

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmo wy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AOMEI Backupper Professional	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8
Audials Music 2022 Special Edition	PEŁNA WERSJA	KŚ+	9
AVS Video ReMaker	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8
Bitdefender Internet Security	WERSJA SPECJALNA	KŚ+	5
CutOut Standard	PEŁNA WERSJA	KŚ+	9
Driver Booster 9 PRO	PEŁNA WERSJA	KŚ+	6
Wise Care 365 PRO	PEŁNA WERSJA	KŚ+	7

DEBIUTY	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Bvckup 2 Pro	FREEWARE	015	15
Cakewalk 2021	FREEWARE	016	15
DeepL Translator 3	FREEWARE	018	
Docker Desktop 3.1	FREEWARE	020	
Ferdi 5.6.3	FREEWARE	026	14
FreeTube 0.15.1 Beta	FREEWARE	028	12
GeForce NOW 2	TRIAL	029	13
Google Stadia	TRIAL	035	14
Parsec	FREEWARE	052	
spacedesk DRIVER 1.0.18 (32-bit)	FREEWARE	062	
spacedesk DRIVER 1.0.18 (64-bit)	FREEWARE	063	
spacedesk VIEWER 0.9.33	FREEWARE	064	

INTERNETOWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Chrome 95	FREEWARE	017	16
Dropbox 134.4	FREEWARE	021	
Firefox 94	FREEWARE	027	
qBittorrent 4.3.9 (32-bit)	FREEWARE	056	
qBittorrent 4.3.9 (64-bit)	FREEWARE	057	
RaiDrive Standard 2021.10.9	FREEWARE	058	
Signal Desktop 5.23.1	FREEWARE	060	
Skype 8.78	FREEWARE	061	
Telegram 3.2.2	FREEWARE	068	
Thunderbird 91.3 (32-bit)	FREEWARE	069	17
Thunderbird 91.3 (64-bit)	FREEWARE	070	17
WinSCP 5.19.4	FREEWARE	082	
YouTube to MP3 3.9.9.62 (32-bit)	FREEWARE	085	17
YouTube to MP3 3.9.9.62 (64-bit)	FREEWARE	086	17

OCHRONA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AdwCleaner 8.3	FREEWARE	004	
Bitwarden 1.29.1	FREEWARE	013	19
Emsisoft Emergency Kit 2021.10	FREEWARE	024	18
KeePassXC 2.6.6 (32-bit)	FREEWARE	041	
KeePassXC 2.6.6 (64-bit)	FREEWARE	042	
ProtonVPN Free 1.24.1	FREEWARE	055	
VeraCrypt 1.24	FREEWARE	073	
Windscribe VPN 2.0.2	FREEWARE	081	19

GAMINGOWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Discord	FREEWARE	019	22
Epic Games 13	FREEWARE	025	21
GOG Galaxy 2	FREEWARE	033	21
Steam	FREEWARE	066	20

BIUROWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
LibreOffice 7.1.7 (32-bit)	FREEWARE	044	23
LibreOffice 7.1.7 (64-bit)	FREEWARE	045	23
Microsoft Teams 1.4	FREEWARE	046	23
Microsoft Office 2021	TRIAL	KŚ+	22
PDF24 Creator 10.6.3	FREEWARE	053	23
PDF-XChange Editor 9.2	FREEWARE	054	23

GRAFICZNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Affinity Photo 1.10.3	TRIAL	005	27
GIMP 2.10.28	FREEWARE	031	26
ImageGlass 8.2.6.6 (32-bit)	FREEWARE	036	
ImageGlass 8.2.6.6 (64-bit)	FREEWARE	037	
IrfanView 4.58 (32-bit)	FREEWARE	038	25
IrfanView 4.58 (64-bit)	FREEWARE	039	25
IrfanView 4.58 PL	FREEWARE	040	25
Krita 4.4.8	FREEWARE	043	
Paint.NET 4.3.2	FREEWARE	051	24

MULTIMEDIALNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AIMP 5	FREEWARE	006	28
Audacity 3.1.1 (32-bit)	FREEWARE	011	29
Audacity 3.1.1 (64-bit)	FREEWARE	012	29
MusicBee 3.4	FREEWARE	047	
Spotify Desktop 1.1.71	FREEWARE	065	28
VLC media player 3.0.16 (32-bit)	FREEWARE	078	29
VLC media player 3.0.16 (64-bit)	FREEWARE	079	29
XMedia Recode 3.5.3 (32-bit)	FREEWARE	083	29
XMedia Recode 3.5.3 (64-bit)	FREEWARE	084	29

EDUKACYJNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Anki 2.1.49	FREEWARE	007	31
GeoGebra 6	FREEWARE	030	31
Google Earth Pro 7.3	FREEWARE	034	30

KOPIE ZAPASOWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Acronis Cyber Protect Home Office	TRIAL	003	32
AOMEI Backupper Standard 6.7	FREEWARE	010	33
EaseUS Todo Backup Free 13.5	FREEWARE	023	33
Rescuezilla 2.2	FREEWARE	059	

PROGRAMOWANIE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Notepad++ 8.1.9 (32-bit)	FREEWARE	049	34
Notepad++ 8.1.9 (64-bit)	FREEWARE	050	34
Visual Studio 2022 Community	FREEWARE	075	35
Visual Studio Code 1.62.1 (32-bit)	FREEWARE	076	35
Visual Studio Code 1.62.1 (64-bit)	FREEWARE	077	35

DODATKOWE NARZĘDZIA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 21.04 beta (32-bit)	FREEWARE	001	36
7-Zip 21.04 beta (64-bit)	FREEWARE	002	36
AnyBurn 5.2 (32-bit)	FREEWARE	008	
AnyBurn 5.2 (64-bit)	FREEWARE	009	
BleachBit 4.4	FREEWARE	014	37
DWService Agent	FREEWARE	022	
GlassWire 2.3.363	FREEWARE	032	
NetLimiter 4.1.12	FREEWARE	048	
TeamViewer QuickSupport	FREEWARE	067	37
Total Commander 10	SHAREWARE	071	36
Ventoy 1.0.55	FREEWARE	072	37
VirtualBox 6.1.14	FREEWARE	074	37
WinCDEmu 4.1	FREEWARE	080	37

KĄCIK MACOS: 5 PROGRAMÓW OPEN SOURCE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Bitwarden	FREEWARE	KŚ+	39
Firefox	FREEWARE	KŚ+	38
GIMP	FREEWARE	KŚ+	39
LibreOffice	FREEWARE	KŚ+	39
VLC media player	FREEWARE	KŚ+	38

KĄCIK LINUXA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Etcher 1.7	FREEWARE	KŚ+	
Linux Mint 20.2 Uma Cinnamon	FREEWARE	KŚ+	40
Rufus	FREEWARE	KŚ+	40

NAJLEPSZY ANTYWIRUS

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

Stali Czytelnicy Niezbędnika mają zapewnioną **ROCZNĄ OCHRONĘ ANTYWIRUSOWĄ NA NAJWYŻSZYM POZIOMIE** dzięki subskrypcji najskuteczniejszego antywirusa Bitdefender Internet Security przedłużanej z każdym wydaniem

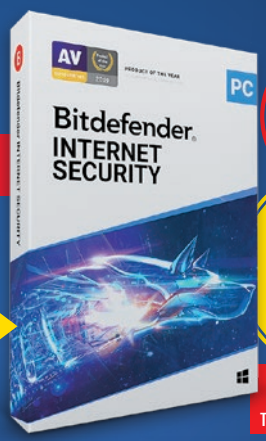

DO POBRANIA Z **KSPLUS.PL**

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI **99** ZŁ DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

WERSJA ZAMIESZCZONA W KŚ+ W TYM NUMERZE TO LICENCJA NA 2 MIESIĄCE

RABAT 20% DLA CZYTELNIKÓW

Każdy Czytelnik, który zdecyduje się **na zakup produktu z linii Bitdefender**, może skorzystać z **kodu rabatowego w sklepie marken.com.pl**

KOD: KOMPUTERSWIAT

Realizacja kodu w koszyku

Gorączka przedświątecznych przygotowań, a potem okres urlopowy sprzyjają większej aktywności w internecie i zmniejszają naszą czujność, a to wykorzystują cyberprzestępcy. W ostatnich latach szczególnie częste były ataki ransomware.

CO TO JEST RANSOMWARE

Ransomware to złośliwe oprogramowanie, które blokuje dostęp do danych lub całego dysku, żądając okupu. Najczęściej spotykane rodzaje ransomware'u to screen-locker (blokuje ekran), crypto-ransomware (szyfruje pliki na dysku twardym i w chmurze), disk-encryptor (szyfruje cały dysk twardy i nie pozwala na uruchomienie systemu operacyjnego). Najczęstszym sposobem rozprzestrzeniania ransomware'u jest podszywanie zainfekowanych plików w załącznikach e-maili. Innym sposobem jest wykorzystywanie luk w zabezpieczeniach przeglądarek i ich wtyczek. Kolejną metodą stosowaną przez przestępców jest implementowanie złośliwego oprogramowania ransomware do piracktego softu i udostępnienie go do ściągnięcia.

SKUTECZNA OCHRONA

Bitdefender Internet Security 2021 zapewnia najlepszą ochronę przed zagrożeniami internetowymi, i to bez spowalniania systemu. Został uznany za Produkt Roku przez AV-Comparatives i nagrodzony przez AV-TEST za najlepszą ochronę i najlepszą wydajność.

Bitdefender Internet Security zawiera inteligentny moduł wykrywający zachowania przypominające ransomware i blokujący podejrzane pliki. Wielowarstwowa ochrona Bitdefendera wykorzystuje metody heurystyczne do wykrywania oprogramowania ransomware i innych nowych i nieznanych zagrożeń w czasie rzeczywistym. Stale monitoruje aplikacje uruchomione na urządzeniu, wyszukując aktywności przypominające zachowaniem zagrożenia. Zabezpiecza dokumenty, zdjęcia, filmy i muzykę przed wszystkimi atakami złośliwego oprogramowania. Chroni najważniejsze pliki przed szyfrowaniem ransomware.

Bitdefender Internet Security ma też przydatny moduł **Naprawa skutków ransomware**. Funkcja ta umożliwia automatyczne przywrócenie plików z kopii zapasowej w przypadku wykrycia ataku ransomware.

KODY DLA CZYTELNIKÓW I ZASADY AKCJI

Akcja trwa przez sześć numerów Niezbędnika: od wydania 5/2021 do 4/2022. Klucze do Bitdefender Internet Security pobieramy z KŚ+ z e-wydania Niezbędnika. Klucze zapewniają ochronę przez dwa miesiące, dając łącznie ochronę na rok. **Uwaga! Kolejny kod należy wpisać do programu w dniu wygaśnięcia poprzedniego.**

1. Zaloguj się na ksplus.pl i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie z wydania papierowego lub kup e-wydanie.
2. Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3. Kliknij na **Programy**, znajdź pozycję **Bitdefender Internet Security**.
4. Kliknij na **Opis instalacji** i na **Wyświetl kod**.

BITDEFENDER INTERNET SECURITY

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z: ksplus.pl Język:

- kompleksowa ochrona antywirusowa
- bezkonkurencyjne wykrywanie zagrożeń
- ochrona kamery internetowej i mikrofonu
- VPN zapewniający prywatność online

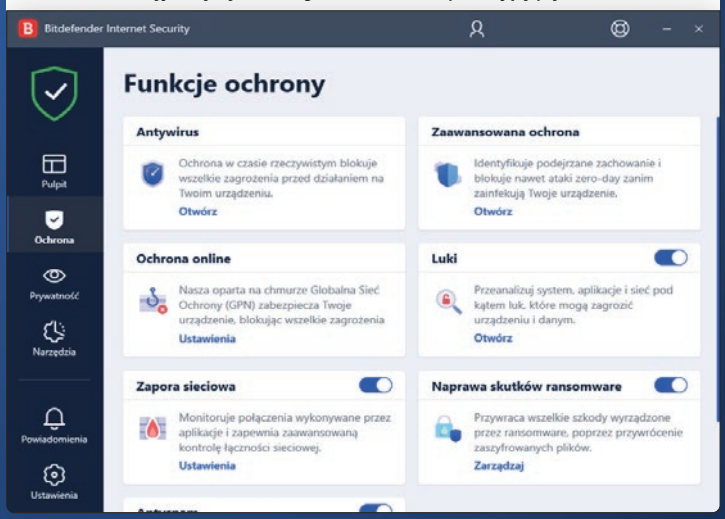

JAK ZACZĄĆ

1 Zakładamy konto w serwisie **Bitdefender Central** (**central.bitdefender.com**) – to tu wprowadzamy kod aktywacyjny z **ksplus.pl**, zarządzamy subskrypcjami, włączamy tryb ochrony rodzicielskiej.

2 Z **ksplus.pl** pobieramy instalkę, uruchamiamy jako administrator i przeprowadzamy standardową instalację.

3 Po jej zakończeniu wyświetli się komunikat **Rozpocznij używanie Bitdefender**, który przekieruje nas na stronę Bitdefender Central. Logujemy się na swoje konto, by poświadczyć swoją tożsamość.

4 Gdy już to zrobimy, program na naszym komputerze uruchomi się automatycznie.

Więcej informacji na temat Bitdefender Internet Security – na stronie **Bitdefender.pl**

NAJLEPSZY SPECJALISTA OD STEROWNIKÓW

Driver Booster 9 automatycznie skanuje nasz system, wykrywa brakujące czy nieaktualne wersje sterowników i oferuje ich aktualizację. Program korzysta wyłącznie z certyfikowanych sterowników WHQL (Windows Hardware Quality Labs), czyli sprawdzonych pod kątem pełnej kompatybilności z Windows. Przed zainstalowaniem nowych sterowników program tworzy punkt przywracania systemu, umożliwiający w razie potrzeby powrót do poprzedniej wersji sterownika. Dodatkowo możemy sami zdecydować, czy chcemy zainstalować najnowszy sterownik, czy też najbardziej stabilną wersję danego sterownika. Pełna wersja pozwala na aktualizację bez połączenia z internetem, pobieranie aktualizacji bez ograniczeń szybkości pobierania, automatyczne wykonywanie kopii sterowników, naprawę błędów urządzenia i wiele więcej. Co ważne, Driver Booster 9 jest w pełni kompatybilny z najnowszym systemem Windows 11 i w stosunku do poprzedniej wersji ma rozbudowane narzędzia wykonywania kopii i przywracania.

KOPIA I PRZYWRACANIE STEROWNIKÓW

Driver Booster 9 oferuje rozbudowane narzędzie do wykonywania i przywracania danych dotyczących sterowników na naszym urządzeniu. Jest to ulepszona wersja narzędzia wprowadzonego w wersji 8. Jeśli kiedykolwiek w naszym systemie wystąpi błąd związany z wadliwymi sterownikami, warto mieć wykonaną kopię zapasową, z której będziemy mogli przywrócić poprawne sterowniki.

1 Po uruchomieniu programu po lewej stronie głównego okna interfejsu klikamy na **Narzędzia**.

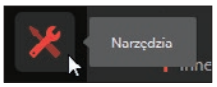

2 Następnie po prawej stronie klikamy na **Kopia zapasowa & przywracanie** A.

3 Teraz zaznaczamy wszystkie sterowniki i klikamy na **Utwórz kopię zapasową** B.

4 Możemy zmienić domyślny folder zapisu kopii zapasowych sterowników, klikając na **Modyfikuj folder kopii zapasowych** C.

W celu przywrócenia wersji sterownika z kopii wystarczy przejść do zakładki **Przywracanie sterowników**, a następnie wskazać konkretny sterownik i kliknąć na **Przywróć** D w dolnym prawym rogu.

SZYBKA AKTUALIZACJA STEROWNIKÓW

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **Skanuj**, na środku ekranu.

2 Na następnym ekranie pojawi się lista sprzętów, dla których można pobrać aktualizację. Po kliknięciu w prawym górnym rogu na **Aktualizuj teraz** zostaną pobrane i zainstalowane sterowniki do wszystkich komponentów E.

DRIVER BOOSTER 9 PRO

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- sprawnie aktualizuje sterowniki
- korzysta ze sterowników WHQL
- ma funkcję automatycznej aktualizacji
- pozwala aktualizować sterow niki offline

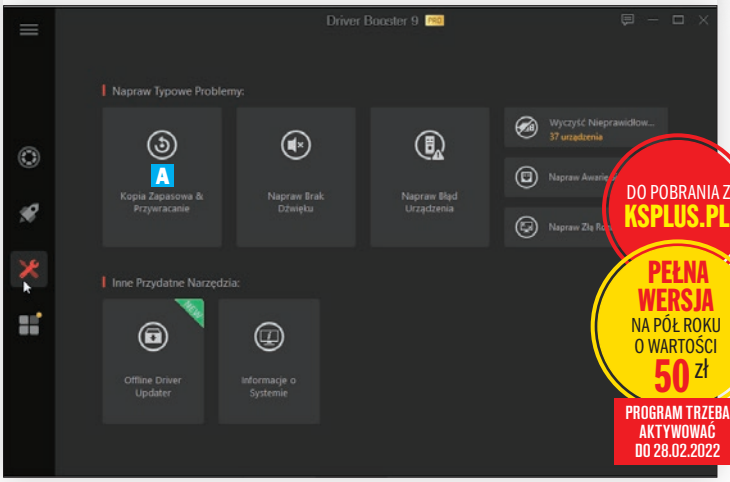

DO POBRANIA Z KSPLUS.PL

PEŁNA WERSJA NA PÓŁ ROKU O WARTOŚCI 50 zł

PROGRAM TRZEBA AKTYWOWAĆ DO 28.02.2022

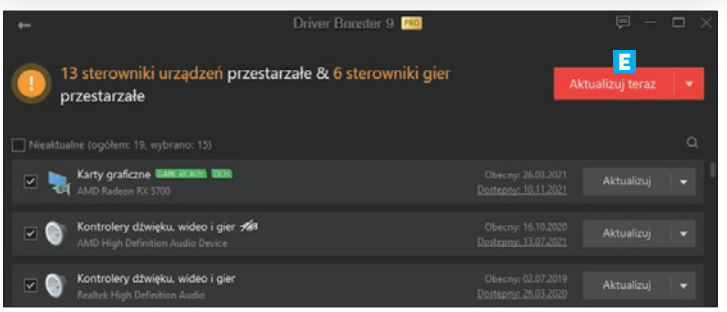

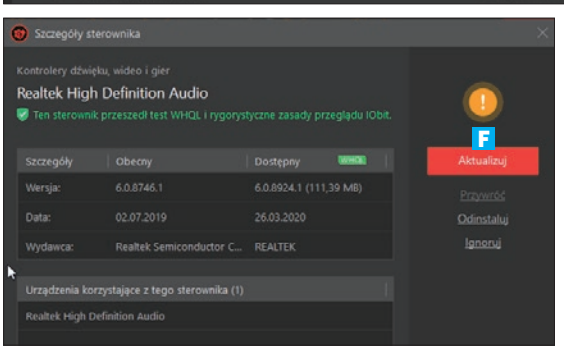

3 Klikając na konkretny sterownik prawym przyciskiem myszy, a następnie na **Szczegóły**, możemy poznać dokładne informacje na temat sterownika.

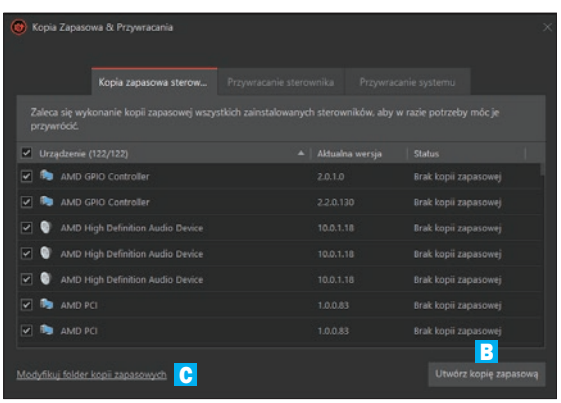

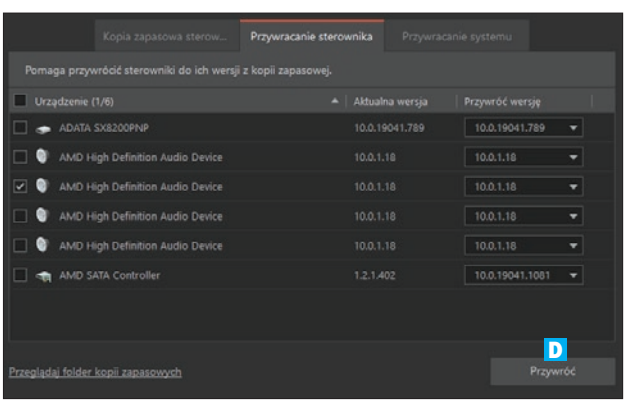

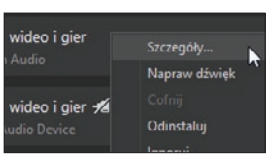

4 Dodatkowo w oknie szczegółów dowiemy się, jak dawno był aktualizowany nasz sterownik, i możemy rozpocząć aktualizację, klikając na **Aktualizuj** F.

kd

KOMPLETNA OPTYMALIZACJA SYSTEMU

Wise Care 365 PRO to pakiet do optymalizacji systemów operacyjnych z rodziny Microsoft Windows. Aplikacja wyposażona jest w wiele modułów oczyszczających środowisko pracy ze zbędnych śmieci oraz zwiększających wydajność komputerów stacjonarnych i przenośnych (ang. notebook).

Do głównych narzędzi Wise Care 365 należą moduły pozwalające oczyścić rejestr systemowy z błędnych wpisów oraz usuwające pozostałości po aktywności użytkownika. Regularne korzystanie z programu Wise Care 365 z pewnością wpłynie na zwiększoną wydajność i stabilność systemu operacyjnego oraz środowiska pracy. W wersji PRO dodatkowo możemy zadbać o prywatność, uzyskać ochronę w czasie rzeczywistym, automatycznie oczyszczać komputer, a także przyspieszyć rozruch czy zwolnić więcej wolnego miejsca.

PIERWSZE KROKI W OPTYMALIZACJI

Jeśli po raz pierwszy korzystamy z Wise Care 365 PRO, warto wykonać ogólne sprawdzenie komputera, które pozwoli poprawić ogólną kondycję naszego systemu.

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu przechodzimy do zakładki **Sprawdzanie PC**, a następnie klikamy na środku ekranu na **Sprawdź** A.

2 Następnie rozpocznie się proces skanowania naszego urządzenia w poszukiwaniu problemów. Po jego zakończeniu będziemy mogli zapoznać się z wszystkimi znalezionymi pozycjami. W celu rozpoczęcia naprawy klikamy na **Napraw** B.

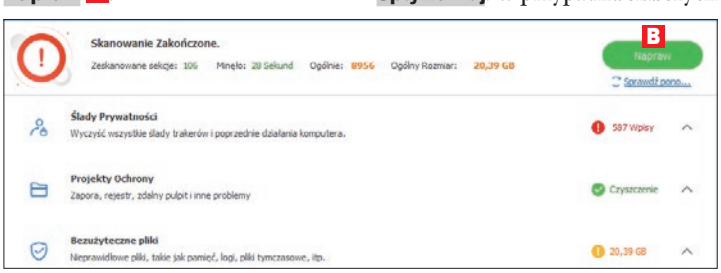

3 Po zakończeniu tego procesu wszelkie pliki śmieci, błędne wpisy rejestru oraz inne elementy zostaną poprawione. Jednym z ważniejszych elementów jest **System Tuneup** C i przy domyślnych ustawieniach naprawa tego elementu może zwiększyć wydajność systemu.

PRZYSPIESZANIE SYSTEMU

1 W celu zoptymalizowania wydajności systemu przechodzimy do zakładki **System Tuneup**.

2 Zaczynamy od kategorii **Optymalizacja Systemu** D, po prawej stronie zaznaczamy opcje, które nie mają przy sobie oznaczenia **Zoptymalizowano**. Praktycznie wszystkie opcje wpływają pozytywnie na ogólną wydajność systemu. W celu zastosowania zmian klikamy na **Optymalizuj** E.

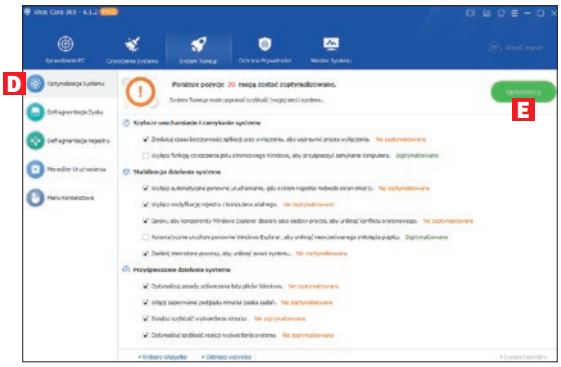

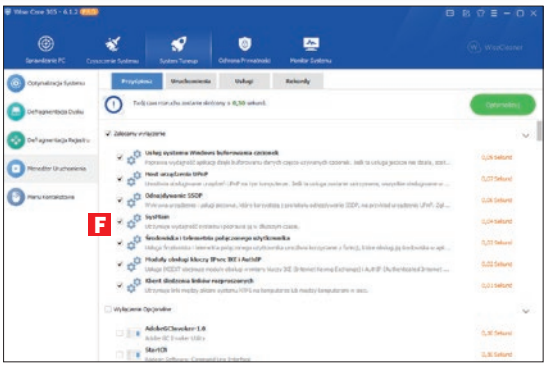

3 Następnie przechodzimy do zakładki **Menedżer Uruchomienia**.

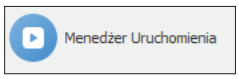

4 Zaznaczając w nim opcje F, musimy pamiętać, że niektóre programy mogą być nam niezbędne – ich nie wyłączamy. Pozostałe możemy zaznaczyć i kliknąć na **Optymalizuj**. W przypadku słabszych urządzeń ten proces może sprawić, że nasz system będzie uruchamiał się o wiele sekund szybciej.

OCHRONA PRYWATNOŚCI

W tej zakładce możemy wyczyścić wszelkie ślady aktywności dotyczące wyszukiwania oraz przeglądania plików zarówno w sieci, jak i na komputerze.

W celu oczyszczenia zaznaczamy konkretne opcje i klikamy na zielony przycisk **Skanowanie** G, a następnie postępujemy zgodnie z instrukcjami. **kd**

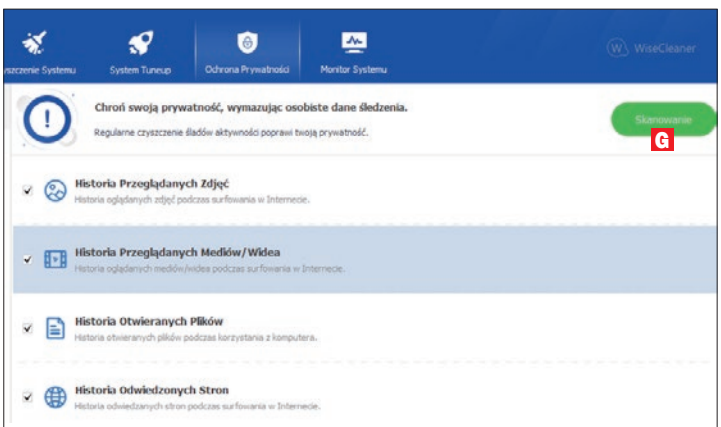

DOBRY BACKUP

AOMEI BACKUPPER 6 PRO

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- tworzy i przywraca kopie zapasowe danych
- ma funkcję klonowania dysku

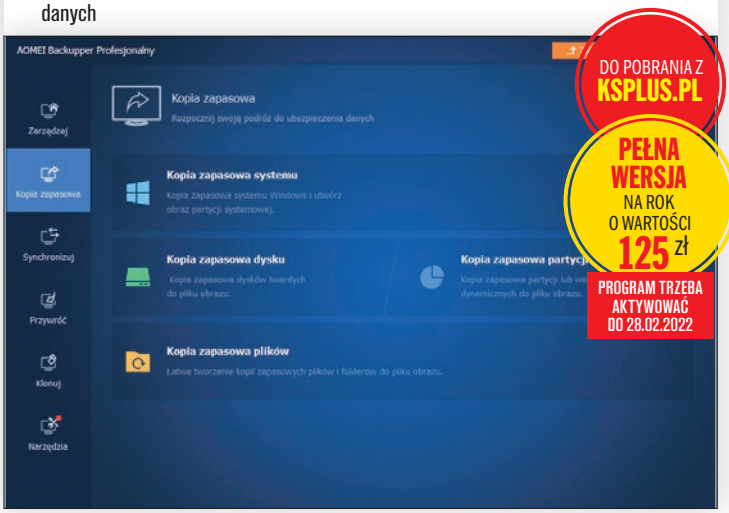

AOMEI Backupper PRO to zaawansowany program do tworzenia i przywracania kopii zapasowych. Umożliwia wykonywanie kompletnej kopii danych z komputera. Ma funkcję klonowania dysków i partycji służącą do przenoszenia systemu na nowy dysk z wszystkimi ustawieniami i programami, bez potrzeby ich reinstalacji. Pozwala na wykonywanie obrazów dysków i partycji z lustrzaną kopią danych. Może automatycznie tworzyć backup według różnych schematów i kryteriów, synchronizować dane i tworzyć bootowalny nośnik do przywracania danych.

KLONOWANIE SYSTEMU NA DYSK SSD

Aby przenieść system na przykład ze starego dysku HDD na SSD, najpierw montujemy oba dyski w komputerze. Trzeba pamiętać, że nowy dysk musi być przynajmniej tak duży, jak przestrzeń zajęta przez partycję systemową na starym nośniku.

1 Po uruchomieniu AOMEI Backuppera w głównym oknie klikamy po lewej stronie na **Klonuj** **A**. Po prawej stronie klikamy na **Klonowanie systemu** **B**.

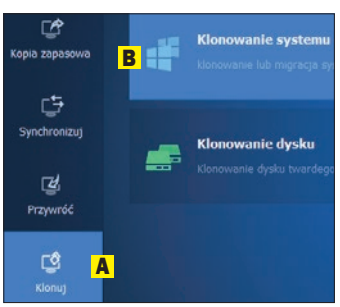

2 Wskazujemy lokalizację docelową systemu na nowym dysku **C** i klikamy na **Dalej**. Potwierdzamy komunikat o usunięciu wszystkich danych ze wskazanej lokalizacji, klikając na **OK**.

3 Po przejściu kolejnych kroków kreatora rozpocznie się proces przenoszenia naszego systemu na nowy nośnik.

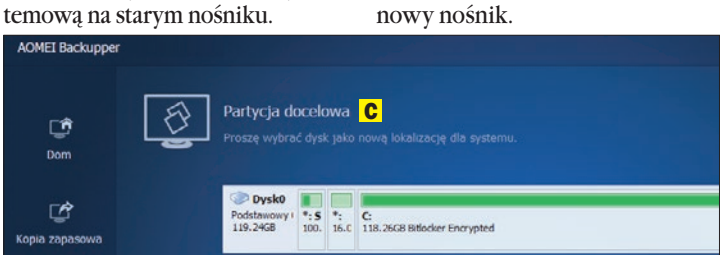

EDYTOR WIDEO

AVS VIDEO REMAKER 6

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- łatwy edytor wideo
- tworzy menu DVD/Blu-ray
- pozwala wycinać zbędne fragmenty filmów

AVS Video ReMaker to narzędzie do wycinania scen i edytowania plików wideo bez potrzeby ponownej rekonwersji i zmieniania oryginalnego formatu. Umożliwia usuwanie niechcianych części filmu i zmienianie kolejności scen we wszystkich popularnych formatach wideo. Pozwala też przechwytywać obraz z kamer wideo i tworzyć menu do fil mów DVD i Bluray. Pełna wersja nie ma ograniczenia do 5 minut filmu.

AUTOMATYCZNE WYKRYWANIE SCEN

AVS Video ReMaker potrafi wykryć różne ujęcia na filmie i podzielić je na sceny. Potem możemy niechciane sceny wyciąć.

1 Uruchamiamy program, a następnie klikamy na znak plusa na środku ekranu, by dodać film do edycji. Po wczytaniu filmu widzimy jego podgląd, a poniżej na osi czasu ścieżkę wideo. Klikamy nad ścieżką na przycisk **Przycinanie** **A**.

2 W nowym oknie klikamy na **Wykryj sceny** **B**. Program analizuje film, a następnie dzieli go na sceny. Wynik możemy zobaczyć w panelu po prawej stronie **C**.

3 Klikając dwukrotnie na scenę, odtworzymy ją w oknie podglądu. Jeśli jej nie chcemy, wystarczy kliknąć na **Usuń scenę**.

4 Jeżeli program podzielił film na zbyt wiele podobnych scen, to możemy je połączyć. W tym celu zaznaczamy je z klawiszem ctrl + 1 i klikamy na **Połącz sceny**. Klikamy na **OK**.

5 Pomiędzy podzielonymi fragmentami możemy wstawić atrakcyjne przejścia **D**.

6 Aby zapisać wyedytowane wideo na dysku, klikamy na **Przetwórz teraz!**. Dobieramy ustawienia zapisu i klikamy na **Przetwórz teraz!** aż

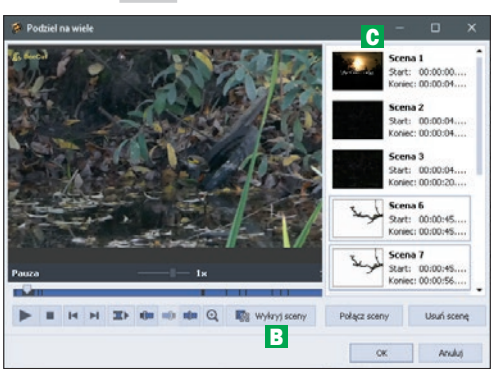

WYCINA OBIEKTY Z TŁA

CUT OUT 6 STANDARD

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- skutecznie szparuje zdjęcia, czyli wycina obiekty z tła
- ma wiele metod selekcji obrazu
- pozwala na pracę na warstwach

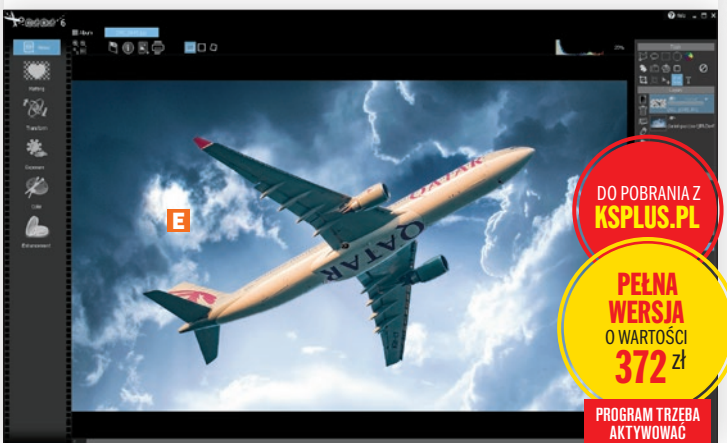

Cut Out wycina obiekty ze zdjęć i wkleja na inne tło. Może rozmyć tło czy zmienić jego kolor. Narzędzie jest idealne do fotomontaży czy zdjęć produktów na serwisy ogłoszeniowe. Bazuje na technologii wykrywania krawędzi, ale można też zaznaczyć obiekt czy tło o określonym zakresie kolorów. Zaznaczenie możemy jeszcze skorygować pędzlami i ocenić efekty na podglądzie, na wybranym tymczasowym tle (na przykład kratce). Program pozwala na pracę na warstwach i umożliwia ich edycję. Dostępne są też narzędzia do korekty jasności i koloru.

1 Po uruchomieniu Cut Out wyświetla się okno z miniaturami zdjęć z wybranego folderu. Zaznaczamy zdjęcie i klikamy na **Cut Out**. Wybieramy metodę szparowania obiektu, na przykład **Stroke based matting** (dobrą dla obiektów, które nie są na gładkim tle).

2 Na panelu po prawej stronie zaznaczamy narzędzie **A**. Obrysowujemy zgrubnie zewnętrzną krawędź obiektu. Obrys nie musi być dokładny, ważne, by nie przekraczał krawędzi obiektu. Klikamy dwukrotnie, by zamknąć selekcję.

3 Teraz wybieramy narzędzie **B** i obrysowujemy obiekt od wewnątrz **C**.

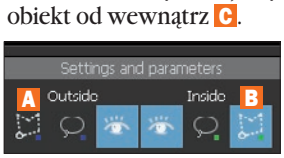

4 Na koniec klikamy na przycisk **Matting**. Po chwili obiekt zostaje wycięty **D**.

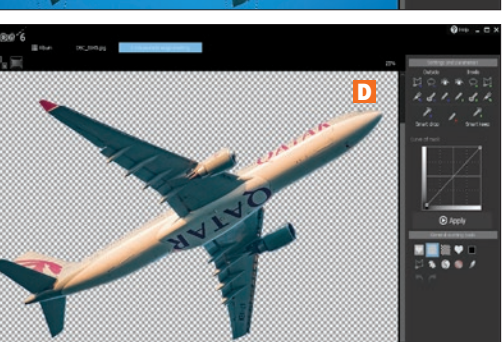

5 Teraz klikamy na **Apply and return**, a następnie na **Change Background**, by wybrać nowe tło na podmianę. Fotomontaż jest gotowy **E**, wystarczy go zapisać. **aż**

POBIERA MUZYKĘ

AUDIALS MUSIC 2022 SPECIAL EDITION

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- umożliwia pobieranie muzyki ze Spotify i innych serwisów
- pozwala wygodnie słuchać muzyki

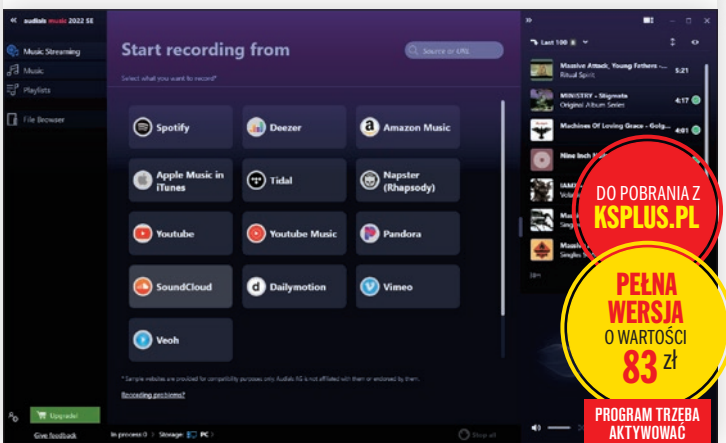

Audials Music 2022 Special Edition to oprogramowanie przeznaczone do pobierania i zapisu utworów ze strumienia audio z takich serwisów i usług, jak Deezer, Amazon Music, Soundcloud, Tidal, Spotify i wielu innych. Pliki zapisywane są w różnych popularnych formatach, także bezstratnym FLAC. Program może pobierać i zapisywać wiele plików jednocześnie i w czasie rzeczywistym. Pozwala również na zapis list odtwarzania. Możemy nawet zapisać audiobooki z serwisu Audible. Audials Music udostępnia wygodny odtwarzacz, a także menedżera muzyki, który ułatwi porządkowanie zapisanych utworów.

1 Po uruchomieniu programu wybieramy usługę, z której chcemy nagrywać utwory, na przykład **A**. Zaznaczamy, jaką metodą będziemy zgrywać utwory – możemy wybrać na przykład zapis w czasie rzeczywistym podczas słuchania muzyki na serwisie.

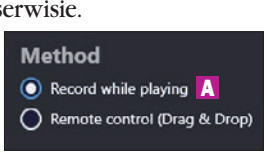

2 Klikamy na **Record**. Uruchomiona zostaje aplikacja z muzyką lub serwis w przeglądarce internetowej. W oknie dialogowym **Audials** klikamy na **Output format** i określamy format zapisu, na przykład **B**. Klikamy na **OK**.

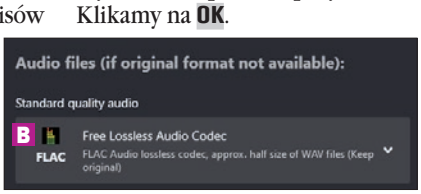

3 Po włączeniu odtwarzania utworu program automatycznie zacznie go nagrywać. Utwory domyślnie zapisywane są w katalogu programu w folderze użytkownika na dysku C. **aż**

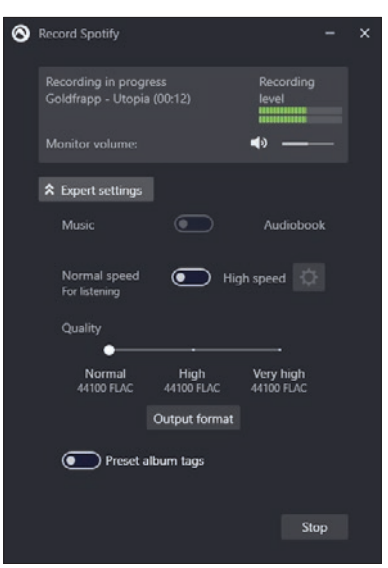

FARMERAMA

BONUS
DO GRY O WARTOŚCI
70 ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
AKTYWACJA DO
15.05.2022

Farmerama to jedna z najpopularniejszych gier farmerskich na świecie. Na Czytelników tego numeru Niezbędnika czeka ***pakiet bonusowy, który bardzo ułatwi prowadzenie własnego gospodarstwa*** *w tej kolorowej grze*

Farmerama to kolorowa, poprawiająca humor gra farmerska z wesołymi zwierzakami w roli głównej, ciesząca się niesłabnącą popularnością.

WESOŁY ŚWIAT FARMERAMY

Gra pozwala budować i ulepszać własną farmę, doglądać pól, sadzić rozmaite rośliny, drzewa, zbierać plony. A plony można sprzedawać lub przetwarzać w inne produkty, jak dżemy, chleb czy nawet alchemiczne eliksiry.

Nasza farma jest również domem dla całego zwierzyńca, którym trzeba się opiekować. Zwierzęta można także rozmnażać, można też hodować niespotykane, fantastyczne gatunki, na przykład tęczowe kury czy złote owce.

Prace wykonywane na farmie pozwalają otrzymać punkty doświadczenia, dzięki którym zdobywamy poziomy i odblokowujemy nowe elementy, jak drzewa, uprawy czy stajnie, oraz lokalizacje, jak Leśna Polana czy Świat Pełni Księżyca. Każda lokalizacja ma charakterystyczne dla siebie drzewa, uprawy i zwierzęta, odpowiednie dla jej tematyki.

Zaczynamy od niewielkiego gospodarstwa z zaledwie kilkoma uprawami, ale systematycznie je rozwijając, możemy doprowadzić do tego, że zmieni się w ogromne, dochodowe przedsiębiorstwo.

W Farmeramie zawsze znajdzie się coś, czym warto się zająć, ale z drugiej strony – jeśli nie mamy czasu – wystarczy nawet krótka chwila, by pograć: parę minut, żeby zebrać plony, zasadzić nowe rośliny i nakarmić zwierzaki.

DODATKOWE ATRAKCJE

Poza typowymi farmerskimi zajęciami gra oferuje również minigry i ciekawe akcje specjalne, w których można wziąć udział, by zdobywać wyjątkowe nagrody. Codziennie można też wygrywać nagrody w farmerskim kole fortuny.

ŻYCIE NA FARMIE

Zaraz po rozpoczęciu gry przechodzimy samouczek, dzięki któremu dowiadujemy się, jak wykonywać najważniejsze czynności. Do naszych obowiązków w grze należą między innymi: sadzenie, podlewanie i zbieranie roślin, hodowanie zwierząt czy upiększanie naszego kawałka terenu. Warto zadbać także o dobre relacje z sąsiadami, a także o to, aby chętnie odwiedzali nas turyści.

Niedługo po rozpoczęciu pracy na farmie możemy udać się do miasta. To ważne miejsce, które będziemy odwiedzać regularnie. Znajduje się w nim między innymi targowisko, na którym możemy sprzedawać nasze produkty, spółdzielnia rolnicza, w której możemy dowiedzieć się o zadaniach do wykonania, czy poczta, za pośrednictwem której możemy się komunikować z innymi graczami. W Farmeramie jest także wirtualny sklep, w którym możemy kupić ulepszenia zwierząt czy różne dekoracje.

PREZENTY NA START

Pakiet bonusowy z tego numeru Niezbędnika pozwoli nam zacząć grę z cennymi przedmiotami, które pomogą poczynić szybkie postępy w rozbudowie naszego gospodarstwa.

PREZENTY

- 100x Supernawóz – skraca czas wzrostu rośliny o 50 procent
- 75x Turbonawóz Zosi – dodaje punkty doświadczenia i zwiększa wydajność zbiorów
- 75x Turbonawóz Zosi (ściółka) – skraca czas wzrostu drzew
- 25x Superpasza – skraca czas rozwoju stajni / warsztatu o 50 procent
- 50 Farmarek (waluta w grze, monety) – monety służą do kupowania specjalnych przedmiotów w sklepie w grze
- 1x Skrzynka z narzędziami XXL – skrzynka zawiera 500 narzędzi.
- 1x Skrzynia bonusów – pakiet zawierający jednorazowe premie
- 10x Skrzynia wesołych zwierząt – pakiet zawierający zwierzęta

JAK ZDOBYĆ PREZENTY

- Otwieramy w przeglądarce stronę: **komputerswiat.pl/farmerama2021**
- Zakładamy nowe konto w grze i logujemy się.
- Klikamy na przycisk **A**, a potem na **B**.
- Pokazuje się pole **C** – wpisujemy w nie: **FARMERPL**
- Prezenty zostaną nam przyznane **D** po ukończeniu samouczka.

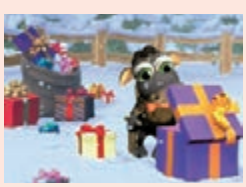

SALON GIER GAMEDESIRE

W tym numerze **zapraszamy Czytelników do Salonu gier** – każdy znajdzie tu dla siebie coś ciekawego. A wygrywać pomogą prezenty od Komputer Świata: żetony, dukaty i specjalne bilety

Salon gier na **GamePlanet** to zestaw 30 popularnych gier. Znajdziemy tu gry karciane, takie jak Tysiąc, Kanasta lub 3-5-8, a także Domino, Mahjonga czy Bilard. W większość z nich można wygodnie grać także na urządzeniach mobilnych. Atrakcje w Salonie gier to nie tylko gry – prawie co tydzień odbywają się tu wydarzenia specjalne, które pozwalają na zdobycie unikalnych prezentów. A oto, na jakie gry warto zwrócić uwagę w Salonie gier.

- **Pool Live Pro** – to bilard online. Można grać z zawodnikami z Polski i całego świata. Mamy do wyboru ponad 100 modeli kijów bilardowych. W tej jednej grze są dostępne różne odmiany bilardu, jak 8-ball, 9-ball lub Blackpool.
- **Bingo** – to gra, w której liczy się refleks, spostrzegawczość i szczęście. Gracze uzupełniają na kuponach losowo wybrane liczby.
- **Snooker Live Pro** – to gra bilardowa, w której wiernie odwzorowano prawdziwego snookera.
- **Mahjong Gate** – możemy grać z innymi graczami lub sami, mamy do wyboru kilka trybów. Celem gry jest uzyskanie jak najwyższej liczby punktów poprzez usuwanie par płytek o jednakowych symbolach.
- **Tysiąc** – gra karciana – kto pierwszy zdobędzie 1000 punktów, ten zwycięża.
- **Domino** – rozgrywka dla dwóch graczy. Trzeba jak najszybciej wyłożyć swoje kamienie i zdobyć 100 punktów przed przeciwnikiem.

PREZENTY W GRZE
O WARTOŚCI **120** ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
LINK WAŻNY DO
31.03.2022

CO DAJE KOD

Prezenty w Salonie gier to:
- 3x bilety do Złotej Areny
- 100 dukatów
- 500 000 żetonów

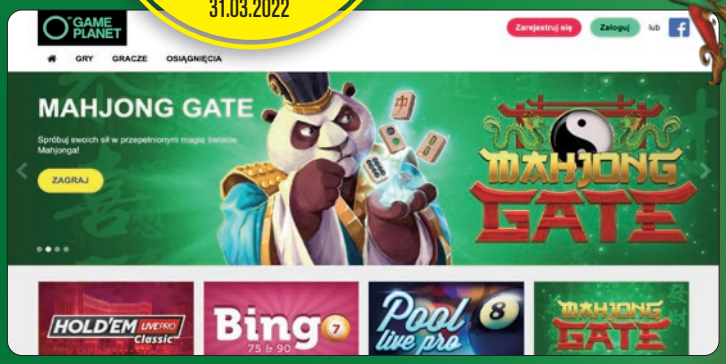

JAK UZYSKAĆ BONUS

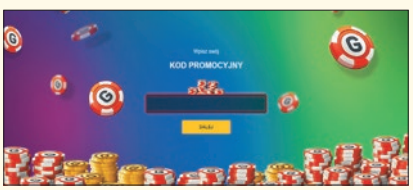

Aby odebrać prezenty:
- Wchodzimy na stronę **salongier-gameplanet.onet.pl/promo-codes**
- Wpisujemy hasło **gameplanet2021** i klikamy na **DALEJ**.
- Jeśli jesteśmy zalogowani w serwisie, prezenty automatycznie trafią na nasze konto. Jeżeli nie, musimy się zalogować lub zarejestrować.

Dla Czytelników tego numeru mamy także **cenne prezenty w mobilnej grze fantasy**: słowiański bohater, pyły gwiezdny i księżycowy, monety. Pomogą pokonać potwory i ocalić imperium. Zapraszamy!

PREZENTY W GRZE
O WARTOŚCI **200** ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
LINK WAŻNY DO
31.03.2022

CO DAJE KOD

Po skorzystaniu z bonusowego linku i założeniu nowego konta w grze otrzymamy prezenty:
- Epickiego słowiańskiego bohatera – Petro
- 500 000 monet
- 250 księżycowego pyłu
- 250 niebieskiego gwiezdnego pyłu
- 10 manekinów XP

Gemstone Legends to mobilna gra RPG w słowiańskim klimacie. Celem jest kolekcjonowanie bohaterów i pokonywanie coraz to nowych przeciwności w trybach PvE, PvP i w wydarzeniach specjalnych. Na początku gracz trafia do fabularnej kampanii, w której przemierza stylizowane regiony – od żyznych zielonych terenów, przez pustynie, lasy, tundry, oblodzone góry, po spalone lawą równiny. Przejście każdego regionu kończy się walką z bossem. Gracz ma dowolność w poruszaniu się po regionach i szukaniu ukrytych w nich skarbów. Odnajduje nowe tryby rozgrywki, eksplorując główną mapę. W grze są dostępne:

- **Główna kampania** – zwiedzamy świat Chronaru i odkrywamy jego historię.
- **Arena** – miejsce potyczek PvP, gdzie zmierzymy się z graczami z całego świata.
- **Szczeliny Goliata i Feniksa** – bossy, do których musimy dostosować drużyny, aby wygrywać artefakty dla bohaterów.
- **Szczeliny Gwiezdne i Księżycowa** – gracze mierzą się z sześcioma bossami, każdy wymaga innej strategii; tu zdobędziemy pyły gwiezdny i księżycowy, którymi przebudzimy uśpioną moc bohaterów.
- **Bossy Gildyjne** – wspólnymi siłami całej gildii możemy pokonać smoki i zdobyć potężne artefakty.

Bohaterowie różnią się od siebie, każdy należy do jednej z sześciu frakcji: Pustynni Nomadzi, Strażnicy Lasu, Żelazne Klany, Imperium, Mroczni Wyznawcy i Słowianie.

JAK SKORZYSTAĆ Z BONUSU

Specjalny kod QR pozwala pobrać grę z Google Play lub App Store. Instalując grę w ten sposób, od razu otrzymamy na start specjalny pakiet startowy o wartości 200 złotych. Warunkiem otrzymania prezentów jest założenie nowego konta po instalacji.
Gdyby QR kod nie zadziałał, można skorzystać z adresów:
- **Android:** https://gem.guru/Nr2q/kompAndroid
- **iOS:** https://gem.guru/macd/kompiOS

Kod QR*

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać grę, do zeskanowania można użyć dowolnej aplikacji QR.

NAJLEPSZE NA 2022 ROK DEBIUTY

W tym dziale znalazły się najlepsze programy, które dopiero **DEBIUTUJĄ I MOGĄ STAĆ SIĘ PRAWDZIWYMI HITAMI W 2022 ROKU**. Są to programy do pracy z muzyką, wykonywania kopii zapasowych, wirtualizacji, zdalnego dostępu i inne

Zdaniem autora

CIEKAWE NOWOŚCI

Tegoroczne debiuty docenią szczególnie gracze. Usługi GeForce NOW 2 oraz Google Stadia umożliwiają rozgrywkę w nowe tytuły nawet na przeciętnym sprzęcie. Wymagane jest jedynie dobrej jakości i wydajności połączenie z internetem. To naprawdę świetnie działa!

Krzysztof Dziedzic

YOUTUBE Z OCHRONĄ PRYWATNOŚCI

FreeTube to desktopowy odtwarzacz YouTube stworzony z myślą o ochronie prywatności użytkownika. Program jest rozwijany jako projekt open source i pozwala oglądać filmy bez reklam oraz korzystać z YouTube bez śledzenia nas przez Google za pomocą plików cookie i JavaScript. Umożliwia subskrybowanie kanałów bez posiadania konta – subskrypcje, historia i zapisane filmy przechowywane są lokalnie na komputerze i nigdy nie wysyłane. FreeTube obsługuje eksportowanie i importowanie subskrypcji, ma miniodtwarzacz oraz funkcję jasnego i ciemnego motywu interfejsu. Oprócz wersji na Windows program jest dostępny na systemy macOS i Linux.

ZMIANA JĘZYKA

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu klikamy po lewej stronie na **Settings** A.

2 Następnie po prawej stronie klikamy na **General Settings** B.

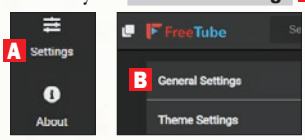

3 Teraz z pola **Locale Preference** wybieramy opcję **Polski** C.

4 Od tej pory interfejs programu będzie w języku polskim.

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

1 Z programu możemy korzystać bardzo podobnie do tego, jak korzystamy z serwisu YouTube w przeglądarce. Na górnym pasku możemy wyszukiwać konkretne treści, możemy też po lewej stronie kliknąć na kategorię **Na czasie** lub **Popularne**.

2 Filmy możemy dodawać do playlist i ulubionych – poprzez kliknięcie na ikonę gwiazdki D.

FREETUBE 0.15.1 BETA

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **028** Język:

- desktopowy odtwarzacz YouTube
- filmy bez reklam
- ochrona prywatności
- subskrypcje bez konta Google

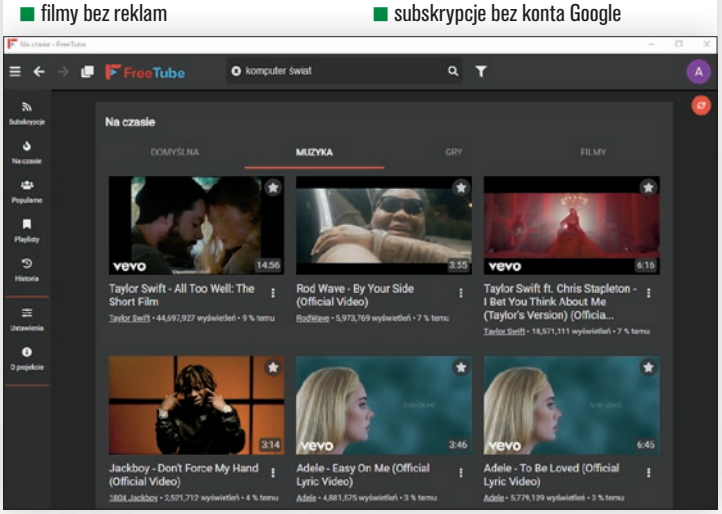

3 Dodatkowo mamy możliwość pobrania na dysk każdego z filmów – wystarczy po przejściu do materiału kliknąć na ikonę pobierania E.

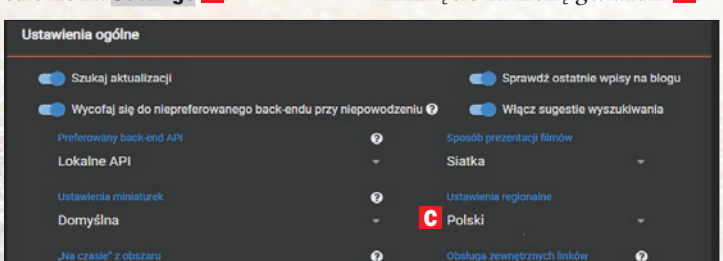

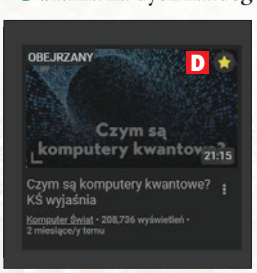

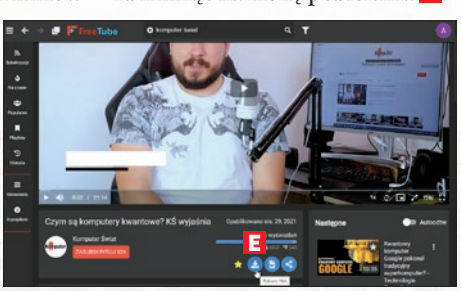

PLATFORMA STREAMINGOWA Z GRAMI

GeForce NOW to streamingowa usługa firmy NVIDIA do grania w gry wideo za pośrednictwem chmury. Takie rozwiązanie zapewnia wygodne granie w najnowsze tytuły wymagające dużej wydajności komputera, bez wydawania majątku na gamingowy sprzęt. Do grania wystarczy zwykły komputer i szybkie łącze internetowe – resztę załatwi centrum obliczeniowe w chmurze NVIDII. Usługa GeForce NOW łączy się z cyfrowymi sklepami z grami na PC (Steam, Epic, Ubi, UPLAY), dzięki czemu można strumieniować na komputer naszą bibliotekę gier, które już mamy. Serwis obsługuje ponad 800 tytułów, w tym takie pozycje, jak Wiedźmin 3, Cyberpunk 2077, Fortnite, Apex Legends, Assassin's Creed Valhalla czy Destiny 2. Miesięczna subskrypcja GeForce NOW kosztuje 49 złotych. Z usługi można korzystać również bezpłatnie z limitem sesji o długości 1 godziny i dłuższym czasem oczekiwania na swoją kolej. **Uwaga!** Zagrać za darmo możemy jedynie w tytuły **Free-To-Play**. Jeśli chcemy grać w płatne gry, musimy mieć licencję w jednym z obsługiwanych sklepów, na przykład **Steam**.

TESTUJEMY ZA DARMO

1 Po uruchomieniu platformy streamingowej GeForce Now klikamy na górnym pasku na **Zaloguj się** A.

2 Następnie klikamy na **Dołącz dziś**. W kolejnym oknie klikamy na **Polska** w celu potwierdzenia naszej lokalizacji geograficznej.

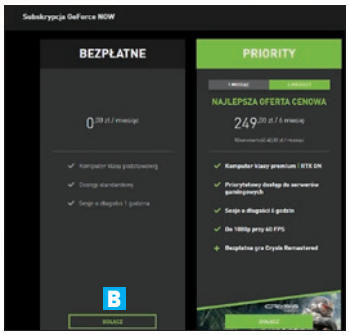

3 Na górnym pasku klikamy na **Subskrypcja**. Teraz poniżej klikamy na **Dołącz** B w polu **Bezpłatne** – pozwoli nam to testować platformę za darmo z ograniczeniem sesji do maksymalnie 1 godziny.

4 Następnie podajemy adres e-mail lub logujemy się, korzystając z konta społecznościowego. Na koniec pozostaje wyrazić zgodę lub nie na różne treści reklamowe oraz zbieranie danych diagnostycznych i kliknąć na **Zatwierdź**.

KORZYSTAMY Z PLATFORMY

1 Po zalogowaniu się na konto możemy rozpocząć wyszukiwanie gier. Musimy jednak pamiętać, że do rozgrywki konieczne będzie wykonanie logowania w jednej z platform, na przykład Steam, Epic Games czy GoG C.

2 Wybieramy grę, w którą chcemy zagrać – możemy korzystać z narzędzia wyszukiwania – i wykonujemy polecenie niezbędne do jej uruchomienia, przeważnie jest to konieczność zalogowania się na konto **Steam**.

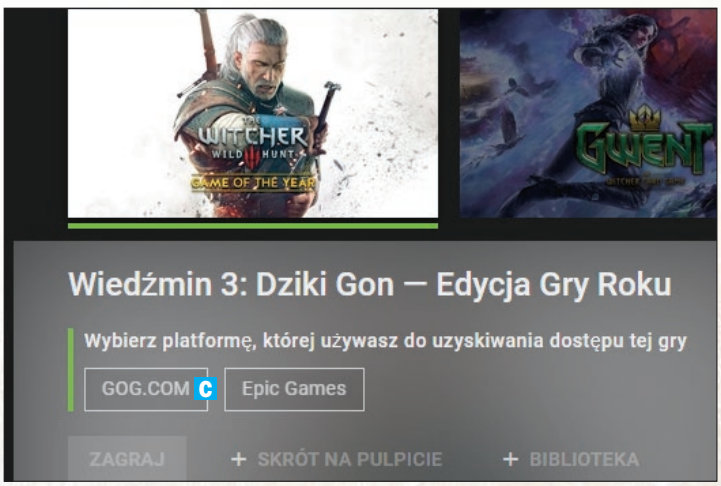

GEFORCE NOW 2

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 029 Język:

- streamingowa usługa NVIDII dla graczy
- obsługa dużej ilości gier
- wymagane dobre łącze z internetem
- możliwość łączenia kont

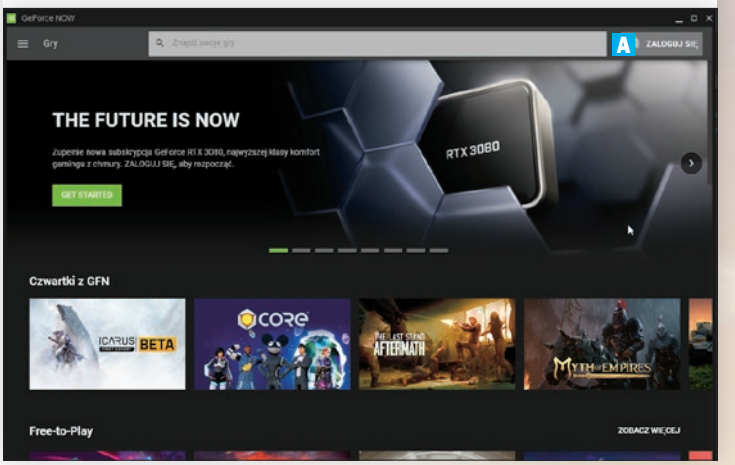

3 Po kliknięciu na **Kontynuuj** rozpocznie się analizowanie parametrów naszego sprzętu i połączenia internetowego.

4 Nawet jeśli nie spełnimy wymagań, możemy kliknąć na **Kontynuuj mimo to**, a rozpocznie się ładowanie gry.

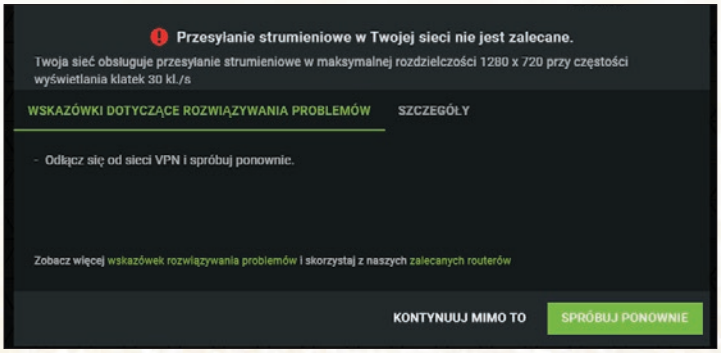

5 Na koniec w celu rozpoczęcia rozgrywki klikamy na **Zaczynajmy**.

SYNCHRONIZACJA KONT

Jeśli chcemy mieć ciągły dostęp do naszych gier, możemy połączyć nasze konta.

1 W oknie GeForce NOW klikamy na symbol trzech kresek, a następnie na **Ustawienia**.

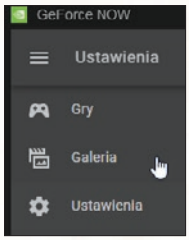

2 Następnie w polu **Połączenia** klikamy na **Połącz** D przy koncie, które chcemy dodać. Dzięki temu nasze konto Steam lub Epic Games zostanie zsynchronizowane.

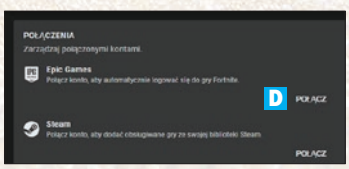

Fot. Tomertu/123rf.com

STREAMING OD GOOGLE

GOOGLE STADIA

Licencja: TRIAL DVD-KOD: 035 Język:

- darmowy okres próbny 1 miesiąc
- dostęp do dużej biblioteki gier
- granie bez dużych wymagań sprzętowych

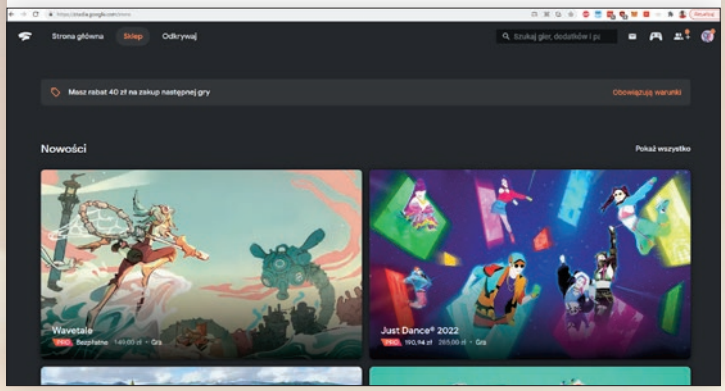

Stadia to gamingowa usługa streamingowa od Google, która pozwala grać w znane, wysokobudżetowe gry w przeglądarce Chrome za pośrednictwem internetu. Usługa działa na podobnej zasadzie jak Netflix i GeForce NOW, ale chcąc zagrać w daną grę, trzeba ją kupić w sklepie Stadia. Do korzystania ze Stadii Google zaleca minimalną szybkość łącza 10 megabitów na sekundę. Jak na streaming przystało, gry dostępne są od razu jak filmy na YouTube, bez pobierania wersji instalacyjnych czy aktualizacji. W katalogu Stadii dostępne są takie tytuły, jak Assassin's Creed Valhalla, Cyberpunk 2077, Doom Eternal, FIFA, seria Hitman, Mortal Kombat 11 czy Star Wars: Jedi Fallen Order. Google oferuje darmowy miesiąc próbny oraz subskrypcję Stadia Pro za 39 złotych miesięcznie, w ramach której otrzymujemy zestaw bezpłatnych gier, granie w 4K oraz dostęp do rabatów na zakup gier.

PIERWSZE KROKI Z GOOGLE STADIA

1 Na stronie **stadia.google.com** logujemy się, używając konta Google (czyli naszego adresu Gmail) i przechodzimy kolejne kroki zakładania konta Stadia. Na koniec klikamy na **Rozpocznij okres próbny**. W razie potrzeby dodajemy formę płatności (subskrypcję możemy od razu anulować, by uniknąć obciążenia konta po darmowym miesiącu).

2 Wyszukujemy grę, w którą planujemy grać, i klikamy na nią, a następnie na **Dodaj**, a potem na przycisk **Graj**.

3 Po chwili rozpocznie się ładowanie gry i będziemy mogli swobodnie grać. Wszystkie dane – stan gry czy zdobyte trofea, zapisywane są w chmurze.

MULTIKOMUNIKATOR

FERDI 5.6.3

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 026 Język:

- ponad 200 usług internetowych w jednym miejscu
- wiele kont w ramach jednej usługi
- synchronizacja w chmurze

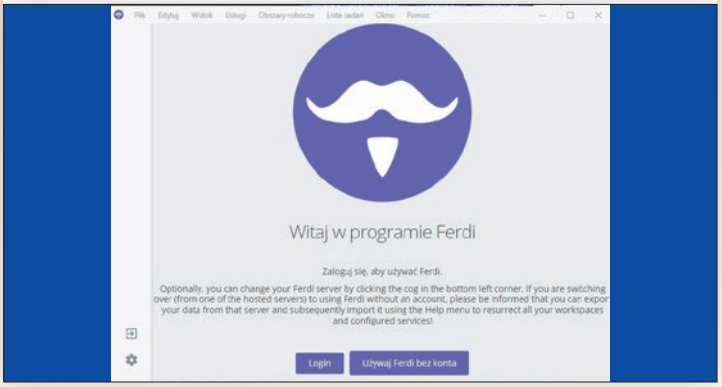

Ferdi to darmowy, wieloplatformowy program, który łączy wiele popularnych komunikatorów internetowych w jedną aplikację. Jest oparty na programie Franz i oferuje więcej funkcji oraz mniej ograniczeń. Ferdi działa w formie przeglądarki, która łączy znane usługi internetowe w jednym miejscu – natywnie obsługuje ich ponad 200, w tym takie, jak Facebook Messenger, WhatsApp, Skype, Discord, Slack, WeChat, Telegram, Google Hangout, Zendesk i wiele innych. Program obsługuje wiele kont w dowolnej usłudze, ma funkcję przestrzeni roboczych, które pozwalają oddzielić konta prywatne od firmowych, daje też kontrolę nad powiadomieniami i pozwala na zabezpieczenie dostępu hasłem. Ma także obsługę trybu ciemnego interfejsu. Do dyspozycji mamy ponadto opcjonalną synchronizację w chmurze, która zapewnia synchronizację usług między naszymi urządzeniami. Oprócz wersji na Windows Ferdi jest dostępny na systemy macOS i Linux.

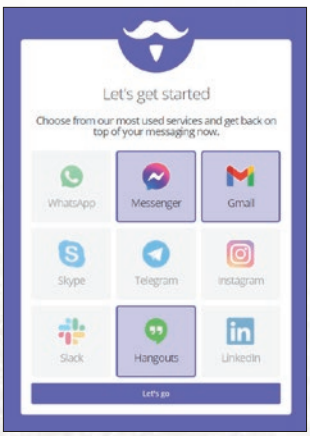

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **Login**.

2 Następnie wybieramy opcję **Załóż darmowe konto**.

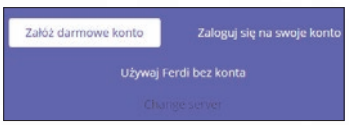

3 Po podaniu danych do rejestracji wybieramy najczęściej używane usługi i klikamy na **Let's go**.

4 Teraz logujemy się po kolei na nasze konta, wybierając je z listy po lewej stronie.

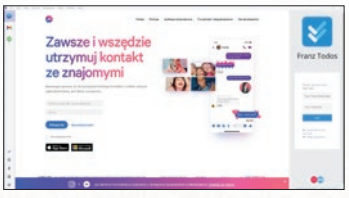

5 Po zalogowaniu będziemy mieli wygodny dostęp do każdego serwisu. W celu dodania kolejnego klikamy w dolnym lewym rogu na **Add new service**.

WYGODNY BACKUP

BVCKUP 2 PRO

Licencja: **TRIAL** DVD-KOD: **015** Język:

- harmonogram wykonywania kopii
- różne typy kopii do wyboru
- możliwość wykorzystywania serwera NAS
- trial 2-tygodniowy

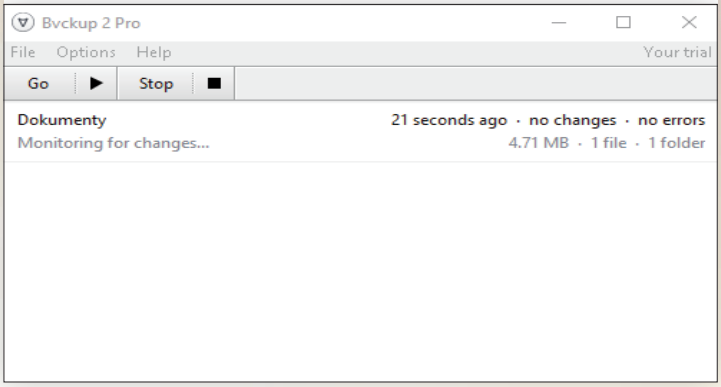

Bvckup to nowoczesny, lekki i prosty w obsłudze program do tworzenia kopii zapasowych plików i folderów. Program wykonuje przyrostowe/różnicowe kopie zapasowe typu delta, które zapewniają większą oszczędność miejsca na dysku i przyspieszają proces wykonywania backupu wielu plików. Po zainstalowaniu Bvckup wybieramy dysk lub folder, którego kopię zapasową program ma tworzyć, i wskazujemy miejsce, w którym ma zostać zapisana – na przykład dysk lokalny, dysk USB lub sieciowy typu NAS. W ustawieniach możemy zdecydować, kiedy ma być tworzony backup.

KONFIGURUJEMY TWORZENIE KOPII

1 Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na **File**, **Add new backup**.

2 Następnie w pierwszym polu od góry wybieramy lokalizację źródłową, w drugim lokalizację docelową, a w trzecim dodajemy opis dla zadania wykonywania kopii.

3 Teraz poniżej wskazujemy, co dokładnie ma wchodzić w skład kopii – najbezpieczniej wybrać opcję **Everything**, aby kopiować wszystko. Następnie wskazujemy, jak często ma być wykonywana kopia zapasowa, w jaki sposób mają być wykrywane zmiany, jaki będzie sposób kopiowania, usuwania oraz procesowania. Na koniec klikamy na **Create**.

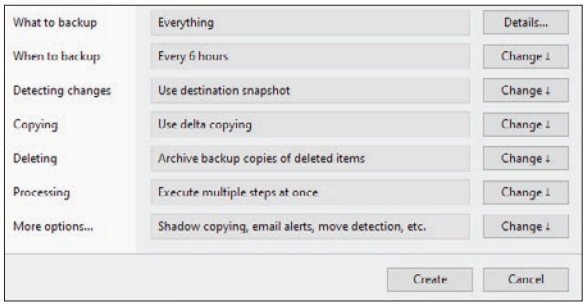

4 **Uwaga!** Należy pamiętać, że z folderu docelowego zostaną usunięte wszelkie dane, które nie będą idealnym odwzorowaniem lokalizacji źródłowej. Jeśli wyrażamy na to zgodę, klikamy na **Yes**.

5 Od tej pory nasze dane będą na bieżąco synchronizowane i kopie będą wykonywane z ustaloną wcześniej częstotliwością.

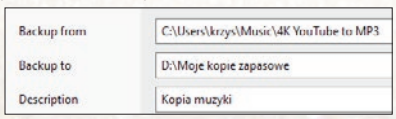

TWORZENIE MUZYKI

CAKEWALK 2021

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **016** Język:

- eksport wprost do serwisów online
- konsola miksowania
- zaawansowane narzędzia do obróbki audio

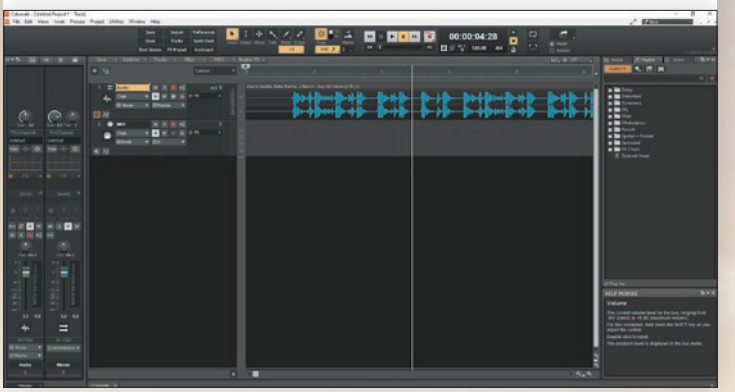

Cakewalk to darmowy, markowy program muzyczny typu DAW do pracy z dźwiękiem. Wcześniej był znany jako Sonar i jest kompleksowym oprogramowaniem do produkcji muzyki, nagrywania dźwięku, edycji, miksowania i masteringu. Program ma dopracowany interfejs, profesjonalny, 64-bitowy silnik i konsolę miksowania, pełen zestaw wysokiej jakości efektów audio, wirtualnych instrumentów i narzędzi do komponowania muzyki. Obsługuje nieograniczoną liczbę ścieżek, wtyczki VST3, jest kompatybilny z urządzeniami dotykowymi i umożliwia eksport utworów bezpośrednio do serwisów YouTube, SoundCloud, Facebook i innych. Program instalujemy za pośrednictwem zamieszczonego na płycie klienta BandLab Assistant poprzez zakładkę Apps po założeniu darmowego konta w serwisie producenta.

PIERWSZE KROKI

1 Po zainstalowaniu programu musimy założyć konto BandLab do korzystania z programu – klikamy na **Sign Up** i dokonujemy rejestracji.

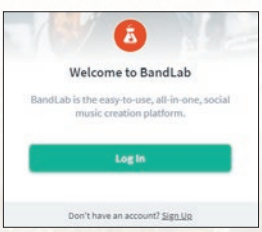

2 Następnie klikamy na **Log in** i podajemy dane logowania. Po zalogowaniu przechodzimy do zakładki **Apps** i klikamy na **Install** przy aplikacji **Cakewalk**.

3 Wybieramy dodatki, które mają zostać zainstalowane, i klikamy na **Install**. Po zakończeniu klikamy na **Open**.

4 Przechodzimy przez prosty konfigurator i wybieramy nowy projekt, klikając na **Basic.cvt**.

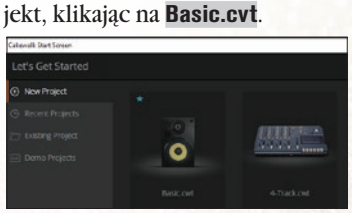

5 Teraz, korzystając z zaawansowanych narzędzi, możemy dowolnie tworzyć muzykę.

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PROGRAMY INTERNETOWE

W tym dziale znajdziemy najlepsze programy, które pozwolą nam **PRZEGLĄDAĆ ZASOBY INTERNETU, UŁATWIĄ KOMUNIKACJĘ, TRANSFER** danych i umożliwią wykonywanie wielu innych zadań w sieci

Zdaniem autora

WYGODA NA CO DZIEŃ

Coraz więcej osób pracuje zdalnie, a serwisy streamingowe z muzyką i filmami są coraz popularniejsze. Nawet komunikacja ze znajomymi i rodziną w dużym stopniu przeniosła się do sieci. Warto poznać najlepsze programy, które ułatwią na co dzień korzystanie z internetu, i kilka trików, które pomogą wykorzystać ich pełen potencjał.

Krzysztof Dziedzic

NAJPOPULARNIEJSZA PRZEGLĄDARKA

Chrome to najpopularniejsza na świecie przeglądarka internetowa opracowana przez Google. Program ma proste i przejrzyste okno, synchronizuje dane między urządzeniami, umożliwia szybkie wyszukiwanie, także za pomocą obrazów. Nowe funkcje możemy samodzielnie dodawać do Chrome za pomocą licznych dodatków dostępnych w Chrome Web Store.

GRUPOWANIE ZAKŁADEK

Jeśli jesteśmy jedną z osób, która otwiera dziesiątki kolejnych kart w przeglądarce i rzadko je zamyka, warto skorzystać z funkcji grupowania zakładek. Po uruchomieniu przeglądarki klikamy prawym przyciskiem myszy na otwartą kartę i wybieramy z menu opcję **Dodaj kartę do nowej grupy**. Wprowadzamy nazwę dla grupy i wybieramy jej kolor. Możemy tworzyć kolejne grupy. Po kliknięciu na nazwę grupy wszystkie karty wchodzące w skład danej grupy

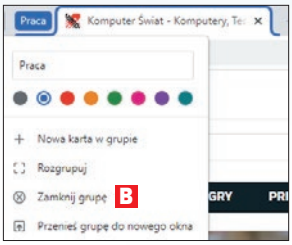

zostaną zwinięte. Możemy zamknąć wszystkie karty z danej grupy, klikając prawym przyciskiem na nazwę grupy i na **Zamknij grupę** B.

LICZBA OTWARTYCH KART W CHROME

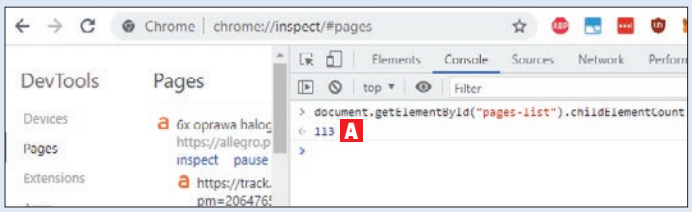

Jeśli chcemy sprawdzić, ile aktualnie mamy otwartych kart, przechodzimy **do chrome://inspect/#pages**, następnie klikamy prawym przyciskiem myszy, wybieramy opcję **Zbadaj**, przechodzimy do zakładki **Console**, wprowadzamy frazę **document.getElementById("pages-list").childElementCount** i wciskamy enter. Oto wynik A.

CHROME 95

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 017 Język:

- dostęp do wielu rozszerzeń
- tryb incognito (nie zapisuje historii)
- synchronizacja danych pomiędzy platformami i urządzeniami

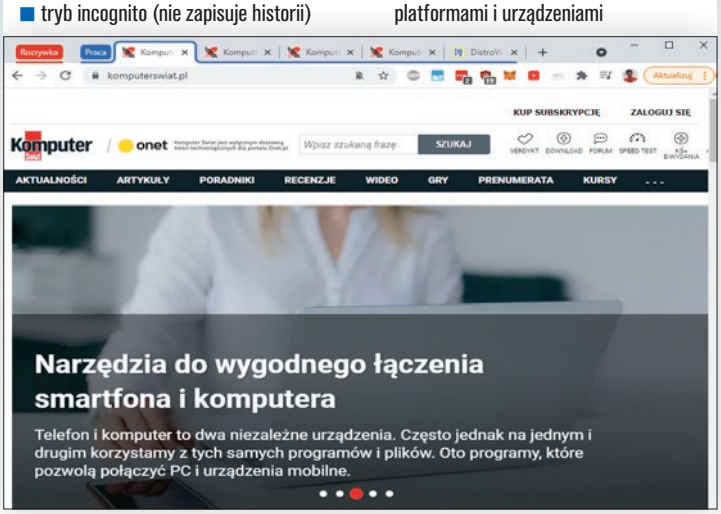

LINK DO TEKSTU

Jeśli chcemy wysłać znajomym link do strony, na której ważna jest tylko określona informacja, możemy zaznaczyć istotny dla nas tekst i wysłać link do podświetlenia. Zaznaczamy fragment, który chcemy pokazać, klikamy na niego prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Kopiuj link do podświetlenia** C. Po kliknięciu na link otwarta zostanie strona z podświetlonym tekstem D.

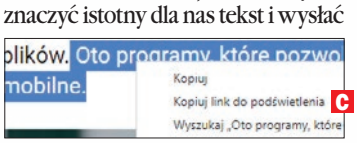

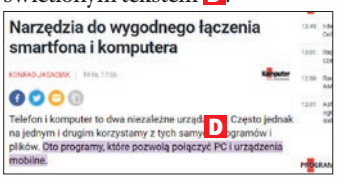

KLIENT POCZTY E-MAIL

THUNDERBIRD 91.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **069/070** * Język:

- desktopowy program pocztowy open source
- możliwość podłączenia wielu kont
- opcja instalacji dodatków i rozszerzeń
- wsparcie szyfrowania wiadomości

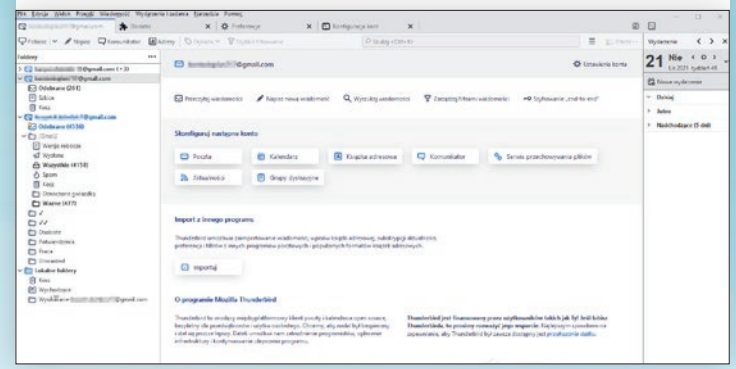

Thunderbird to najpopularniejszy bezpłatny program pocztowy do obsługi poczty e-mail. Obsługuje wiele skrzynek pocztowych, ma książkę adresową, funkcję filtrowania niechcianej korespondencji (spamu), umożliwia też szybkie przeszukiwanie poczty i importowanie jej z innych programów. Wygląd interfejsu można zmieniać za pomocą motywów graficznych, program obsługuje również dodatki (podobnie jak Firefox), dzięki którym możemy zwiększać jego możliwości i dopasowywać go do własnych potrzeb.

DODAJEMY WIELE KONT

Standardowo po pierwszym uruchomieniu będziemy mieli możliwość dodania jednego konta pocztowego. Kolejne możemy bez problemu dodać później.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na **Plik**, **Utwórz**, **Konfiguracja konta pocztowego**.

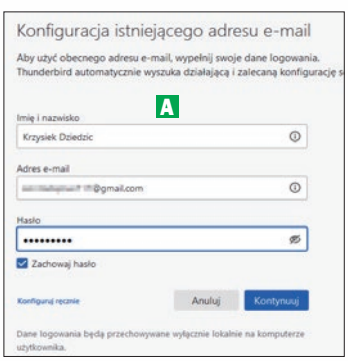

2 Podajemy dane kolejnego konta A i klikamy na **Kontynuuj**.

3 Po chwili konfiguracja serwera zostanie automatycznie wykryta i wystarczy kliknąć na **Gotowe**.

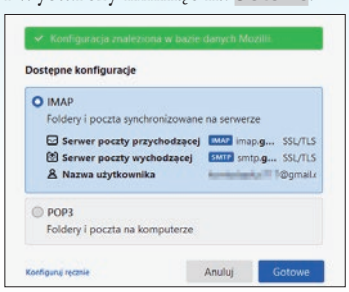

ROZSZERZENIA

Możemy ulepszyć klienta poczty, instalując specjalne rozszerzenia.

1 Klikamy na trzy kreski w prawym górnym rogu, a następnie na **Dodatki i motywy** B.

2 Możemy przeglądać i wyszukiwać rozszerzenia, które mogą dodać obsługę szyfrowania, zmienić wygląd klienta i inne.

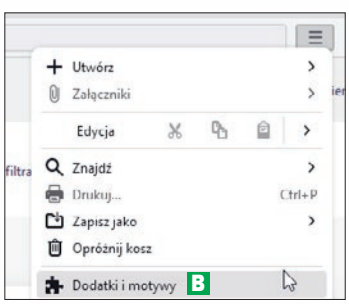

WYGODNE POBIERANIE

YOUTUBE TO MP3 3.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **085/086** * Język:

- pobieranie muzyki z wysoką jakością z YouTube, Vimeo, Dailymotion, VEVO
- pobieranie wielu utworów jednocześnie, także całych playlist i kanałów

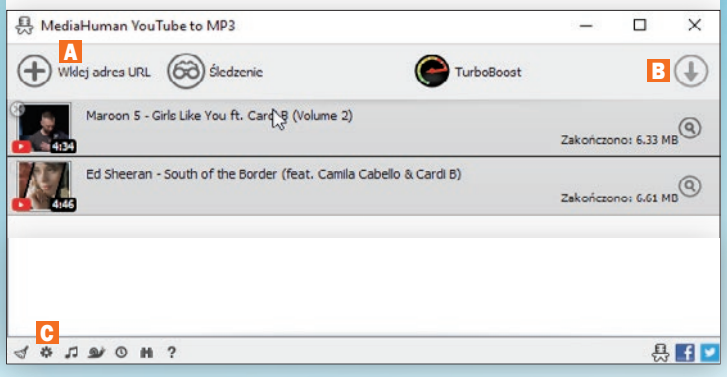

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

YouTube to MP3 to darmowy program do pobierania muzyki z YouTube i innych serwisów wideo – obsługuje również Vimeo, SoundCloud, Dailymotion oraz między innymi VEVO. Za jego pomocą można ściągać jednocześnie kilka utworów oraz całą muzykę z playlisty YouTube lub kanału z najwyższą dostępną jakością do 320 kb/s. Program zawiera prosty edytor tagów z obsługą okładek płyt.

POBIERAMY Z YOUTUBE

1 Wchodzimy na platformę YouTube i odnajdujemy utwór, który chcemy pobrać. Klikamy w oknie odtwarzania prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Kopiuj adres URL**.

2 Przechodzimy do głównego okna programu YouTube to MP3 i klikamy na **Wklej adres URL** A.

3 Do listy zostanie dodany nowy utwór. Czynności powtarzamy dla kolejnych filmów, aż na liście znajdą się wszystkie klipy, które chcemy pobrać. Wtedy klikamy na ikonę pobierania B w górnym prawym rogu.

JAKOŚĆ POBIERANYCH PLIKÓW

Domyślne ustawienia pobierania nie każdemu zawsze będą odpowiadać, dlatego też warto wiedzieć, jak je dostosować.

1 Klikamy w dolnym lewym rogu na ikonę ustawień C, a następnie na **Preferencje**.

2 Przechodzimy do zakładki **Wyjście audio** i w sekcji **Format docelowy** D ustalamy, jakiej jakości nagranie chcemy zapisać. Jeśli nasze urządzenia odtwarzają pliki M4A, najlepiej zaznaczyć tę opcję, w innym przypadku zaleca się wybrać maksymalną prędkość dla opcji **MP3**. Zatwierdzamy zmiany, klikając na **OK**.

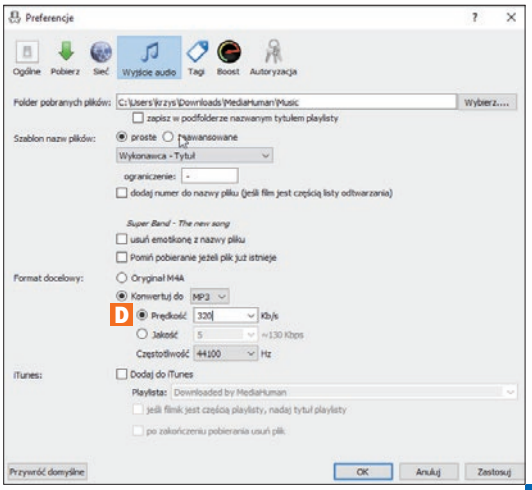

Fot. Beholdereye/123rf.com

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PROGRAMY DO OCHRONY

Jeśli chcemy długo korzystać z komputera lub laptopa bez żadnych problemów – warto upewnić się, że jest on **ODPOWIEDNIO ZABEZPIECZONY I CHRONIONY.** Programy z tego działu w tym pomogą

Zdaniem autora

LEPIEJ ZAPOBIEGAĆ PROBLEMOM

Pakiet programów z tego działu Niezbędnika pomoże nam wyeliminować zagrożenia z systemu, zabezpieczyć hasła oraz anonimowo przeglądać internet z wykorzystaniem połączenia VPN. Warto zwrócić szczególną uwagę na Emsisoft Emergency Kit, gdyż pozwala na przeskanowanie urządzeń z nośnika przenośnego bez potrzeby instalacji, która może być zablokowana przy różnego rodzaju atakach.

Krzysztof Dziedzic

PRZENOŚNY SKANER ZAGROŻEŃ

Emsisoft Emergency Kit to ceniony, darmowy przenośny skaner do leczenia zainfekowanych komputerów. Program wykrywa i usuwa zarówno niebezpieczne oprogramowanie (wirusy, trojany, spyware), jak i niepożądane aplikacje, takie jak niechciane moduły reklamowe. Po rozpakowaniu plików programu można go uruchamiać na przykład z pendrive'a, bez potrzeby instalacji. EEK wymaga do działania połączenia z internetem w celu aktualizowania bazy zagrożeń.

TWORZYMY PRZENOŚNY NOŚNIK DO SKANOWANIA

1 Podłączamy nośnik USB do komputera.

2 Kopiujemy cały folder wypakowany z instalatora programu z dołączonej do numeru płyty na nasz nośnik.

3 Od tej chwili możemy korzystać z narzędzia dostępnego na nośniku USB – wystarczy dwukrotnie kliknąć na **Start Emergency Kit Scanner**.

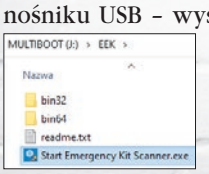

Fot. CCat82/iStockphoto.com

KORZYSTAMY ZE SKANERA

1 Zanim po raz pierwszy uruchomimy program, upewnijmy się, że mamy dostęp do internetu.

2 Następnie pobieramy najnowsze sygnatury zagrożeń z internetowej bazy – klikamy na **Aktualizuj teraz**.

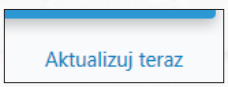

3 Po zakończeniu aktualizacji klikamy na **Własny skan**.

4 Jeśli zależy nam na dokładnym skanowaniu, koniecznie zaznaczamy dodatkowo opcję **Skanuj w poszukiwaniu rootkitów**, **Wykryj Potencjalnie Niechciane Programy** oraz **Skanuj pliki w wiadomościach**. Możemy również nie skanować całych dysków, a tylko wybrane pliki lub foldery. Rozpoczynamy skanowanie, klikając na **Dalej**.

5 Znalezione w trakcie skanowania zagrożenia, których nie znamy lub nie jesteśmy pewni, lepiej poddać kwarantannie. Jeżeli wiemy, że dany plik nie wpływa na pracę systemu, możemy wybrać **Usuń zaznaczone**.

6 W zakładce **Kwarantanna** możemy podjąć dalsze działania, skanując ponownie, usuwając zagrożenie lub przywrócić plik, jeśli jednak nie stanowi zagrożenia.

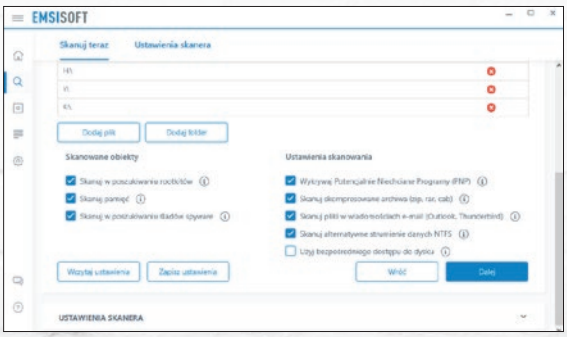

MENEDŻER HASEŁ

BITWARDEN 1.29.1

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 013 Język:

- możliwość synchronizowania danych pomiędzy różnymi urządzeniami
- opcja dwustopniowego logowania
- szyfrowanie AES-256

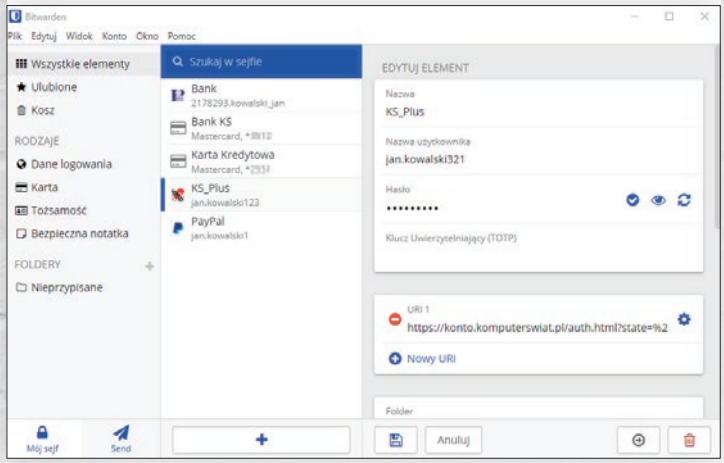

Bitwarden to nowoczesny menedżer haseł i sejf na poufne informacje, rozwijany jako projekt open source. W programie można bezpiecznie przechowywać dane logowania do wielu stron, dane kart płatniczych, informacje o naszej tożsamości, poufne notatki oraz inne rodzaje wrażliwych informacji. Dane przechowywane w Bitwardenie szyfrowane są silnym algorytmem AES-256 typu end-to-end i można je synchronizować pomiędzy naszymi komputerami (Windows, macOS, Linux), telefonami i tabletami (Android, iPhone) poprzez darmowe konto Bitwarden. Program można także zintegrować z najpopularniejszymi przeglądarkami WWW za pomocą rozszerzeń.

PIERWSZE KROKI

Zanim zaczniemy korzystać z naszego bezpiecznego programu, musimy utworzyć konto, z którego będziemy mogli korzystać na wielu urządzeniach.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **Utwórz konto**.

2 Wypełniamy formularz niezbędnymi danymi i klikamy na **Wyślij**. **Uwaga!** Upewnijmy się, że hasło do naszego konta będzie bardzo złożone, gdyż jeśli ktoś je

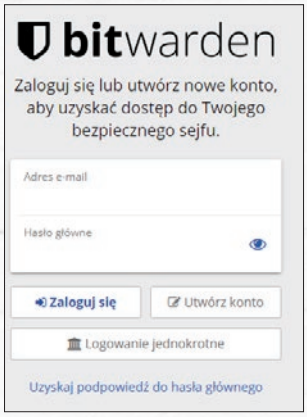

odgadnie, uzyska dostęp do wszystkich naszych haseł.

3 Następnie od razu możemy się zalogować do naszego konta – nie musimy potwierdzać żadnych wiadomości e-mail. Podajemy dane i klikamy na **Zaloguj się**.

4 Możemy teraz dodawać wpisy zawierające na przykład dane logowania. Klikamy na **+** u dołu okna, a po prawej stronie w polu **Rodzaj** wybieramy element, jaki chcemy dodać. Zapisujemy dane, klikając na ikonę dyskietki u dołu okna. Dodawane elementy na bieżąco są szyfrowane i synchronizowane z chmurą, dzięki czemu te same dane będziemy mogli odczytać na przykład na smartfonie.

WYGODNY VPN

WINDSCRIBE VPN 2.0.2

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 081 Język:

- 10 GB transferu miesięcznie
- duża przepustowość serwerów
- możliwość wyboru serwera
- nie ma limitu urządzeń

Windscribe to markowy VPN, który w podstawowej, darmowej wersji oferuje bezpłatny pakiet danych 10 GB miesięcznie. Program ma prosty, nowoczesny interfejs i oprócz wersji instalowanej w Windows może działać jako rozszerzenie do przeglądarki Chrome, Firefox, Opera, Edge, jako aplikacja mobilna na smartfon lub tablet (Android, iOS). Ma też wersje na Maca i Linuxa. Windscribe oferuje silne szyfrowanie połączenia z internetem, aby przesyłane przez nas informacje nie mogły być odczytane przez dostawcę usług internetowych ani operatora sieci Wi-Fi. Chroni również naszą prywatność – oprócz ukrywania naszego adresu IP, co pozwala omijać różnego typu internetowe blokady i anonimowo publikować w sieci, ma również funkcje do blokowania trackerów, malware'u i reklam. Do konta użytkownika nie ma przypisanego limitu urządzeń.

KORZYSTAMY Z VPN

1 Instalujemy Windscribe VPN, uruchamiamy go, zakładamy konto i klikamy na link potwierdzający w wiadomości e-mail.

2 Następnie możemy zalogować się do programu – po podaniu danych klikamy na zieloną strzałkę w celu zalogowania.

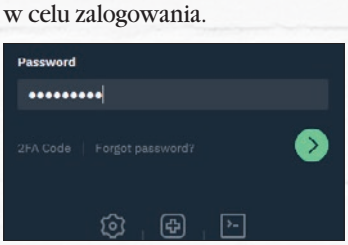

3 Wystarczy kliknąć na symbol zasilania **A**, by aktywować połączenie VPN z wybranym serwerem. Po nawiązaniu bezpiecznego połączenia wygląd okna aplikacji zostanie zmieniony na niebieski **B**.

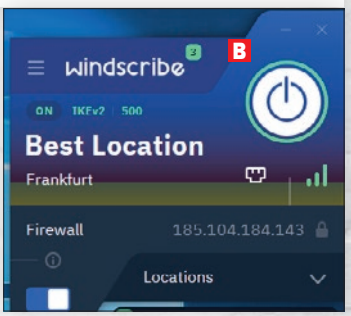

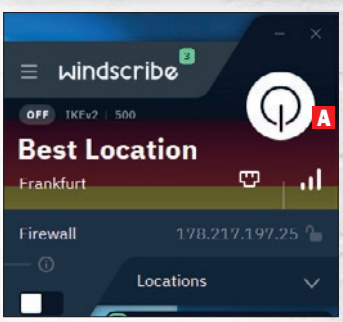

4 W celu przerwania połączenia VPN ponownie klikamy na symbol **ON/OFF**.

ZMIENIAMY SERWER

Jeśli chcemy zmienić serwer, z którym łączymy się automatycznie, należy kliknąć na strzałkę **C** przy nazwie serwera.

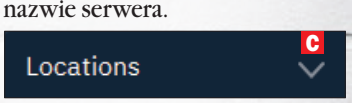

Następnie z listy wybieramy serwer, z którym chcemy się połączyć – serwery oznaczone gwiazdką są przeznaczone dla użytkowników wersji płatnej.

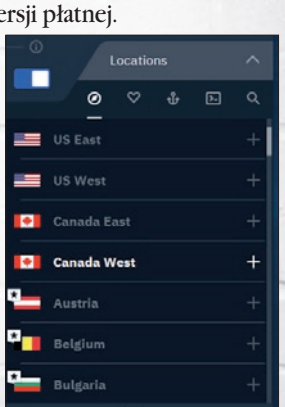

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PROGRAMY DLA GRACZY

Poznajmy zestaw obowiązkowych programów dla każdego fana cyfrowej rozrywki. To najlepsze platformy **UŁATWIAJĄCE DOSTĘP DO GIER**, także darmowych, oraz specjalny komunikator dla graczy

Zdaniem autora

TE PROGRAMY WARTO MIEĆ!

Łukasz Gołąbiowski

Dobra passa branży growej trwa w najlepsze. Jak co roku, grono osób lubujących się w wirtualnych rozgrywkach dynamicznie rośnie – a wraz z nim liczba opcji, którą w nasze ręce oddają twórcy oraz producenci. Jak się w tym wszystkim połapać? Oto programy, które są absolutnym „must have" dla każdego gracza.

NAJWIĘKSZY WYBÓR GIER NA PC

Najlepszy klient dla każdego, kto gra na PC – jest zdecydowanie najbardziej rozbudowany pod względem funkcji, oferuje także mnóstwo regularnych promocji. **Steam** ma nad konkurencją także ogromną przewagę, jeśli chodzi o liczbę dostępnych tytułów – w sklepie znajdziemy ich obecnie ponad 50 000! To zarówno gry AAA, jak i mniejsze produkcje od niezależnych twórców. Każdy znajdzie tu coś dla siebie!

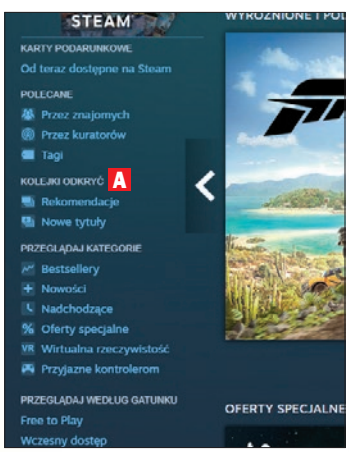

JAK ZNALEŹĆ MNIEJ ZNANĄ GRĘ, KTÓRA MOŻE SIĘ NAM SPODOBAĆ?

1 Na głównym ekranie, w bocznym menu odnajdujemy sekcję **Kolejka odkryć** A. Znajdziemy tam dwie kategorie – **Rekomendacje** oraz **Nowe tytuły**. W obu przypadkach algorytmy Steam zaproponują nam kilkanaście tytułów, które możemy uznać za interesujące lub zwyczajnie je zignorować. Nasze wybory wpływają na przyszłe sugestie.

2 Chcąc dodatkowo zawęzić Kolejkę odkryć, możemy skorzystać z przycisku **Spersonalizuj swoją kolejkę**. W nowym oknie wpisujemy interesujące nas tagi, na przykład RPG czy gry strategiczne. Wówczas Steam będzie sugerował nam więcej tytułów z wybranych kategorii.

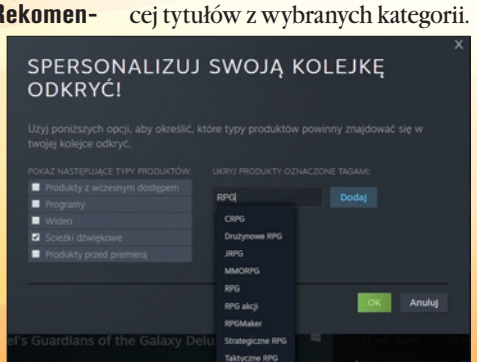

STEAM

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **066** Język:

- klient największej internetowej platformy dystrybucji cyfrowej gier
- ułatwia pobieranie gier
- umożliwia komunikację między graczami

3 Alternatywnym, bardziej klasycznym sposobem na poszukiwanie gier jest samodzielne przeglądanie produkcji na podstawie gatunku. Aby to zrobić, w bocznym menu klikamy na interesujący nas typ gier lub tagi. Warto również skorzystać z górnego menu i szczegółowej zakładki **Kategorie**.

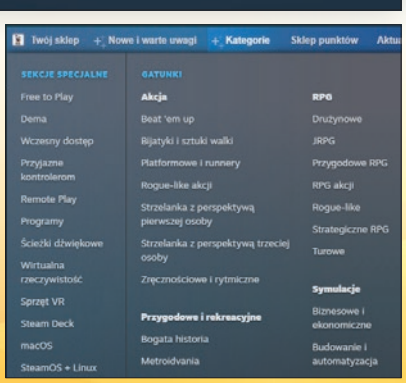

DARMOWE CO MIESIĄC | NOWOŚCI I KLASYKA

EPIC GAMES LAUNCHER 13

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **025** Język:

- oficjalny program do pobierania gier i dodatków ze sklepu Epic Games Store
- pozwala pobierać bezpłatne gry
- tworzy biblioteki gier użytkowników

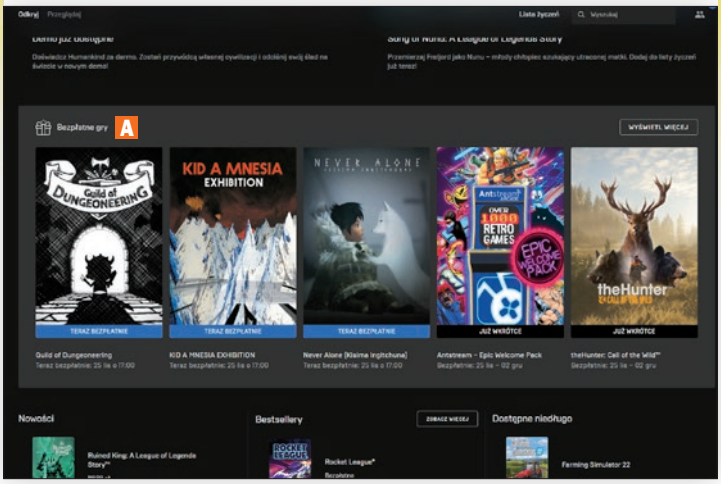

Największy rywal Steama i jednocześnie najmłodsza platforma na rynku. Jej powstanie i dynamiczny rozwój to pokłosie ogromnej popularności gry Fortnite. Dziś **Epic Games** to jednak znacznie więcej niż platforma z jednym hitem – znajdziemy tam wiele interesujących tytułów, a program jest stale rozwijany – dodano wiele funkcjonalności, o które prosiła społeczność. Ale największą siłą jest tu niewątpliwie regularne rozdawanie darmowych gier. I to nie byle jakich!

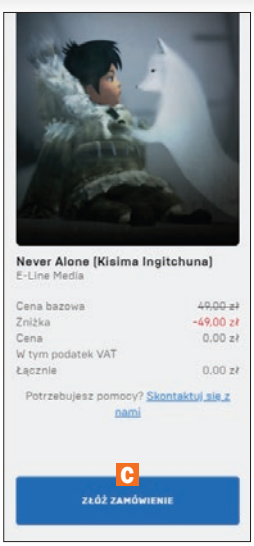

DARMOWE GRY

1 Otwieramy Epic Game Launcher i przechodzimy w menu po lewej stronie do zakładki **Sklep**.

2 Gdy program się przeładuje, scrollujemy w dół, aż do momentu, gdy trafimy na sekcję **Bezpłatne gry** A. Dla ułatwienia jest ona wyszczególniona graficznie (kolorem szarym) na tle pozostałych pozycji.

3 Znajdziemy tam wszystkie darmowe gry dostępne na platformie – część z nich to po prostu gry free-to-play, ale pierwsze pozycje to zawsze tytuły, które obecnie są rozdawane bezpłatnie. W normalnych warunkach trzeba za nie zapłacić często ponad 100 złotych.

4 Po kliknięciu na grę, którą chcemy odebrać za darmo, przechodzimy do nowego okna – klikamy na niebieski przycisk **Pobierz** B, a następnie na **Złóż zamówienie** C i **Wyrażam zgodę**. Gra po chwili zostanie przypisana do sekcji **Biblioteka** – stamtąd możemy ją normalnie zainstalować.

GOG GALAXY 2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **033** Język:

- program stworzony przez CD Projekt
- pozwala kupować gry i grać
- pozwala połączyć kilka bibliotek gier
- obsługuje m.in. konta Steam i Epic Games

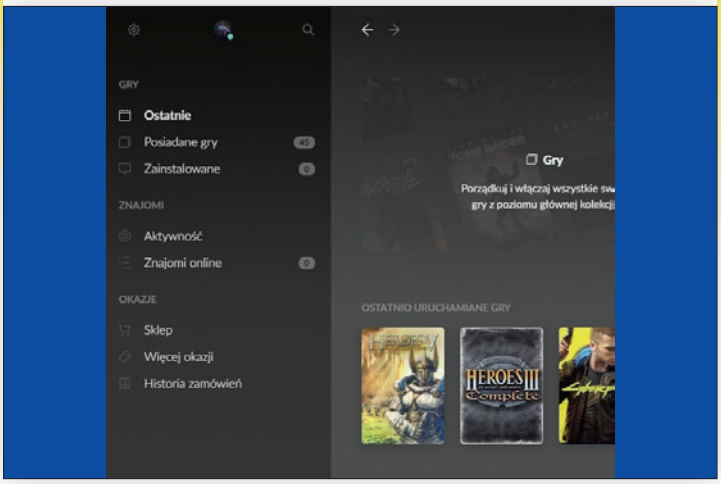

Platforma stworzona przez CD Projekt – firmę, której zawdzięczamy serię gier o Wiedźminie oraz Cyberpunka 2077. Choć znajdziemy tam wiele nowych tytułów, głównym wyróżnikiem **GOG Galaxy** jest obecność mnóstwa klasycznych tytułów sprzed kilkunastu, a nawet i kilkudziesięciu lat. Co więcej, w odróżnieniu od konkurencji, gry nie są obciążane zabezpieczeniami DRM. Oznacza to, że możemy robić z nimi, co chcemy – zamiast licencji na grę otrzymujemy dostęp do jej plików.

JAK ODNALEŹĆ ULUBIONĄ STARĄ GRĘ

Brak DRM to oczywiście wielka zaleta, ale GOG dla wielu będzie szczególnie atrakcyjny z uwagi na możliwość zakupu za niewielkie pieniądze kultowych gier sprzed lat. W wielu przypadkach – to jedyny sposób, aby je zdobyć!

1 Otwieramy GOG Galaxy i klikamy w menu po lewej na **Więcej okazji**.

2 W nowym oknie scrollujemy w dół, tak aby w opcjach filtrowania tytułów pojawiła się sekcja **Data premiery** A.

3 Klikamy i po jej rozwinięciu określamy przedział czasowy, który nas interesuje. Oczywiście jeżeli znamy dokładny tytuł gry, możemy od razu wpisać go w wyszukiwarkę, ale jeśli poszukujemy produkcji, która utkwiła nam w pamięci jedynie z rozgrywki – dzięki filtrowaniu po latach jesteśmy w stanie znacznie zawęzić obszar naszych poszukiwań.

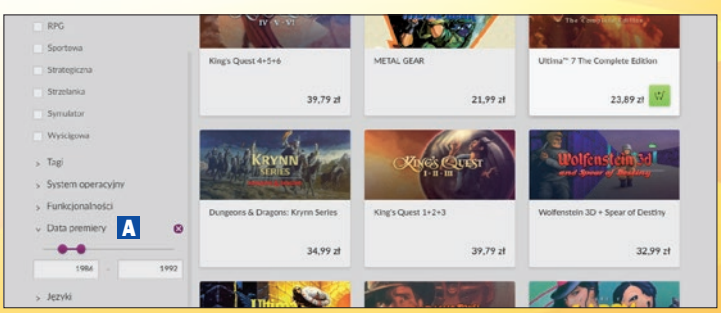

Fot. Vjom/iStockphoto.com

GRAJ I DYSKUTUJ

DISCORD

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **019** Język:

- komunikator dla graczy do rozmów głosowych i tekstowych
- pozwala utworzyć nakładkę na gry
- można stworzyć własny serwer (pokój)

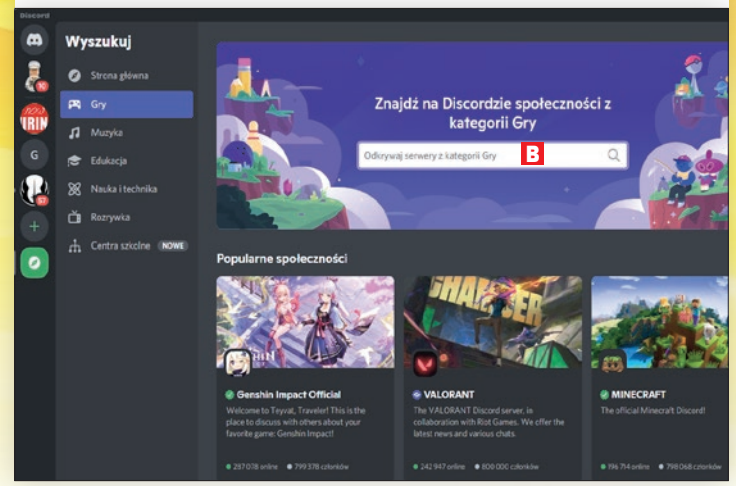

Komunikator przeznaczony przede wszystkim dla graczy – ale ma szereg funkcjonalności, które przydają się także podczas pracy czy nauki. Co istotne – zapewnia możliwość rozmów zarówno tekstowych, jak i głosowych. W obu przypadkach oferuje również mnóstwo dodatków oraz opcji powiązanych z grami i ułatwiających koordynację klanów czy drużyn albo społeczności, na przykład umożliwia obsługę botów. Dużą zaletą **Discorda** jest to, że pozwala na łatwą interakcję z innymi osobami zainteresowanymi grami, które się nam podobają. W programie można dołączyć do istniejących serwerów (pokoi) lub samemu stworzyć własny, którym będziemy mogli zarządzać – tworzyć dodatkowe kanały głosowe, tekstowe oraz na przykład mianować moderatorów. Możliwe jest również tworzenie prywatnych kanałów z dostępem tylko dla wybranych osób. Discord można też zintegrować z popularnymi serwisami streamingowymi, jak Twitch.

JAK ZNALEŹĆ CIEKAWĄ SPOŁECZNOŚĆ

1 Po otworzeniu komunikatora wybieramy z lewej strony ikonę kompasu – **Odkrywaj serwery publiczne** A.

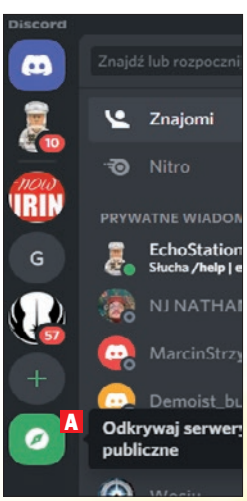

2 W nowym oknie znajdziemy kilka kategorii, takich jak **Gry**, **Muzyka** czy **Edukacja**. Klikamy na interesującą nas kategorię, a program sam zasugeruje nam kilka najciekawszych i największych grup, do których możemy dołączyć.

3 Jeżeli nie znajdziemy niczego, co nas interesuje, możemy skorzystać z przeglądarki danej kategorii B. Po wpisaniu tytułu gry czy interesującego nas tematu zobaczymy listę społeczności, do których możemy dołączyć.

NAJLEPSZE NA ROK 2022 PROGRAMY BIUROWE

Żeby wygodnie korzystać z programów biurowych, takich jak edytor tekstu czy arkusz kalkulacyjny, **NIE TRZEBA KUPOWAĆ DROGICH NARZĘDZI.** Poznajmy najlepsze darmowe rozwiązania

Łukasz Gołąbiowski

MICROSOFT OFFICE 2021

Licencja: **TRIAL** do pobrania z ksplus.pl Język:

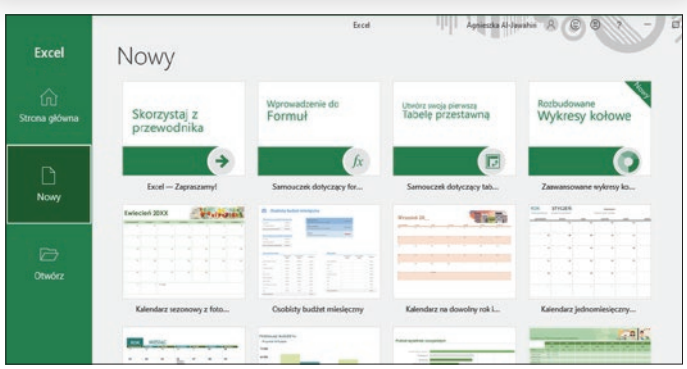

Microsoft Office to najbardziej rozbudowany pakiet biurowy. W jego skład wchodzą trzy najważniejsze w każdej pracy programy – Word, Excel oraz PowerPoint, pozwalające odpowiednio tworzyć dokumenty tekstowe, skomplikowane arkusze kalkulacyjne oraz zaawansowane prezentacje graficzne. Jeżeli zależy nam na pozostałych aplikacjach pakietu – jak Publisher czy Access – znajdziemy je w pakiecie Microsoft 365, który funkcjonuje w modelu subskrypcyjnym (darmowa wersja próbna jest na 30 dni). W ramach Microsoft 365 instalujemy także inne przydatne aplikacje Microsoftu – takie jak Outlook (w wersji do użytku komercyjnego), OneNote, Skype, Teams. Są one dostępne za darmo jako osobne programy i możemy z nich korzystać prywatnie po wygaśnięciu okresu próbnego.

Office w wersji 2021 jest natomiast przeznaczony dla osób, które nie chcą kupować abonamentu. Jest to klasyczna edycja „pudełkowa" i zakup licencji jest jednorazowy – programu możemy używać bezterminowo. Trial dostępny w KŚ+ to darmowa wersja próbna edycji dla użytkowników domowych i uczniów, która zawiera programy Word, Excel i Powerpoint.

LIBREOFFICE 7.1.7

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 044/045* Język:

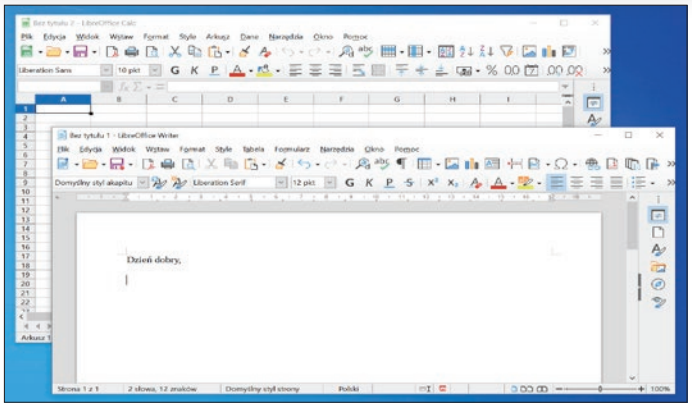

Jeżeli potrzebujemy najważniejszych funkcjonalności pakietu Microsoftu, ale nasz okres próbny się skończył, nie ma wcale konieczności sięgania do portfela. **LibreOffice** to w pełni darmowa alternatywa, w której skład wchodzi sześć programów odpowiadających najpopularniejszym rozwiązaniom z klasycznego Office'a. I tak Writer zastąpi nam Worda, w Calc przeprowadzimy wyliczenia rodem z Excela, Impress zastąpi przy tworzeniu prezentacji PowerPointa, Draw to doskonała alternatywa dla Visio, Base sprawdzi się równie dobrze jak Access… A dodatkowo otrzymujemy moduł Math – świetne rozwiązanie pozwalające na wykonywanie skomplikowanych wyliczeń oraz przedstawiania ich w formie graficznej. Co istotne, każdy z nich pozwala otwierać i bez problemu edytować pliki w formatach obsługiwanych przez pakiet Microsoftu. Działa to oczywiście także i w drugą stronę – dokumenty stworzone w obrębie LibreOffice są normalnie obsługiwane przez inne programy, w tym te od Microsoftu. Pakiet jest stale rozwijany przez społeczność – najciekawsze i najbardziej potrzebne rozwiązania trafiają po pewnym czasie do oficjalnej wersji.

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

MICROSOFT TEAMS 1.4

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 046 Język:

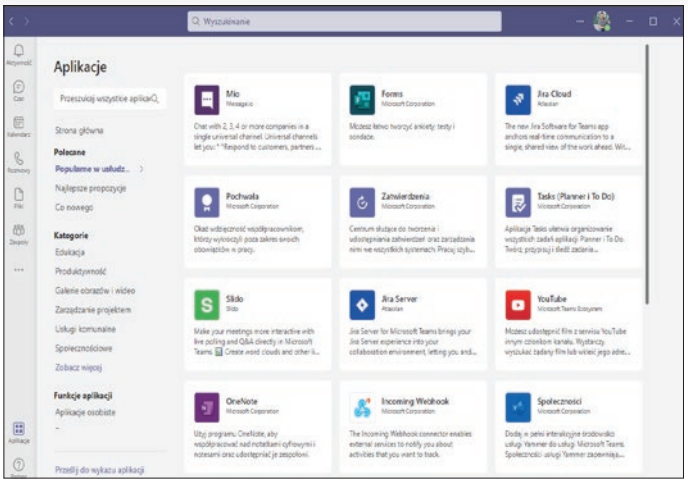

Teams to program Microsoftu służący do komunikacji z innymi, potężne narzędzie, które pozwala lepiej porozumiewać się w obrębie zespołów w pracy – wygodnie przesyłać sobie pliki, wspólnie edytować dokumenty, ustalać spotkania, tworzyć wirtualne pokoje i wykonywać cały szereg operacji, które usprawniają codzienne funkcjonowanie w środowisku służbowym. Aplikacja jest w pełni zintegrowana z innymi narzędziami Microsoftu – także tymi bardzo zaawansowanymi, takimi jak Power Apps czy Azure DevOps Server.
Teams obsługuje również wybrane rozwiązania zewnętrzne, dzięki którym poprawimy wydajność pracy – w formie wtyczek możemy doinstalować do komunikatora na przykład Mio, Jira Cloud czy chociażby Slido. To wszystko sprawia, że dziś wiele firm oraz szkół wybiera właśnie ten program jako swoją podstawową platformę do prowadzenia rozmów w formie tekstowej i wideo.

PDF24 CREATOR 10.6.3

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 053 Język:

Proste, ale bardzo wygodne i maksymalnie funkcjonalne narzędzie, dzięki któremu możemy tworzyć własne pliki PDF ze wszystkich najpopularniejszych plików graficznych oraz tekstowych. W praktyce oznacza to, że zaledwie w chwilę możemy przekształcić wybrany plik DOC, XLS, PNG czy JPG (a także w kilkunastu innych formatach) w PDF. Co więcej, z poziomu programu możemy dodatkowo przyszły PDF modyfikować – łączyć go z innymi treściami, kopiować lub wycinać jego poszczególne elementy. Co istotne, PDF24 Creator bardzo sprawnie radzi sobie także ze wszelkimi multimediami dołączonymi do oryginalnego dokumentu – w formacie PDF nie tracą one w żaden sposób na jakości. Z poziomu programu oczywiście możemy ustalić poziom zaawansowania konwersji – w ten sposób da się chociażby zredukować objętość pliku – a także ustawić hasło zabezpieczające dla dokumentu.

PDF-XCHANGE EDITOR 9.2

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 054 Język:

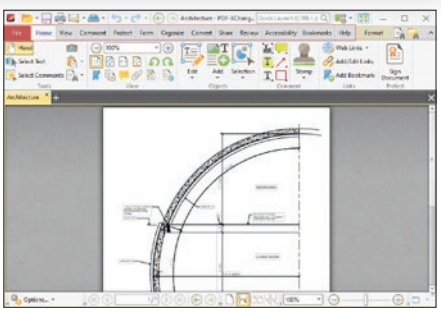

Program nie tylko do przeglądania, ale też do edytowania plików PDF. Twórcy wyposażyli go w wiele bardzo zaawansowanych rozwiązań, które docenią osoby często pracujące na dokumentach tego typu. Z tych, które zasługują na szczególną uwagę, wymienić należy przede wszystkim obsługę OCR, czyli optyczne rozpoznawanie znaków. To niezwykła, bardzo przydatna funkcjonalność, która pozwala programowi na konwertowanie treści w pliku graficznym na wersję tekstową, dzięki czemu możemy ją następnie przeszukiwać, zaznaczać i dowolnie edytować. Jeżeli OCR nie do końca poprawnie zinterpretuje któreś zapisy – PDF-XChange Editor ma dodatkowe narzędzie do automatycznego sprawdzania treści. Dzięki temu wszelkie nieścisłości i błędy będziemy mogli szybko wyłapać i ręcznie poprawić. Wersja darmowa ma jedną wadę – każdy wygenerowany dokument ma znak wodny z nazwą programu. Aby się go pozbyć – musimy wykupić licencję.

Fot. Austin Distel/Unsplash.com

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PROGRAMY GRAFICZNE

Zabawa grafiką, przeglądanie i edycja zdjęć – to jedne z najprzyjemniejszych zajęć przy komputerze. Poznajmy **NAJLEPSZE NARZĘDZIA GRAFICZNE – PRZEGLĄDARKI I EDYTORY** – które warto mieć na dysku

Zdaniem autora

DLA KAŻDEGO COŚ DOBREGO

Alicja Żebruń

W dziale z narzędziami graficznymi każdy znajdzie coś dla siebie. Do prostych, niezbędnych, szybkich poprawek – jak zamazywanie fragmentów zdjęć, kadrowanie, szybka zmiana nazw wielu plików – warto wybrać IrfanView. W prostszej edycji sprawdzi się Paint.NET, a do bardziej zaawansowanej – polecam GIMP-a i Affinity Photo.

PROSTY EDYTOR Z ZAAWANSOWANYMI FUNKCJAMI

Choć **Paint.NET** jest prostym edytorem graficznym, oferuje opcję pracy na warstwach, tak jak bardziej zaawansowane narzędzia. Dzięki temu możemy go wykorzystać nawet do tworzenia fotomontaży. Operacje na warstwach to jednak nie tylko tego typu działania, lecz także możliwość szybkiej korekty wyglądu zdjęcia. Za pomocą opcji mieszania warstw możemy rozjaśnić zbyt ciemne zdjęcie i poprawić jego kontrast. Możemy też malować na osobnej warstwie pędzlami programu. Program obsługuje przezroczystości, umożliwia łatwe cofanie czynności (przez panel **Historia**), a w menu znajdziemy funkcje edycji jasności czy kolorów (także edycję krzywych) i różne filtry i efekty. Dostępne są proste narzędzia do retuszu (**Klonowanie**), fotomontażu (**Magiczna różdżka**) czy rysowania i projektowania (na przykład **Tekst, rysowanie linii lub kształtów**).

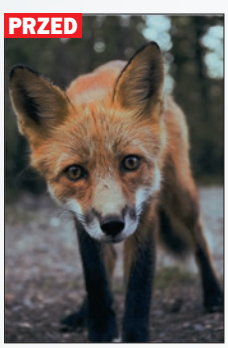

PAINT.NET 4.3.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **051** Język:

- zawiera wszystkie podstawowe narzędzia do edycji grafiki
- obsługuje warstwy, tworzenie gradientów, klonowanie, zmianę kolorów

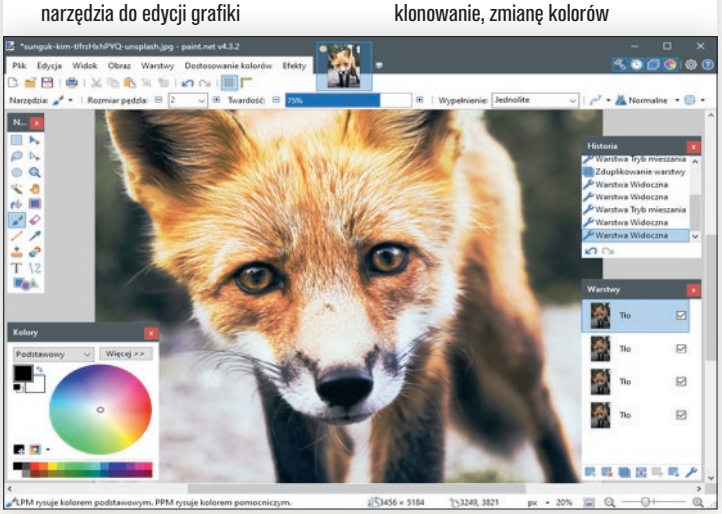

ROZJAŚNIAMY ZDJĘCIE

1 Po uruchomieniu programu z menu **Plik** wybieramy **Otwórz** i wczytujemy zdjęcie do edycji.

2 Teraz na panelu **Warstwy** klikamy na **Duplikuj warstwę** A, by powielić oryginalną warstwę ze zdjęciem B.

3 Klikamy na przycisk z symbolem klucza francuskiego C i przechodzimy do właściwości zaznaczonej górnej warstwy.

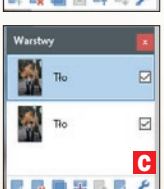

4 W oknie dialogowym ustawiamy tryb **Ekran** D. Klikamy na **OK**. W ten sposób błyskawicznie rozjaśnimy zdjęcie. Jeśli chcemy wzmocnić efekt, powielamy górną warstwę w sposób opisany w punkcie 2. Możemy też poeksperymentować z innymi trybami, na przykład **Dodawanie**.

5 Aby poprawić kontrast zdjęcia, powtarzamy punkty 2 i 3. Następnie w oknie E wybieramy tryb mieszania **Pokrycie**. Jeśli efekt jest za mocny, to możemy suwakiem zmniejszyć krycie warstwy. Klikamy na **OK**.

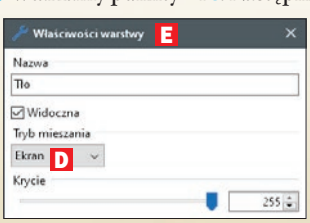

6 Na koniec spłaszczamy warstwy obrazu – w tym celu z menu **Obraz** wybieramy **Spłaszcz**. Zapisujemy zdjęcie, wybierając z menu **Plik** polecenie **Zapisz jako...**.

NAJPOPULARNIEJSZA PRZEGLĄDARKA GRAFIKI

IrfanView to najpopularniejsza darmowa przeglądarka plików graficznych, która dodatkowo pozwala na różne praktyczne działania na obrazach. Możemy na przykład zmienić ich rozmiar (zarówno w pikselach, jak i w kilobajtach), wykadrować, wycinając to, co chcemy, lub dodać do nich znak wodny czy dowolny podpis. Są również narzędzia do rysowania. Wiele operacji można wykonać w trybie przetwarzania wsadowego – w ten sposób między innymi zmienimy rozmiar, nazwy i format wielu plikom naraz. IrfanView jest szybki i wygodny, a możliwości programu rozszerzymy za pomocą dodatkowych wtyczek, które znajdziemy na płycie dołączonej do Niezbędnika. Jednym z dodatków jest wtyczka do obsługi plików RAW z aparatów cyfrowych. Obrazy możemy przeglądać w trybie miniatur lub pojedynczo w większym oknie. Wśród ustawień programu znajdziemy opcje obsługi profili koloru. Po instalacji programu warto również zainstalować spolszczenie, by korzystać z polskojęzycznego interfejsu.

IRFANVIEW 4.58 + PL

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **038/039/040** * Język: **

- pozwala szybko przeglądać zdjęcia
- konwertuje na różne formaty graficzne
- ma funkcję przetwarzania wsadowego
- łatwe przycinanie i zamazywanie

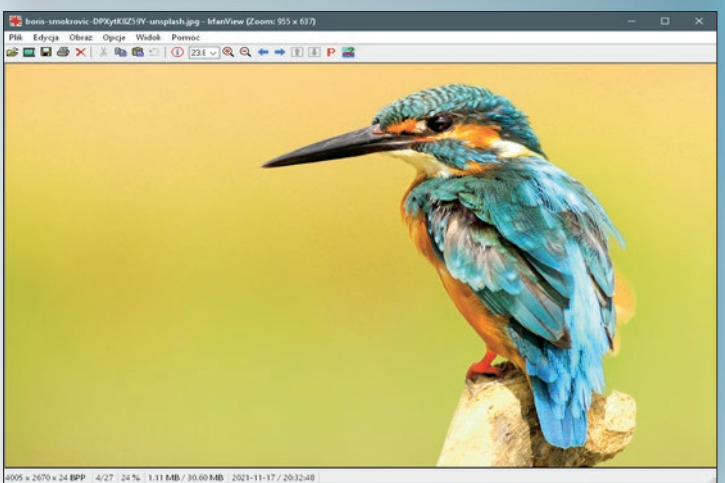

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej oraz plik spolszczenia.
** Trzeba zainstalować spolszczenie dostępne na płycie.

USTAWIENIA MINIATUR

1 Aby wczytać zdjęcie do przeglądarki, z menu **Plik** wybieramy **Otwórz...**. Przeglądamy kolejne obrazy w folderze, wciskając klawisz spacji lub kręcąc kółkiem myszy.

2 Aby przeglądać fotki w trybie miniatur, z menu **Plik** wybieramy **Widok Miniatur** lub wciskamy klawisz T. W nowym oknie zobaczymy miniatury zdjęć w folderze, z którego wczytaliśmy obraz. Po lewej stronie możemy wybrać inny folder.

3 Aby zmienić rozmiar miniatur, z menu **Opcje** wybieramy **Opcje Miniatur...**. Następnie z listy A wybieramy potrzebne ustawienie. Jeśli zaznaczymy opcję B, to miniatury będą miały lepszą jakość. Ale wczytywać się będą znacznie wolniej.

4 Miniatury możemy również sortować według wybranej cechy. W tym celu z menu **Opcje** wybieramy **Sortuj Miniatury**.

ZMIENIAMY W EXIF DATĘ I GODZINĘ WYKONANIA ZDJĘĆ

Może się zdarzyć, że w aparacie mieliśmy źle ustawioną datę, więc informacje zaszyte w zdjęciu (tak zwane metadane EXIF) nie będą prawdziwe i mogą nas zmylić w przyszłości. Zobaczmy, jak to zmienić. **Uwaga!** Należy wcześniej zainstalować dodatkowe wtyczki do programu (wśród nich jest wtyczka do obsługi danych EXIF).

1 W widoku miniatur (patrz poprzednia porada) zaznaczamy wybrane miniatury z klawiszem Ctrl (jeśli wciśniemy Ctrl+A, zaznaczymy wszystkie). Następnie klikamy na jedną z miniatur prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Operacje na plikach JPG** oraz **Zmiana w EXIF daty/czasu wykonania...**.

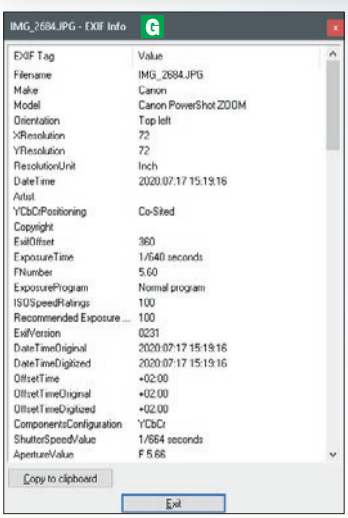

2 W oknie zaznaczamy C i podajemy D rzeczywistą datę wykonywania zdjęć. Usuwamy zaznaczenie przy opcji **Time**, aby program nie wpisał tej samej godziny dla wszystkich fotek.

3 Aby przesunąć godzinę robienia zdjęć (cofnąć lub przesunąć do przodu o tyle, ile wynosi różnica między rzeczywistym a wpisanym czasem fotografowania), zaznaczamy E i w polach F podajemy właściwą wartość.

4 Klikamy na **Start**. Dane zostają przetworzone i zapisane w plikach. Aby wyświetlić informacje EXIF G przy zdjęciu, w trybie podglądu jednego zdjęcia wciskamy klawisz E.

PRZYCINAMY I ZAPISUJEMY OBRAZ

1 Jeśli chcemy szybko przyciąć i zapisać fragment obrazu, to wystarczy narysować na zdjęciu ramkę i wcisnąć skrót klawiaturowy Ctrl+Y.

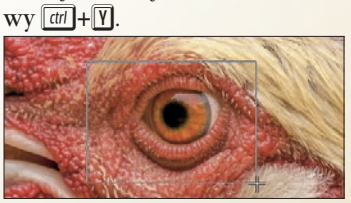

2 Następnie z menu **Plik** wybieramy **Zapisz jako...**. Nazywamy plik, wybieramy format, określamy ustawienia zapisu (na przykład jakość JPG) i klikamy na **Zapisz**.

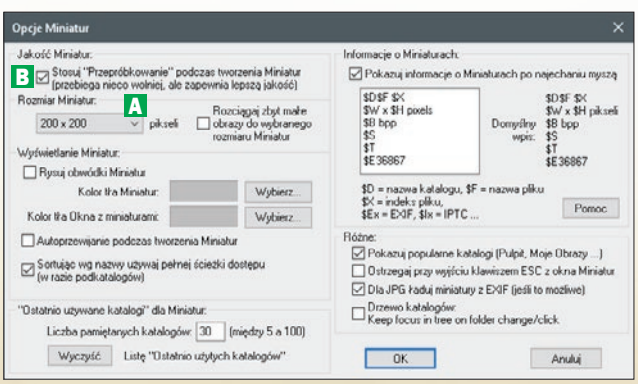

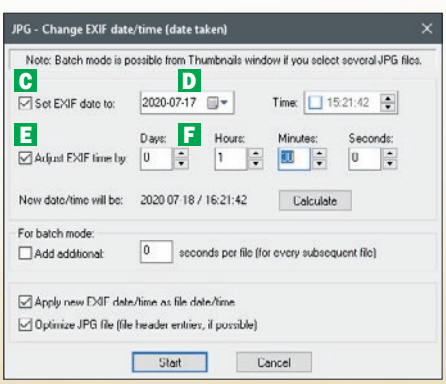

NAJLEPSZY DARMOWY EDYTOR GRAFIKI

GIMP to najbardziej znany darmowy program do edycji grafiki bitmapowej. Edytor ma zaawansowane możliwości i narzędzia, które konkurują z płatnymi programami, nawet z Photoshopem. Z GIMP-a korzystają nie tylko amatorzy i hobbyści, ale także zawodowi graficy. Program umożliwia pracę na warstwach oraz operacje na maskach i przezroczystościach, możemy w nim tworzyć fotomontaże, a także wykonywać zaawansowane retusze zdjęć. Znajdziemy w nim między innymi narzędzia do modelowania kształtów, na przykład poprawienia sylwetki czy rysów twarzy, a także narzędzia do wycinania obiektów z tła czy filtry do modyfikacji koloru. Siłą GIMP-a jest również skupiona wokół niego społeczność twórców, którzy dostarczają różnego rodzaju dodatki, rozszerzające możliwości programu. GIMP dostępny jest na wszystkie popularne platformy systemowe: Windows, macOS oraz Linux.

GIMP 2.10.28

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 031 Język:

- darmowy zamiennik Photoshopa
- zaawansowana edycja zdjęć
- praca na warstwach, liczne filtry i efekty, rysowanie, skalowanie, obsługa wtyczek

ROZJAŚNIAMY ZDJĘCIA

Jeśli część pejzażu na zdjęciu pogrążona jest w cieniu, możemy te miejsca rozjaśnić bez wpływania na jasne obszary fotografii. Zobaczmy jak.

1 Po wczytaniu zdjęcia do programu z menu **Kolory** wybieramy **Cień i podświetlenie...**.

2 Pojawia się okno, w którym należy przesunąć suwak **Cień** **A** w prawo, by rozjaśnić zacienione miejsca.

3 Aby przyciemnić zbyt jasne obszary na zdjęciu, przesuwamy suwak **Podświetlenie** **B** w lewo.

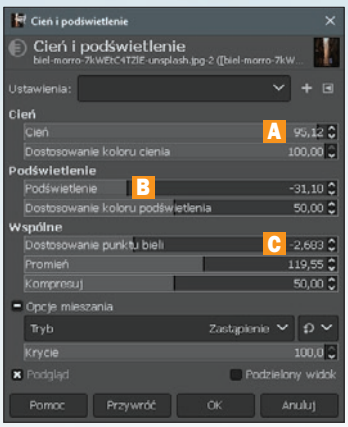

4 Opcja **Dostosowanie koloru cienia** lub **Dostosowanie koloru podświetlenia** pozwala na regulację nasycenia kolorów w tych obszarach.

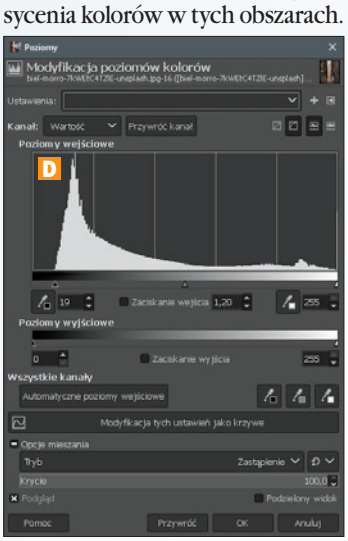

5 By wyregulować kontrast, możemy posłużyć się opcją **Dostosowanie punktu bieli** **C**. Klikamy na **OK**.

6 Jeśli w wyniku operacji ciemne obszary nieco wyblakły, to możemy to poprawić za pomocą innego narzędzia. Z menu **Kolory** wybieramy opcję **Poziomy**. Pod widocznym wykresem naświetlenia znajdują się małe trójkątne kontrolki. Dosuwamy czarny trójkąt, znajdujący się po lewej, do miejsca, gdzie wykres zaczyna rosnąć **D**. W ten sposób przyciemnimy najciemniejsze piksele na zdjęciu i usuniemy bladość.

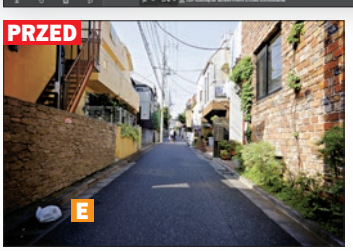

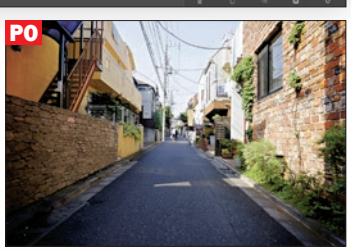

USUWAMY ŚMIECI

Często na naszych zdjęciach znajdują się obiekty **E**, które psują ujęcie. Warto się ich pozbyć.

1 Z Przybornika po lewej wybieramy narzędzie **Klonowanie**. Na panelu **Opcje narzędzia** dobieramy rozmiar **F** narzędzia adekwatny do usuwanego obiektu.

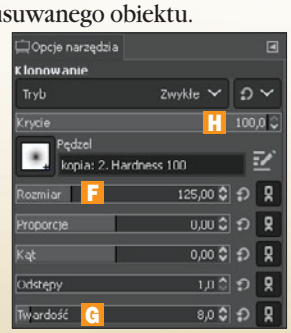

2 Ustawiamy niedużą **Twardość** **G**, by nakładane piksele lepiej wtapiały się w tło. Dobieramy maksymalne **Krycie** **H**, by szybko usunąć detal.

3 Jeśli w opcji **Wyrównanie** **I** wybierzemy **Brak**, źródło pikseli przy każdym kliknięciu będzie stałe (tam gdzie kliknęliśmy na początku), lecz gdy zaczniemy malować pędzlem, zacznie się przemieszczać równolegle z pędzlem. Gdy wybierzemy **Wyrównany**, źródło będzie się przemieszczać, a gdy **Stały**, będzie zawsze w tym samym miejscu.

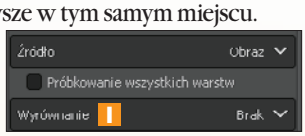

4 Z wciśniętym ctrl klikamy obok obiektu do usunięcia i ustalamy źródło pikseli do skopiowania. Klikamy na obiekt **J**, przykrywając go sklonowanymi pikselami.

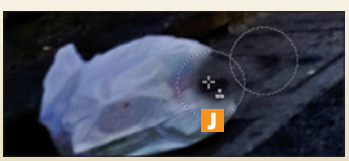

WART UWAGI KONKURENT PHOTOSHOPA

Affinity Photo to, niestety, płatny, ale bardzo profesjonalny program. Kosztuje około 260 złotych, ale za licencję płacimy tylko raz – w przeciwieństwie do drogiego Photoshopa, który wymaga subskrypcji. Program firmy Serif oferuje wiele podobnych rozwiązań co produkt konkurencji. Obsługuje formaty plików Photoshopa, warstwy, maski, pozwala na obróbkę zdjęć RAW i pracę w przestrzeniach kolorów RGB i CMYK. Wydajność Affinity Photo pozwala na edycję bardzo dużych obrazów, także w formatach Photoshopa PSD i PSB. Edytor umożliwia niedestruktywną obróbkę zdjęć za pomocą warstw dopasowania (Adjustment) – tak jak Photoshop. Możemy wykonać nim retusz portretu metodą separacji częstotliwości (filtr Frequency Separation), a także inteligentnie usunąć niepotrzebne elementy ze zdjęcia. Bezpłatna wersja próbna z płyty Niezbędnika działa 10 dni bez innych ograniczeń.

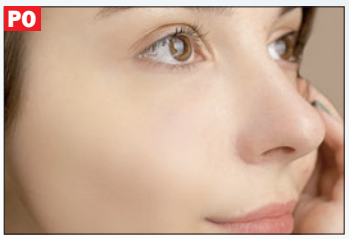

OKNO PROGRAMU I PERSONY

Okno programu ma kilka przestrzeni roboczych zwanych tutaj personami – przełączamy się między nimi, klikając na przyciski **A**. Każda z nich oferuje narzędzia i opcje potrzebne do przeznaczonego jej zadania. Przestrzeń domyślna to **Photo Persona** – są tutaj wszelkie przybory, by wygodnie edytować zdjęcia, które nie wymagają szczególnych operacji. Do zniekształcania elementów obrazu (na przykład w celu retuszu sylwetki) przeznaczona jest przestrzeń **Liquify Persona**. Jeśli chcemy edytować zdjęcia RAW, wybierzmy **Develop Persona**. Kolejna przestrzeń robocza – **Tone Mapping Persona** – służy do obsługi obrazów o szerokim zakresie dynamiki i pozwala na tworzenie obrazów HDR. W **Export Persona** znajdziemy opcje eksportu czy wydruku obrazów.

RETUSZUJEMY PORTRET

Jeśli na twarzy znajdują się krostki i plamki, to Affinity w mig się ich pozbędzie. Zobaczmy jak.

1 Uruchamiamy program i wczytujemy zdjęcie do edycji (wybieramy **File** i **Open...**). Kręcąc kółkiem myszy z wciśniętym klawiszem ctrl, powiększamy obszar z defektami.

2 Z paska narzędzi, znajdującego się po lewej stronie okna programu, wybieramy **Inpainting Brush Tool**. Aby do niego dotrzeć, musimy kliknąć prawym przyciskiem myszy na aktualne narzędzie retuszu i wybrać z listy nowe.

3 Z wciśniętym lewym przyciskiem myszy zamalowujemy większy defekt **B**. Po zwolnieniu przycisku myszy plama znika.

AFFINITY PHOTO 1.10

Licencja: TRIAL | DVD-KOD: 005 | Język:

- największy konkurent Photoshopa wśród płatnych narzędzi graficznych
- obsługuje formaty Photoshopa, warstwy, maski, zdjęcia RAW, kolory RGB i CMYK

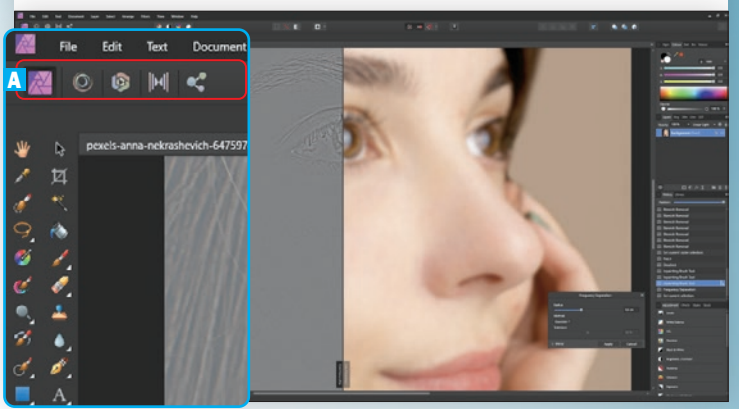

4 Małe krostki możemy usunąć, klikając na nie narzędziem **Blemish Removal Tool**. Rozmiar narzędzia szybko wyregulujemy, wciskając klawisze nawiasów kwadratowych na klawiaturze.

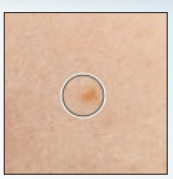

5 Zmarszczki czy rysy usuniemy za pomocą narzędzia **Healing Brush Tool**. W tym celu klikamy z wciśniętym klawiszem alt obok skazy, a następnie przesuwamy wzdłuż rysy lub zmarszczki. Problem znika.

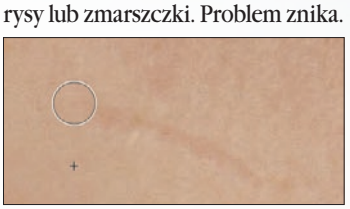

6 Aby wygładzić cerę, możemy skorzystać z filtra **Frequency Separation**. Wybieramy go z menu **Filters**. Podgląd zostaje podzielony na dwa widoki – z warstwą o wysokiej częstotliwości, na której widoczne są detale, oraz z rozmytą warstwą o niskiej częstotliwości, która ma informacje o kolorze. W oknie suwakiem **Radius** **C** określamy widoczność detali (najlepiej umiarkowaną).

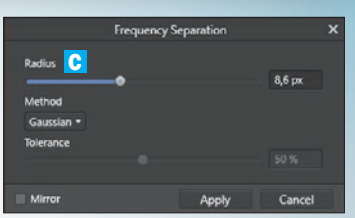

7 Na panelu **Layers** zaznaczamy rozmytą warstwę, a na obrazie zaznaczamy narzędziem **Freehand Tool** obszary, które chcemy poprawić **D**. Następnie z menu **Filters** wybieramy **Blur** i **Gaussian Blur...**. Przesuwając suwak **E**, rozmywamy nierówności **F**.

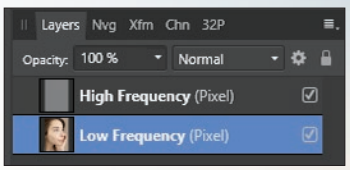

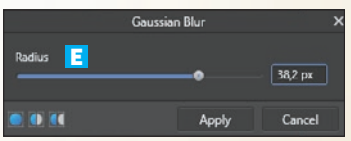

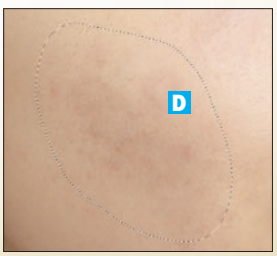

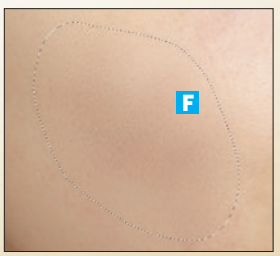

Fot. Utah778/123rf.com

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PROGRAMY MULTIMEDIALNE

Kto nie lubi słuchać muzyki podczas pracy na komputerze, a dla odpoczynku od czasu do czasu obejrzeć film? Chyba każdy tak robi! Poznajmy **NAJLEPSZE DARMOWE NARZĘDZIA DO ODTWARZANIA, POBIERANIA I KONWERTOWANIA** multimediów

Zdaniem autora

CENTRUM MULTIMEDIALNE

Komputer to nasze centrum zarządzania wszechświatem, także w wypadku multimediów. Nawet jeśli sporo korzystamy ze smartfona czy TV, to i tak najwygodniej pobierać i konwertować muzykę i filmy na komputerze. Dlatego warto zaopatrzyć się w odpowiednie narzędzia.

Alicja Żebruń

SPOTIFY DESKTOP 1.1.71

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **065** Język:

Spotify to usługa oraz powiązana z nią aplikacja (na komputery i smartfony) do słuchania muzyki i podcastów przez internet. W Spotify Desktop, którą zainstalujemy na komputerze, znajdziemy bogatą bibliotekę utworów muzycznych różnych gatunków. Są one udostępniane do słuchania za darmo, ale niestety kosztem słuchania irytujących przerywników w postaci reklam. Aby mieć dostęp do lepszej jakości nagrań bez reklam i móc delektować się muzyką także offline, musimy wykupić usługę Spotify Premium (koszt około 20 złotych miesięcznie w wersji Indyvidual lub 10 złotych w przypadku studentów). Aby skorzystać z biblioteki Spotify (także za darmo), musimy się zarejestrować. Możemy to zrobić za pomocą konta na Facebooku. Spotify to nie tylko zestaw utworów, to także między innymi przygotowywane specjalnie dla nas mixy, a także teksty do karaoke **A**.

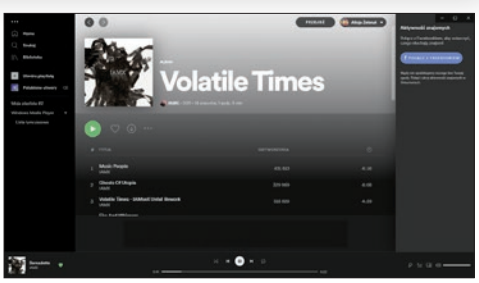

1 Po uruchomieniu aplikacji rejestrujemy się i logujemy na konto Spotify. W oknie widoczne są różne propozycje playlist, podcastów, płyt i wykonawców. Kompozycje są tworzone nie tylko na bazie gatunków muzycznych, ale też na przykład tak, by pasowały do nastrojów czy zajęć.

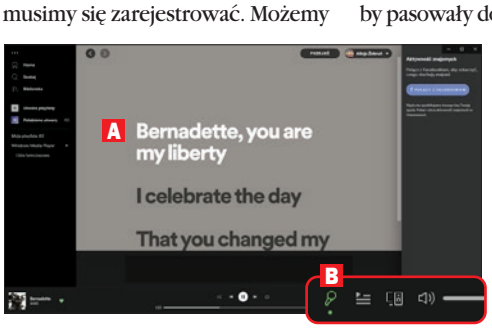

2 Jeśli chcemy, aby podczas odtwarzania utworu na żywo wyświetlany był tekst piosenki, włączamy funkcję **Tekst** przyciskiem mikrofonu **B** w prawym dolnym rogu okna programu.

AIMP 5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **006** Język:

AIMP to popularny odtwarzacz muzyczny, stanowiący alternatywę dla znanego wszystkim Winampa. Obsługuje wszelkie popularne formaty plików audio, pozwala tworzyć listy odtwarzania, zgrywać zawartość płyt, tagować utwory, a także obsługiwać stacje radiowe. Oferuje zaawansowane funkcje zarządzania biblioteką utworów. Możemy z niego korzystać w oknie pełnowymiarowym, jak i zminimalizowanym. Wygląd programu możemy zmieniać za pomocą skórek. W czasie odtwarzania muzyki **AIMP** pozwala dodawać efekty.

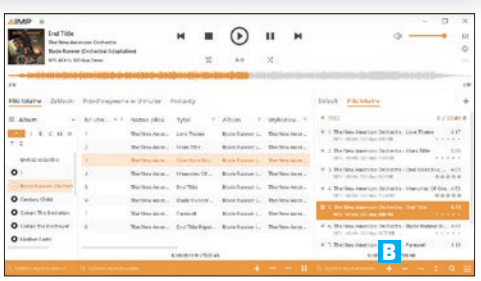

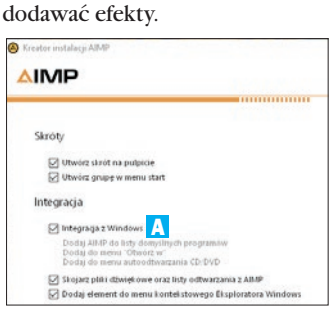

1 Podczas instalacji programu określamy, czy AIMP ma być zintegrowany z Windows **A**, czy pliki multimedialne mają być skojarzone z programem i czy w menu kontekstowym Eksploratora ma się znaleźć polecenie związane z programem AIMP.

2 Aby dodać pliki do odtwarzania, w oknie programu klikamy na plus **B**, a następnie na zakładce **Foldery** klikamy na **Dodaj**. Zaznaczamy foldery do dodania **C** i klikamy na **OK** i na **Aktualizuj**.

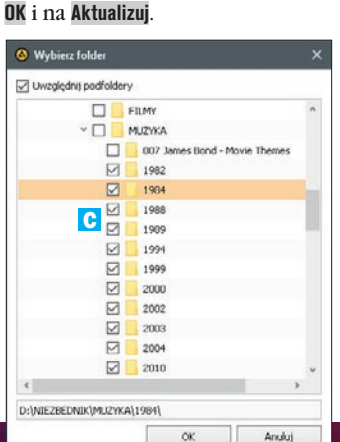

AUDACITY 3.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **011/012*** Język:

Audacity to przede wszystkim edytor plików audio. Pozwala na rozbudowaną edycję ścieżek dźwiękowych, na przykład wycinanie, kopiowanie, wklejanie fragmentów. Możemy ścieżki przesuwać w czasie, regulować tempo utworu, miksować i dodawać różne efekty. Audacity pozwala również wyrównać poziom głośności, a także usuwać szum ze ścieżki dźwiękowej. Za pomocą programu możemy także nagrać dźwięk przez mikrofon lub z innego urządzenia. Audacity obsługuje pliki MP3, WAV, FLAC, AIFF i OGG. Funkcjonalność programu rozszerzymy za pomocą dodatkowych wtyczek.

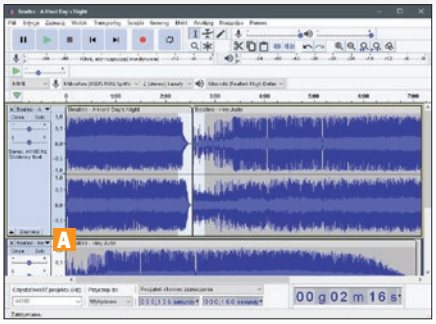

1 Aby połączyć kilka utworów w całość, możemy przeciągnąć je z Eksploratora plików na okno Audacity. Ścieżki zostaną umieszczone jedna pod drugą **A**.

2 Klikamy po lewej stronie drugiej ścieżki, aby ją zaznaczyć. Następnie z menu **Edycja** wybieramy **Wytnij**.

3 Wyciętą ścieżkę umieścimy za pierwszą ścieżką. W tym celu zaznaczamy miejsce za ścieżką i z menu **Edycja** wybieramy **Wklej**. Chwytając ścieżkę łapką **B**, będziemy mogli ją dosunąć do pierwszego utworu.

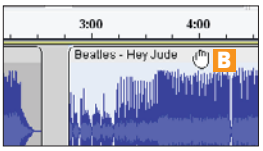

4 By zapisać połączony utwór, z menu **Plik** wybieramy **Eksportuj** i wskazujemy format zapisu, na przykład polecenie **Eksportuj jako MP3**. Potem wystarczy dobrać odpowiednie dla nas parametry.

VLC MEDIA PLAYER 3.0.16

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **078/079*** Język:

VLC media player to jeden z bardziej popularnych odtwarzaczy audio i wideo. Jest bardzo prosty w obsłudze, potrafi odtworzyć znakomitą większość formatów multimedialnych, nie wymaga instalowania dodatkowych kodeków. W VLC możemy też oglądać zawartość płyt DVD i Blu-ray. Pozwala również na odtwarzanie strumieni internetowych czy plików wideo z różnych serwisów, których treści w ten sposób obejrzymy bez uruchamiania przeglądarki internetowej. Program umożliwia nagrywanie pulpitu (na przykład w celu zrobienia wideoporadnika), a także konwertowanie plików multimedialnych. Obsługuje napisy do filmów. Możliwości VLC możemy rozszerzyć za pomocą dodatkowych wtyczek.

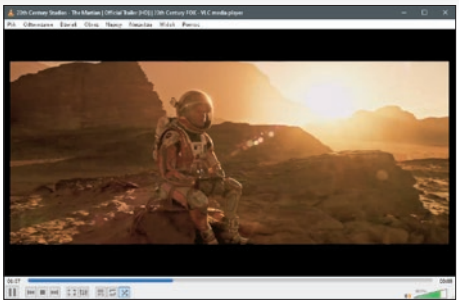

1 Aby odtworzyć w VLC film z internetu, z menu **Plik** wybieramy **Otwórz strumień w sieci (n)...**. Pojawia się okno, w którym na zakładce **Sieć** **A** w pole na adres URL **B** wpisujemy lub wklejamy skopiowany wcześniej adres wideo, które chcemy odtworzyć na komputerze.

2 Klikamy na **Odtwarzaj (p)** **C**. Rozpocznie się odtwarzanie wideo strumieniowanego z sieci.

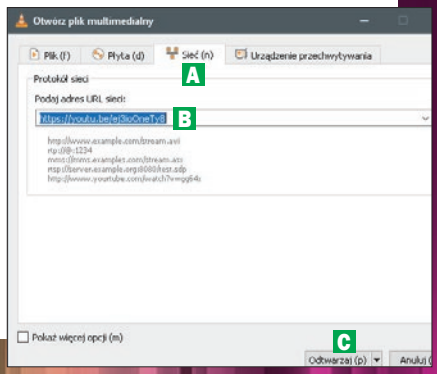

XMEDIA RECODE 3.5.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **083/084*** Język:

Jeśli chcemy przekonwertować dany format pliku multimedialnego na inny (na przykład kompatybilny z urządzeniem, na którym chcemy odtwarzać dany plik), skorzystajmy z darmowego **XMedia Recode**. Program obsługuje wszystkie popularne formaty plików audio i wideo, takie jak MP3, MP4, AAC, AVI, FLAC, MKV, 3GP, MPEG, MOV, WAV, WebM, WMA czy WMV. Narzędzie udostępnia gotowe profile ustawień, które ułatwią szybką konwersję do pożądanego formatu. Możemy również samodzielnie dobrać bitrate (przepływność), liczbę klatek na sekundę, a także inne parametry. XMedia Recode pozwala także na dodanie napisów oraz umożliwia edycję wideo.

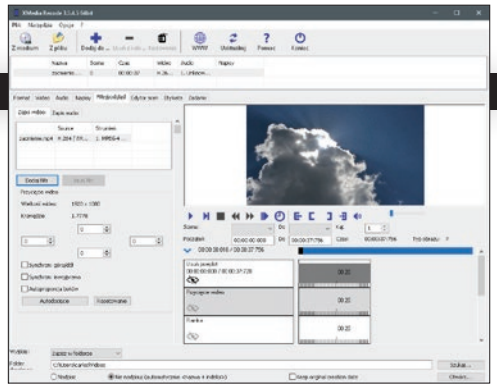

1 W oknie programu klikamy na **Z pliku** **A**, by dodać plik do konwersji. Opcja **Z medium** **B** służy do konwersji danych z płyty.

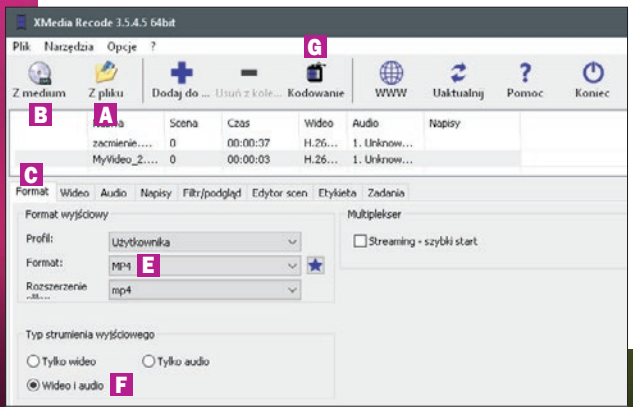

2 Na zakładce **Format** **C** z listy **Profil** możemy wybrać ustawienia konwersji przeznaczone dla danego urządzenia **D**. Możemy również wskazać odpowiadający nam format **E**. Zaznaczamy **F**, aby konwertować łącznie wideo i audio oraz podajemy folder docelowy.

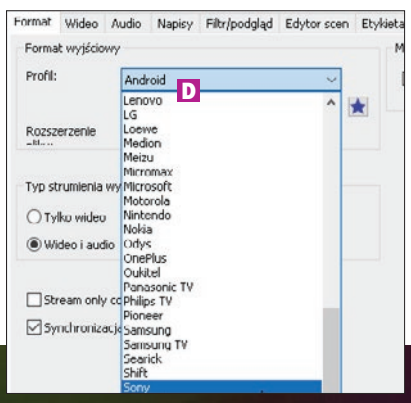

3 Aby dobrać bardziej szczegółowe ustawienia konwersji, przechodzimy na zakładki **Wideo** oraz **Audio** (obok **Format**).

4 Klikamy na **Kodowanie** **G**, by rozpocząć konwersję.

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

Fot. Backgroundstore/123rf.com

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PROGRAMY EDUKACYJNE

Naukę języka obcego, geografii, historii czy matematyki możemy sobie ułatwić, korzystając z programów edukacyjnych. Poznajmy te **NAJLEPSZE, KTÓRE WSPOMOGĄ UCZNIÓW** w szlifowaniu wiedzy

Zdaniem autora

WYGODNA CYFROWA EDUKACJA

Nauka z książek ma swoje zalety, ale dzięki komputerom mamy zdecydowanie bardziej komfortowy dostęp do wiedzy. Internet pełen jest darmowych materiałów do nauki, a programy edukacyjne w atrakcyjny i wygodny sposób pozwalają tę wiedzę przyswajać.

Alicja Żebruń

POZNAJEMY ŚWIAT Z GOOGLE EARTH

Google Earth Pro to narzędzie do nauki geografii, historii i astronomii. Umożliwia wirtualne poznawanie świata bez ruszania się sprzed komputera, a to dzięki dostępowi do ogromnych baz zdjęć Ziemi, wykonanych przez satelity i samoloty, a nawet samych użytkowników. Możemy korzystać z widoku Street View, który umożliwia wirtualną podróż drogami, które przemierzał wcześniej pojazd Google, a także włączać trójwymiarowe modele budowli (na przykład zabytków) i oglądać je ze wszystkich stron. Google Earth Pro pokazuje nie tylko aktualne mapy – udostępnia również zdjęcia historyczne, nawet sprzed kilkudziesięciu lat (w zależności od lokalizacji). Użytkownicy mogą tworzyć swoje mapy, importować i eksportować dane GIS, a także tworzyć wirtualne wycieczki i udostępniać je innym użytkownikom. Na mapy naniesione są warstwy z różnymi danymi geograficznymi bądź turystycznymi. Możemy nawet zrobić sobie wirtualną wycieczkę na Księżyc, na Marsa albo po prostu w kosmos.

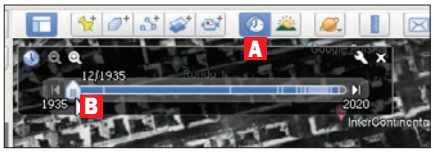

ZDJĘCIA HISTORYCZNE

1 Uruchamiamy Google Earth, następnie kręcąc kółkiem myszy i chwytając myszą za obraz w oknie, nawigujemy do interesującego nas miejsca. Adres możemy również wpisać w pole i od razu przenieść się do docelowej lokalizacji.

2 Aby zobaczyć stare fotografie, klikamy na **A** i przesuwamy suwak **B** w pozycję z interesującą nas datą. W przypadku Warszawy dostępne są zdjęcia nawet z okresu przedwojennego.

ZABYTKI W 3D

1 Podobnie jak w poprzedniej poradzie nawigujemy do miejsca, które nas interesuje.

2 Włączamy warstwę z budynkami 3D, zaznaczając **C**.

GOOGLE EARTH PRO 7.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **034** Język:

- szczegółowe zdjęcia powierzchni Ziemi
- budynki 3D
- zdjęcia historyczne
- liczne warstwy z interesującymi danymi

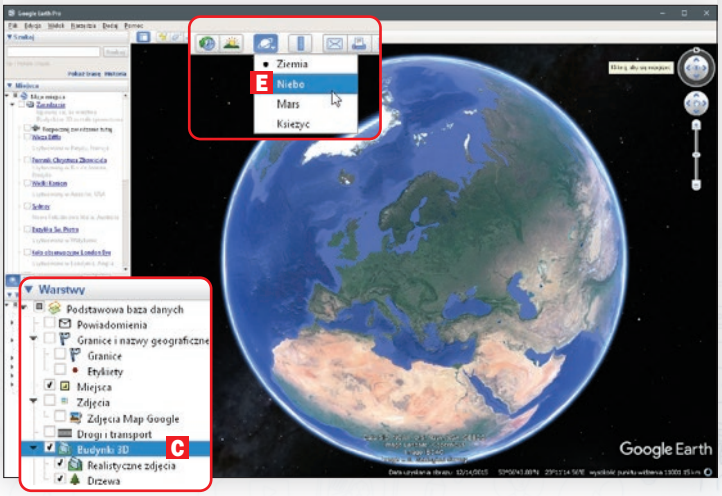

3 Aby obejrzeć budynek ze wszystkich stron **D**, kręcimy kółkiem myszy z wciśniętym klawiszem ctrl. Wciskając klawisz shift, obniżymy lub podniesiemy nasz punkt obserwacyjny, zmieniając perspektywę. Chwytając myszą, przesuniemy widok.

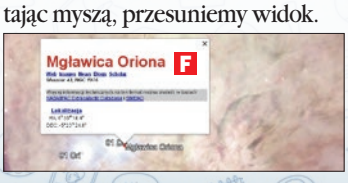

OGLĄDAMY NIEBO

1 Aby obejrzeć zdjęcia obiektów na niebie, wystarczy przełączyć tryb wyświetlania na **Niebo** **E**.

2 Nawigujemy do interesujących nas ciał niebieskich lub obszarów kosmosu. Klikając na obiekty, wyświetlimy informacje o nich **F**.

ĆWICZYMY SŁÓWKA

ANKI 2.1.49

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 007 Język:

- łatwe powtarzanie za pomocą fiszek
- dużo darmowych materiałów
- można samemu tworzyć i edytować materiały

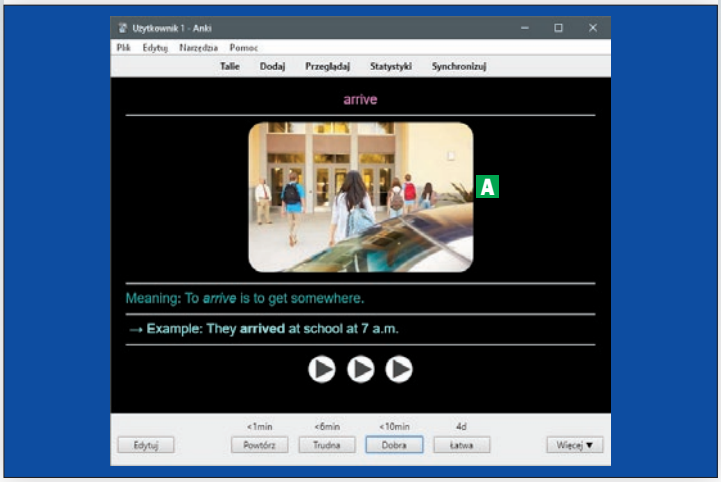

Anki to darmowy pomocnik dla osób, które chcą zapamiętać liczne definicje, zasady, terminy czy słownictwo. Jest to przydatne w nauce języka obcego, ale także w przypadku pogłębiania wiedzy z innych dziedzin. Program bazuje na fiszkach A (w programie nazwanych kartami i taliami), które pozwalają na wielokrotne powtarzanie zagadnień, aż do skutku, czyli przyswojenia sobie wiedzy czy słownictwa. Możemy tworzyć własne talie i karty albo pobrać bezpłatne materiały ze strony internetowej programu. Fiszki mogą zawierać nie tylko tekst, ale też obrazy, dźwięki czy wideo. Pobrane zestawy możemy edytować. Anki jest dostępny także jako aplikacja mobilna na Androida i iOS.

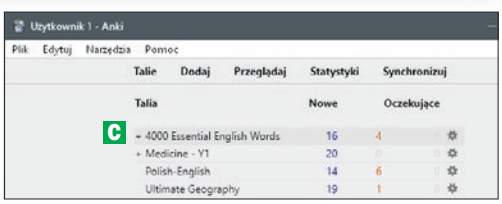

POBIERAMY MATERIAŁY DO NAUKI

1 Instalujemy i uruchamiamy program, wybieramy język.

2 Aby pobrać gotową talię z kartami o danej tematyce, klikamy na przycisk **Pobierz gotową**. Otwiera się strona internetowa z materiałami do nauki B. Wybieramy na przykład **English**, by uczyć się angielskiego. A potem wybieramy zestaw, na przykład C.

3 Klikamy na **Download** i zapisujemy plik na dysku komputera. Potem wystarczy na niego dwukrotnie kliknąć, by zawartość pliku została zainstalowana w Anki.

4 Po zainstalowaniu talii z fiszkami klikamy na jej nazwę, a potem na **Ucz się teraz** B, aby przystąpić do nauki.

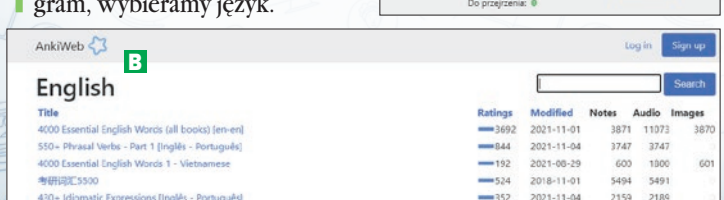

NAUKA MATEMATYKI

GEOGEBRA 6

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 030 Język:

- łączy geometrię, algebrę, arkusz kalkulacyjny, wykresy, analizę i statystykę
- można tworzyć interaktywne konstrukcje
- dostępny widok 3D

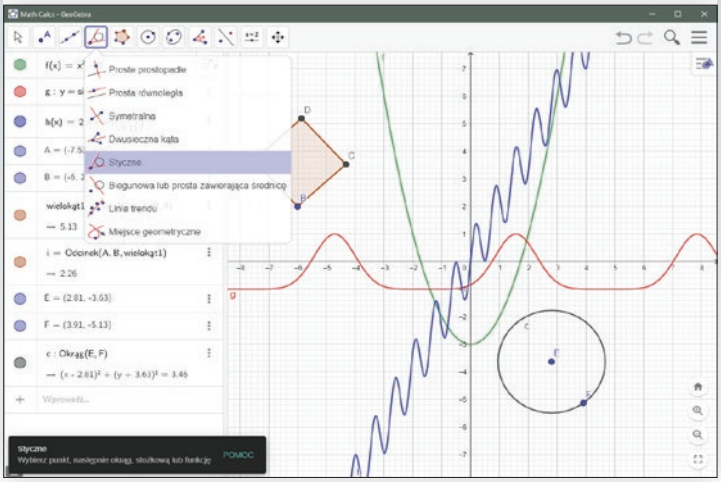

Miłośnicy matematyki docenią program **GeoGebra**. To darmowe narzędzie, przeznaczone zarówno dla uczniów szkół podstawowych, jak i liceów oraz uczelni technicznych. Znajdziemy tutaj elementy algebry i geometrii, analizy danych i statystyki. Dane możemy wprowadzać bezpośrednio na wykresie na przykład jako punkty, jako funkcje i stosując wzory matematyczne, ale również poprzez arkusz kalkulacyjny w postaci listy danych. Możemy pracować w dwuwymiarowym układzie współrzędnych (2D) albo przenieść się do przestrzeni trójwymiarowej (3D). Wynik pracy można zapisać na koncie skojarzonym z GeoGebra albo wyeksportować do pliku graficznego PNG.

WIZUALIZOWANIE DANYCH 2D Z ARKUSZA KALKULACYJNEGO

1 Z panelu po prawej stronie okna programu wybieramy widok **Spreadsheet Calc**. Wyświetli się tabela arkusza kalkulacyjnego, do której można wprowadzić dane.

2 Możemy ręcznie wprowadzić dane do poszczególnych komórek albo skopiować kolejne kolumny z arkusza kalkulacyjnego i wkleić je w GeoGebra. Wystarczy kliknąć na daną komórkę i użyć skrótu klawiaturowego Ctrl+V.

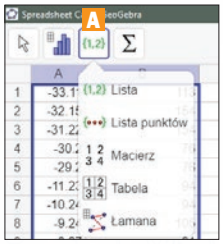

3 Za pomocą skrótu Ctrl+A zaznaczamy wszystkie dane, klikamy na A i wskazujemy **Lista punktów**. Klikamy na **OK**, by potwierdzić utworzenie listy punktów.

4 Dane wyświetlone zostaną na wykresie po lewej stronie. Wykres można powiększać i pomniejszać przyciskami B, a punkty wykorzystać do różnych przekształceń.

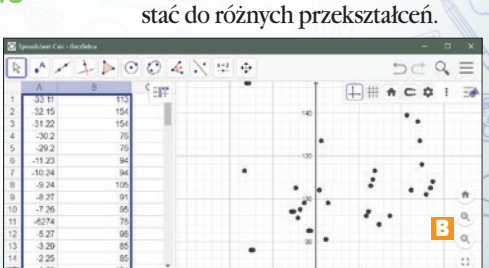

Fot. SV Sunny/iStockphoto.com

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PROGRAMY DO BACKUPU

Poznajmy najlepsze programy do backupu, obrazów dysków, klonowania systemu. Przydadzą się zarówno na co dzień **DO ZABEZPIECZANIA DANYCH, JAK I PRZY REINSTALACJI** systemu

Zdaniem autora

BEZPIECZEŃSTWO NA PIERWSZYM MIEJSCU

Wykonanie kopii systemu jest bardzo ważne – w przypadku awarii Windows pozwala przywrócić wszystko do stanu zapisanego w kopii. Backup warto mieć zawsze na wszelki wypadek, a szczególnie gdy planujemy poważniejsze operacje, jak migracja – gdyby poszło coś nie tak, łatwo będzie wszystko naprawić. Dobrze jest ustalić harmonogram wykonywania kopii, aby zautomatyzować cały proces.

Krzysztof Dziedzic

NARZĘDZIE DO BACKUPU I KLONOWANIA

Acronis Cyber Protect Home Office to jeden z najbardziej renomowanych programów do tworzenia kopii zapasowych danych, znany wcześniej jako Acronis True Image. Program pozwala utworzyć obraz naszego systemu z lustrzaną kopią zapasową wszystkich danych z komputera – całych dysków, partycji, plików i folderów. Kopie zapasowe możemy zapisywać lokalnie i w chmurze Acronis Cloud (w ramach licencji otrzymujemy 1 TB miejsca), zapewniając podwójną ochronę naszych danych. Program ma również funkcje klonowania dysków i tworzenia bootowalnych nośników rozruchowych na USB, które pozwalają wykonywać kopie zapasowe całego systemu lub dowolnej partycji i przywracać je w razie awarii. Darmowa wersja próbna działa 30 dni.

KOPIA ZAPASOWA WYBRANEJ PARTYCJI

Jeśli do naszego urządzenia mamy podłączonych wiele dysków, których łączny rozmiar jest zbyt duży, aby wykonywać kopię zapasową, warto wybrać opcję wykonywania kopii zapasowej jedynie części dysku, na przykład partycji lub folderu.

Fot. Who I Am/iStockphoto.com

1 Po uruchomieniu programu klikamy po lewej stronie na **KOPIA ZAPASOWA**, następnie po prawej klikamy na ikonę komputera w celu zmiany źródła danych, gdyż nie chcemy kopiować wszystkich danych z komputera.

2 W kolejnym oknie wybieramy typ źródła, w przypadku partycji wybieramy **Dyski i partycje**.

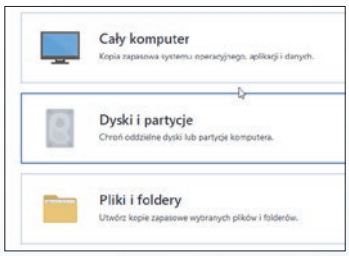

3 Zaznaczamy wybraną partycję lub dysk **A** i klikamy na **OK** w prawym dolnym rogu.

4 Klikamy na **Wybierz miejsce docelowe** **B** i wskazujemy lokalizację – byle nie wewnątrz tej samej partycji, a najlepiej na innym dysku.

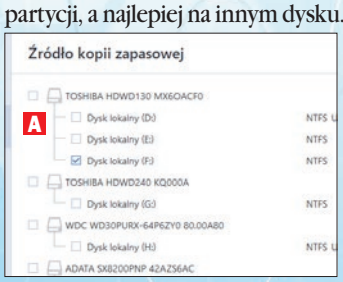

ACRONIS CYBER PROTECT HOME OFFICE

Licencja: **TRIAL** DVD-KOD: **003** Język:

- kopie lustrzane wszystkich danych
- funkcja klonowania dysków
- opcja przechowywania kopii w chmurze
- wersja próbna na 30 dni

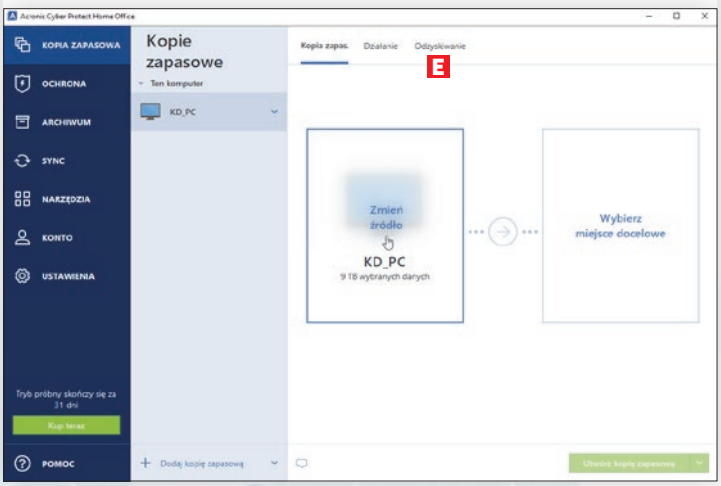

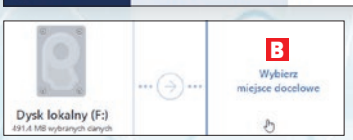

5 Klikamy na **Utwórz kopię zapasową** **C**. Po zakończeniu procesu pojawi się podsumowanie **D**.

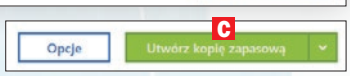

6 W celu odtworzenia danych z kopii należy przejść do zakładki **Odzyskiwanie** **E**, wybrać odpowiednią kopię i kliknąć na **Odzyskaj teraz**.

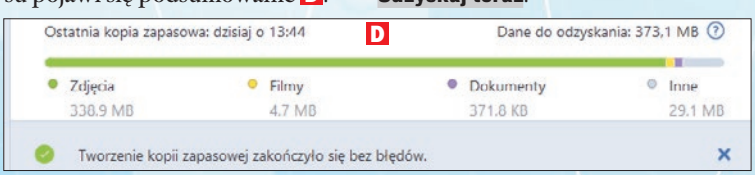

BACKUP, OBRAZY DYSKÓW, NOŚNIKI RATUNKOWE

AOMEI BACKUPPER STANDARD 6.7

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **010** Język:

- możliwość klonowania dysku
- opcja zapisu na dyskach sieciowych
- tworzy i przywraca różne typy kopii zapasowych

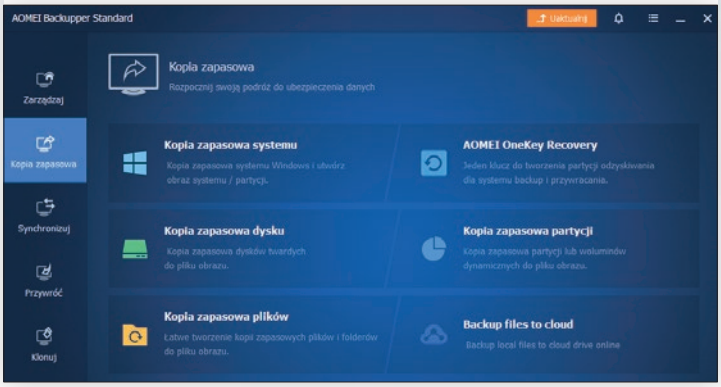

Jeden z najlepszych darmowych programów do tworzenia i przywracania kopii zapasowych systemu, partycji oraz całego dysku. **AOMEI Backupper** ma funkcję klonowania dysku do szybkiego przenoszenia zawartości starego dysku na nowy, co znacząco skraca czas potrzebny na migrację danych. Możemy również wygodnie synchronizować pliki oraz foldery. Odzyskiwanie plików przebiega bezproblemowo i możemy z każdej kopii zapasowej wyciągnąć nawet pojedynczy plik.

KLONUJEMY NOŚNIK

Jeśli nasz stary nośnik nie spełnia już naszych wymagań co do wydajności lub pojemności i chcemy go wymienić na nowy, najprościej przenieść dane na nowy dysk, klonując je ze starego.

Uwaga! Nowy nośnik musi mieć przynajmniej tyle przestrzeni, aby pomieścić wszystkie dane z nośnika źródłowego.

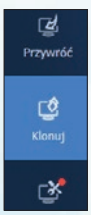

1 Po uruchomieniu programu klikamy po lewej stronie na **Klonuj**.

2 Następnie klikamy na **Klonowanie dysku** A w celu wykonania klonowania całego dysku.

3 Wskazujemy dysk źródłowy B i klikamy na **Dalej**.

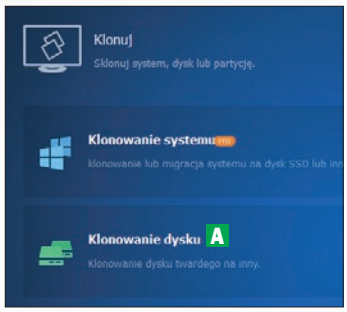

4 W kolejnym oknie wskazujemy nośnik docelowy i ponownie klikamy na **Dalej**.

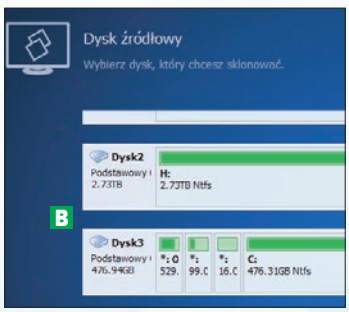

5 Potwierdzamy **informację o nadpisaniu danych na dysku docelowym**, klikając na **OK**.

6 Na koniec zobaczymy podsumowanie operacji. Klikamy na **Rozpocznij klonowanie**.

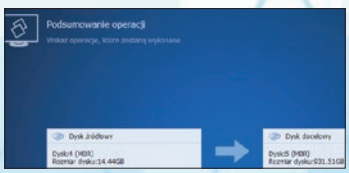

EASEUS TODO BACKUP FREE 13.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **023** Język:

- tworzenie i przywracanie kopii danych
- tworzenie obrazu dysków
- funkcja klonowania
- możliwość konfiguracji harmonogramu

Todo Backup Free to darmowa, podstawowa wersja popularnego programu do tworzenia i przywracania kopii zapasowych danych. Daje możliwość tworzenia kopii zapasowych pojedynczych plików, folderów, partycji (również systemowej) i całych dysków. W programie znajdziemy również funkcję klonowania dysku i przenoszenia systemu na nowy dysk SSD/HDD, umożliwiając nam przeniesienie wszystkich danych wraz z zainstalowanym systemem. Backup danych możemy zapisać na dysku (także typu NAS), płycie DVD lub serwerze FTP. Program ma wbudowany harmonogram zadań umożliwiający zaplanowanie automatycznego tworzenia kopii zapasowej danych, ma również opcję tworzenia bootowalnego dysku WinPE.

NOŚNIK AWARYJNY

Nośnik awaryjny jest niezwykle pomocny w sytuacji, gdy nasz system nie uruchamia się poprawnie lub w ogóle się nie uruchamia. Za jego pomocą możemy naprawić wiele często występujących problemów.

1 Najlepiej utworzyć nośnik awaryjny na pendrivie – podłączamy pendrive do komputera i w głównym oknie klikamy w dolnym lewym rogu na ikonę klucza A, a następnie na polecenie **Utwórz dysk awaryjny** B.

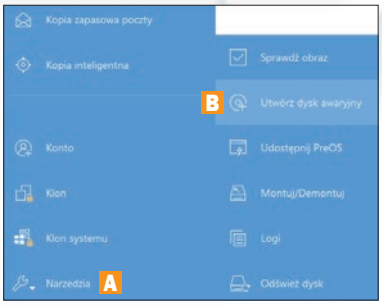

2 Teraz klikamy na środkową ikonę nośnika USB, wybieramy nasz pendrive i klikamy na **Utwórz**.

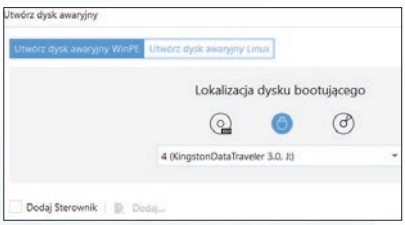

Uwaga! W trakcie tworzenia nośnika awaryjnego nasz pendrive zostanie sformatowany.

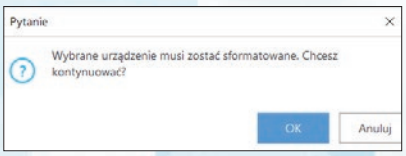

3 Po zakończeniu pracy kreatora mamy gotowy nośnik awaryjny. W razie problemów z systemem będziemy mogli uruchomić komputer, korzystając z tego nośnika, i zdiagnozować problemy z Windows.

NAJLEPSZE NA ROK 2022

NARZĘDZIA DO PROGRAMOWANIA

W tym dziale poznamy najlepsze programy dla programistów. Możemy w nich **PISAĆ KOD W PRAKTYCZNIE DOWOLNYM JĘZYKU**. Warto je poznać, bo są bardzo pomocne

Zdaniem autora

SZYBKIE EDYTORY

W celu stworzenia krótkiego kodu nie warto uruchamiać całego środowiska ze skomplikowanymi narzędziami. Przy prostych zadaniach sprawdzi się zwykły edytor pozwalający wybrać język kodowania i odpowiednio prezentujący składnię. Edytory w tym dziale to potrafią. Dodatkowo w Visual Studio Code w zależności od języka możemy uruchamiać w interaktywnym oknie kawałki kodu. A jeśli chcemy tworzyć kompletne aplikacje, polecam Visual Studio 2022 Community.

Krzysztof Dziedzic

NAJPOPULARNIEJSZY EDYTOR DLA PROGRAMISTÓW

Jeden z najpopularniejszych edytorów tekstu dla programistów i webmasterów. **Notepad++** wyposażony jest w wiele udogodnień związanych z pisaniem i edytowaniem kodu programów, skryptów oraz stron internetowych. Notepad++ podświetla składnię C, C++, C#, Java, XML, HTML, TeX, PHP, JavaScript, ASP, VB/VBS script; obsługuje autouzupełnianie kodu, wyszukiwanie i zamianę ciągów znaków za pomocą wyrażeń regularnych, a także wyszukiwanie i podświetlanie par nawiasów (otwierającego i zamykającego). Do dyspozycji mamy funkcję edycji z podziałem ekranu, mechanizm kart umożliwiający pracę z wieloma plikami jednocześnie, tworzenie makr oraz obsługę wtyczek zwiększających możliwości programu.

WYBIERAMY SKŁADNIĘ DO PODŚWIETLANIA

Zanim zaczniemy tworzyć kod źródłowy lub go przeglądać, warto na nowej karcie programu zdefiniować, jaki to będzie język.

1 Po uruchomieniu programu klikamy w górnym lewym rogu na **Nowy**.

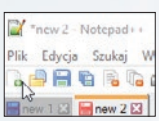

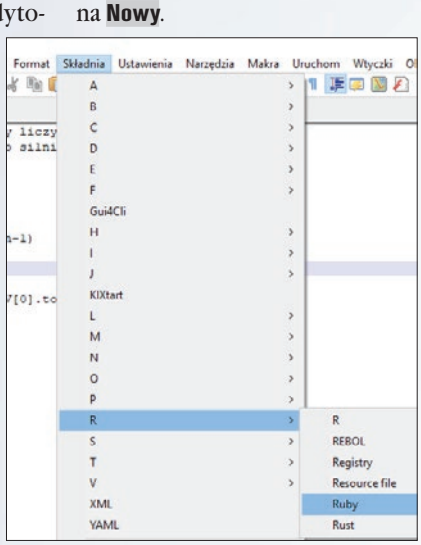

NOTEPAD++ 8.1.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **049/050** * Język:

- obsługa i tworzenie makr
- możliwość dodawania wtyczek
- podświetlanie składni języka programowania

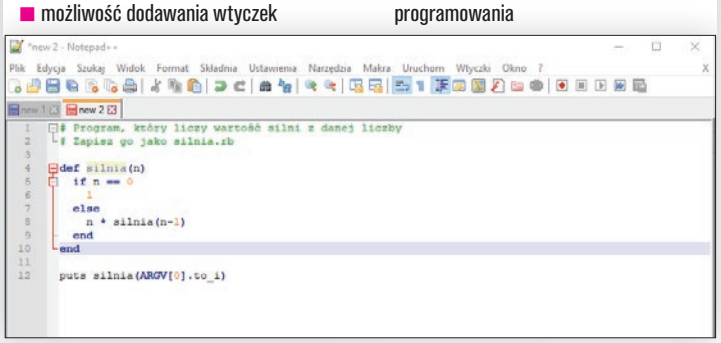

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

2 Następnie zaczynamy wpisywać kod źródłowy lub od razu klikamy na górnym pasku na **Składnia** i na przykład na **R** i **Ruby** (jeśli nasz kod jest w języku Ruby).

3 Od tej pory dla tej zakładki wszystkie dane będą interpretowane jako dane składni języka Ruby.

AKTYWUJEMY WTYCZKI

W celu aktywowania konkretnej wtyczki należy kliknąć na górnym pasku na **Wtyczki**, **Zarządzaj wtyczkami**. Następnie zaznaczamy wybraną wtyczkę na liście w zakładce **Dostępne** A i klikamy na **Instaluj**.

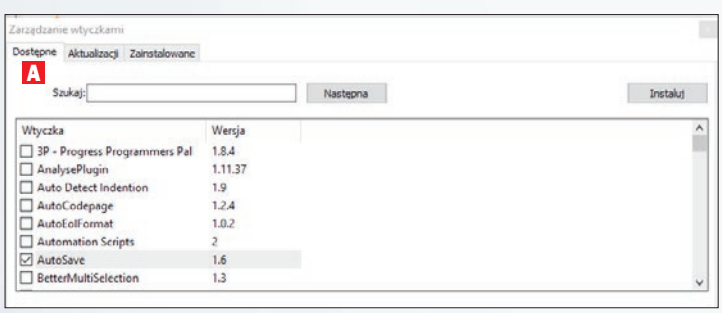

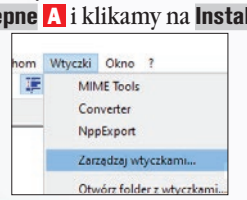

CAŁE ŚRODOWISKO

VISUAL STUDIO 2022 COMMUNITY

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **075** Język:

- środowisko programistyczne od Microsoftu
- możliwość tworzenia złożonych aplikacji
- możliwość debugowania kodu
- możliwość szybkiej rozbudowy

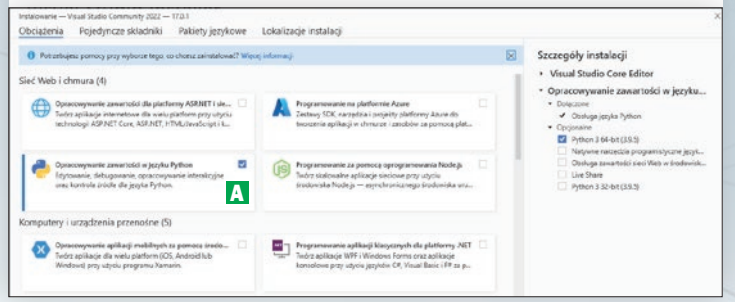

Visual Studio Community to darmowa, podstawowa wersja popularnego środowiska programistycznego Microsoft, przeznaczona dla uczniów, studentów, twórców oprogramowania open source oraz indywidualnych deweloperów. Visual Studio pozwala na tworzenie aplikacji dla systemów Windows, Android, iOS, komputerów Mac, aplikacji webowych oraz usług w chmurze. Kod możemy pisać w języku C/C++, C#, Visual Basic, F#, Python i wielu innych. Do dyspozycji mamy również aktywny ekosystem z dostępem do wielu rozszerzeń (takich jak GitHub, ReSharper i Visual Assist). Zamieszczony na płycie instalator pobiera z internetu pliki niezbędne do zainstalowania Visual Studio.

PIERWSZE KROKI

1 Po uruchomieniu instalacji należy wybrać komponenty, które będą potrzebne w trakcie pracy z programem. Głównie chodzi o pobranie i przygotowanie środowisk programistycznych, które pozwolą na uruchomienie i testowanie całych aplikacji, a nie jedynie pisanie kodu. W przykładzie instalujemy pakiety do tworzenia w języku **Python** – zaznaczamy opcję **Opracowanie zawartości w języku Python** A i klikamy w dolnym prawym rogu na **Zainstaluj**.

2 Po zakończeniu instalowania wybieramy ustawienia środowiska programistycznego oraz motyw i klikamy na **Uruchom program Visual Studio**.

3 Teraz klikamy na **Utwórz nowy projekt**.

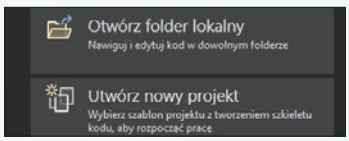

4 Ponieważ wybraliśmy dodatkowo instalację zawartości języka Python, możemy wybrać opcję **Aplikacja języka Python** i kliknąć na **Dalej**, aby utworzyć aplikację w tym języku. W kolejnym oknie nadajemy nazwę aplikacji i klikamy na **Utwórz**. Możemy rozpocząć tworzenie kodu.

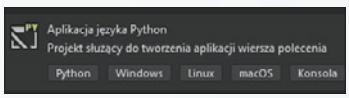

5 Po napisaniu kodu przestujemy go, klikając na górnym pasku na **Rozpocznij**. Spowoduje to uruchomienie napisanego przez nas kodu B. Możemy skorzystać z opcji debugowania kodu i przechodzić linijka po linijce przez całość. Wystarczy kliknąć prawym przyciskiem myszy na kod i wybrać opcję **Uruchom z debugowaniem**.

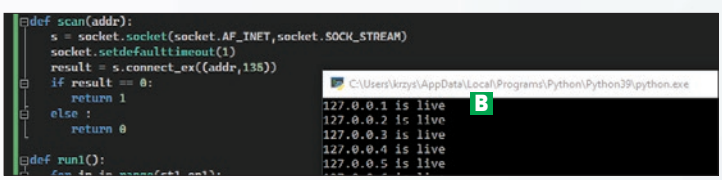

SZYBKIE NARZĘDZIE

VISUAL STUDIO CODE 1.62.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **076/077** * Język:

- popularny edytor kodu od Microsoftu
- wsparcie dla rozszerzeń
- obsługa motywów
- inteligentne uzupełnianie kodu

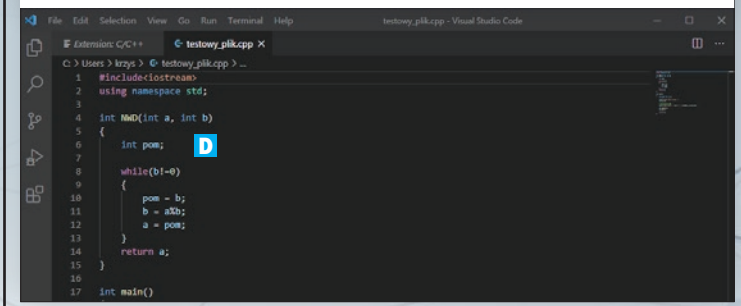

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

Visual Studio Code to jeden z najpopularniejszych darmowych edytorów kodu źródłowego, stworzony przez Microsoft jako darmowe narzędzie z licencją MIT. Program jest wysoce konfigurowalny, oferuje kolorowanie składni dla wielu języków, inteligentne uzupełnianie kodu, fragmentów, refaktoring kodu i wbudowany Git. Użytkownicy mogą zmieniać wygląd programu za pomocą motywów, skróty klawiaturowe, a także instalować rozszerzenia, które dodają dodatkowe funkcje. Oprócz wersji na Windows Visual Studio Code ma wersje na systemy Linux i macOS.

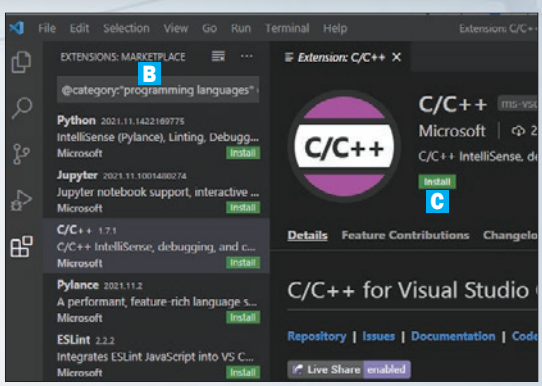

PROGRAMUJEMY W WYBRANYM JĘZYKU

1 Zanim zaczniemy pracę w Visual Studio Code, musimy sprawdzić, czy nasz język jest wspierany i czy można zainstalować dodatkowe narzędzia ułatwiające dalszą pracę.

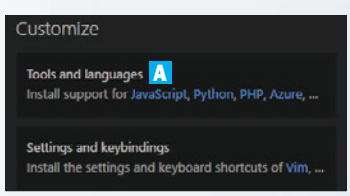

2 Po uruchomieniu programu klikamy na **Tools and Languages** A.

3 Po lewej stronie na liście B wyszukujemy język, który nas interesuje, i go wybieramy. Po prawej stronie znajdziemy szczegółowe informacje dotyczące konkretnego języka lub rozszerzenia i instalujemy go, klikając na **Install** C.

4 Tworzymy nowy dokument, klikając kolejno na **File** i **New File**.

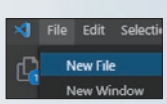

5 Następnie klikamy na **File**, **Save As** i nadajemy naszemu plikowi dowolną nazwę i jako rozszerzenie podajemy **cpp** – domyślne rozszerzenie plików źródłowych w C++. Dzięki temu dla wybranego pliku zostanie zastosowane odpowiednie podświetlanie składni D.

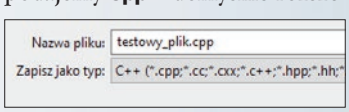

Fot. Natrot/iStockphoto.com

NAJLEPSZE NA ROK 2022

PRZYDATNE NARZĘDZIA

Na nowy rok warto skompletować **ZESTAW NARZĘDZI, KTÓRE UŁATWIĄ OBSŁUGĘ I SERWISOWANIE KOMPUTERA**, korzystając z przedstawionych tu propozycji. Opisanych aplikacji można używać bez ograniczeń. Wszystkie są w polskich wersjach językowych

Zdaniem autora

PODRĘCZNY NARZĘDZIOWNIK

Sebastian Malinowski

Komputer jest naszym warsztatem pracy. Aby można było na nim wykonywać różne zadania, trzeba zaopatrzyć się w niezbędne narzędzia – znajdziemy je na płycie dołączonej do tego wydania Niezbędnika. Pomogą one sprawnie przeprowadzić wszelkie operacje na plikach zgromadzonych lokalnie czy też uzyskać zdalny dostęp do innego komputera, aby pomóc koledze na odległość rozwiązać jakiś problem lub „sięgnąć" po własne pliki. Proponowane tu programy przydadzą się również do tworzenia wirtualnych maszyn i napędów optycznych, kompresowania i bezpowrotnego usuwania danych oraz do przygotowywania systemowych nośników rozruchowych.

TOTAL COMMANDER 10

Licencja: **SHAREWARE** DVD-KOD: **071** Język:

Total Commander to niezwykle popularny **menedżer plików**. Dzięki przejrzystemu interfejsowi opartemu na dwóch umieszczonych obok siebie panelach aplikacja ta gwarantuje wygodę zarówno w trakcie przeglądania zasobów dyskowych, jak i podczas wykonywania operacji na plikach oraz folderach. Poza tak standardowymi funkcjami jak **kopiowanie**, **przenoszenie** czy **usuwanie danych**, program ma też wiele dodatkowych opcji zwiększających jego atrakcyjność. Należy do nich możliwość pracy na kartach, wbudowany klient FTP, rozbudowana obsługa archiwów, a także wsparcie dla wtyczek rozszerzających możliwości aplikacji. Dziesiąta wersja programu wprowadza wiele nowości i usprawnień. Najnowszy Total Commander między innymi pokazuje zawartość foldera AppData nawet przy wyłączonej opcji pokazywania ukrytych plików, pozwala używać kółka myszy do przewijania listy katalogów oraz wyświetla miniatury plików graficznych. Możliwe jest też korzystanie z funkcji Windows Hello do przechowywania hasła głównego. Pełna lista zmian dostępna jest na stronie internetowej **totalcmd.pl**.

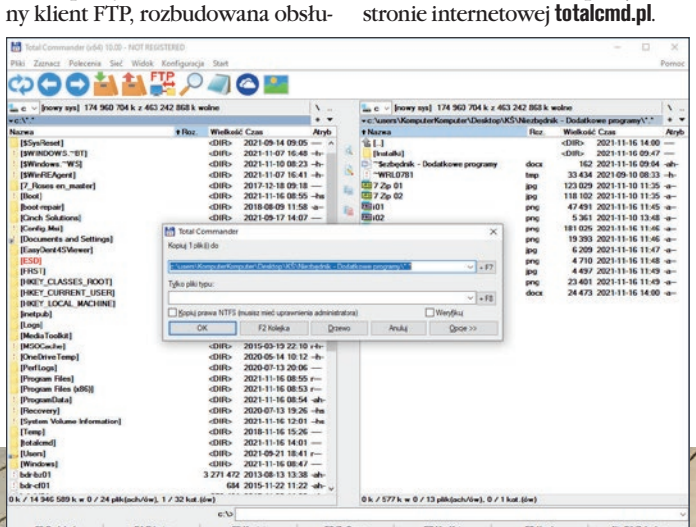

7-ZIP 21.04

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **001/002** * Język:

7-Zip to narzędzie przeznaczone do **tworzenia archiwów**, które łączy w sobie prostotę obsługi i duże możliwości zmniejszania objętości danych. Atutem programu 7-Zip jest specjalnie przygotowany format **7z** oferujący wysoki stopień kompresji dla generowanych plików. Oprócz tego aplikacja pozwala tworzyć i rozpakowywać zbiory zapisane w wielu innych popularnych formatach, takich jak ZIP, RAR, TAR, ARJ i CAB. Ponadto obsługuje archiwa samorozpakowujące, a kompresowane dane mogą być zaszyfrowane kluczem **AES-256**, który gwarantuje, że nikt niepowołany nie będzie w stanie dostać się do spakowanych plików.

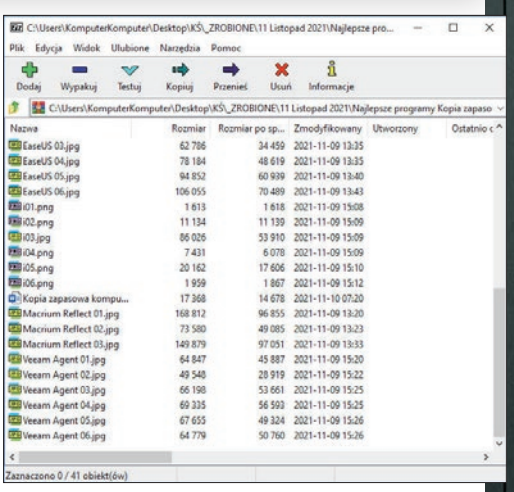

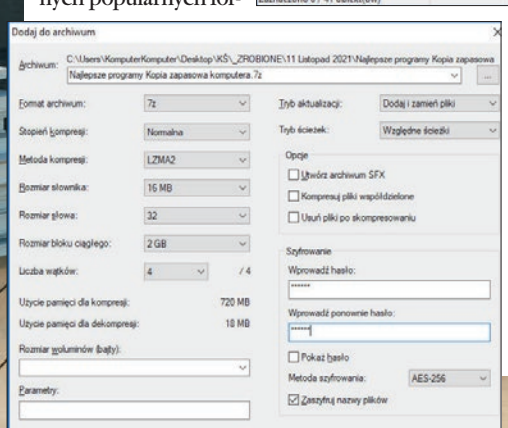

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

BLEACHBIT 4.4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **014** Język:

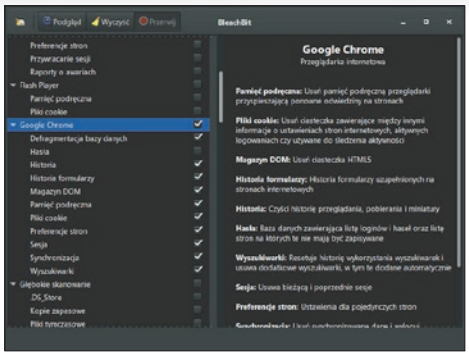

BleachBit to proste w użyciu narzędzie pozwalające **bezpowrotnie wyczyścić** wrażliwe dane zapisane na dysku przez Windows oraz przez kilkadziesiąt innych, popularnych aplikacji, między innymi przeglądarki internetowe Mozilla Firefox, Microsoft Edge, Google Chrome, program pocztowy Thunderbird, pakiet MS Office, odtwarzacz VLC media player, programy Slack czy TeamViewer. Obsługa aplikacji BleachBit nie jest skomplikowana. Wystarczy zaznaczyć elementy, których chcemy się pozbyć, a następnie kliknąć na przycisk **Wyczyść**.

WINCDEMU 4.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **080** Język:

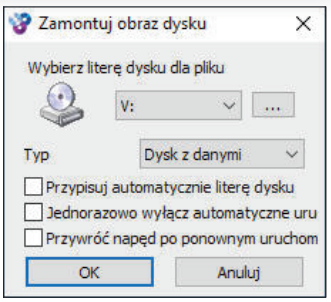

WinCDEmu to praktyczny **emulator napędów CD, DVD i Blu-ray**. Za pomocą tego programu można błyskawicznie zamontować plik z obrazem płyty w wirtualnym napędzie i korzystać z niego jak ze standardowego nośnika. Wystarczy kliknąć prawym przyciskiem myszy na plik z rozszerzeniem ISO, CUE, NRG, MDS, MDF, IMG bądź VCD i z rozwiniętego menu kontekstowego wybrać opcję **Otwórz za pomocą – WinCDEmu mounter**, aby zawartość ukrytego tam dysku pojawiła się w Windows pod postacią nowego, wirtualnego napędu z przyporządkowaną mu kolejną literą. Program WinCDEmu pozwala w ten sposób emulować nieskończoną ilość napędów. Jest szczególnie przydatny w przypadku, gdy jesteśmy zmuszeni do skorzystania z płyty, a nasz laptop nie ma wbudowanego napędu optycznego.

VENTOY 1.0.55

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **072** Język:

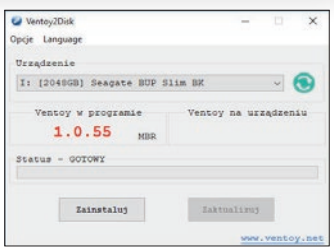

Ventoy to narzędzie open source do **tworzenia bootowalnego dysku USB dla wielu plików ISO** z wersjami instalacyjnymi systemów operacyjnych i narzędzi diagnostycznych. Umożliwia bezpośredni rozruch z plików ISO – wystarczy zainstalować go na dysku USB i skopiować na niego pliki ISO. Ventoy utworzy dla nich specjalne menu startowe bez potrzeby wielokrotnego formatowania nośnika pamięci. Program obsługuje style partycji MBR i GPT i można go zainstalować na dysku USB, dysku lokalnym, SSD, NVMe lub karcie pamięci SD. Ventoy przygotowuje nośnik rozruchowy dla menu bootowania UEFI i Legacy i obsługuje obrazy dysków z wersjami instalacyjnymi systemów Windows, Linux, ChromeOS i innych, w takich formatach, jak ISO, IMG, WIM, VHD(x), EFI, VMware.

VIRTUALBOX 6.1.14

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **074** Język:

By zainstalować i uruchomić kolejny system operacyjny, nie trzeba kupować nowego komputera. Wystarczy skorzystać ze **środowiska wirtualnego**, które zapewnia darmowy **VirtualBox**. Pozwala on uruchamiać wirtualizowane systemy operacyjne wewnątrz naszego Windows, umożliwiając na przykład korzystanie z Windows 7 w Windows 10 i przełączanie się między nimi jak między programami. Dla każdej maszyny wirtualnej można określić ilość RAM-u i przestrzeni na dysku. W przypadku Windows (na przykład **Windows 11**) zapewnione jest przyspieszenie sprzętowe OpenGL i Direct3D. VirtualBox pozwala jednocześnie używać kilku wirtualnych maszyn z różnymi systemami bez ryzyka, że uszkodzą aktualnie zainstalowany lub wejdą z nim w konflikt.

TEAMVIEWER QUICKSUPPORT 15.23.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **067** Język:

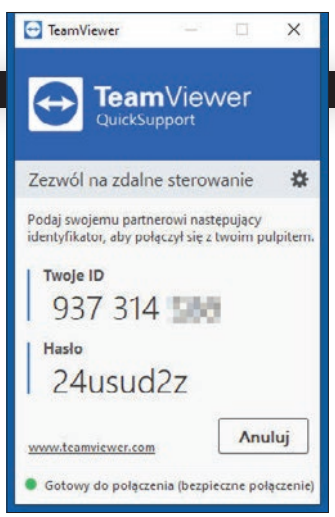

Jeżeli zastanawiamy się, w jaki sposób **nawiązać połączenie ze zdalnym komputerem**, aby uzyskać dostęp do jego pulpitu i zarządzać nim na odległość, powinniśmy wypróbować możliwości programu **TeamViewer**. Jest to narzędzie do zdalnej kontroli systemu operacyjnego, które pozwala sterować komputerem za pośrednictwem sieci, bez skomplikowanej konfiguracji serwera i klienta. Wymagane jest tylko, aby obie maszyny były podłączone do internetu.

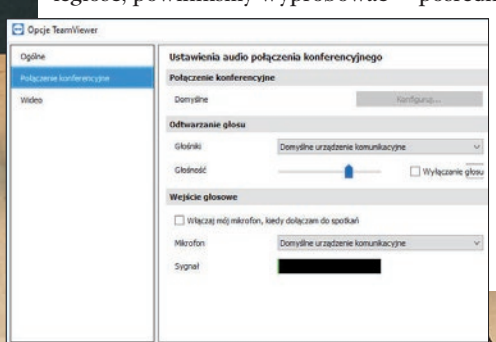

Za pomocą programu można obsługiwać Windows działający na drugim końcu świata. Możliwe jest prowadzenie na odległość wirtualnych szkoleń i prezentacji, a dostęp do zdalnego komputera może uzyskać nawet kilka osób jednocześnie. Narzędzie pozwala przesyłać pliki, drukować dokumenty i przechwytywać zawartość ekranu, a opcja **Sticky Note** umożliwia pozostawianie notatek na zdalnym pulpicie. Aplikacja jest bezpieczna, każda sesja chroniona jest przez wymianę kluczy prywatnego i publicznego **RSA 2048** i **256-bitowe szyfrowanie AES** na całej trasie. Program przeznaczony jest do użytku niekomercyjnego.

Fot. TonTectonix/iStockphoto.com

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW OPEN SOURCE NA 2022 ROK

W tym wydaniu Niezbędnika zapraszamy na przegląd **5 NAJLEPSZYCH, BEZPŁATNYCH PROGRAMÓW OPEN SOURCE NA MACA**. Są to dodatkowo programy wieloplatformowe, dostępne również na systemy Windows i Linux, co sprawia, że na każdym urządzeniu możemy mieć ten sam, znany nam program

Mariusz Michalski

Żyjemy w czasach, gdy wszystkie te dane, które sami dobrowolnie oddajemy największym firmom technologicznym w zamian za darmowe programy i usługi, sprawiają, że to my, użytkownicy, stajemy się towarem na sprzedaż. Ten Kącik macOS przedstawia najlepsze programy open source, które pod względem ochrony prywatności zapewniają wyższy poziom zaufania, a ich rozwój nie jest dyktowany przez takie korporacje, jak największa firma reklamowa na świecie – Google.

FIREFOX

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

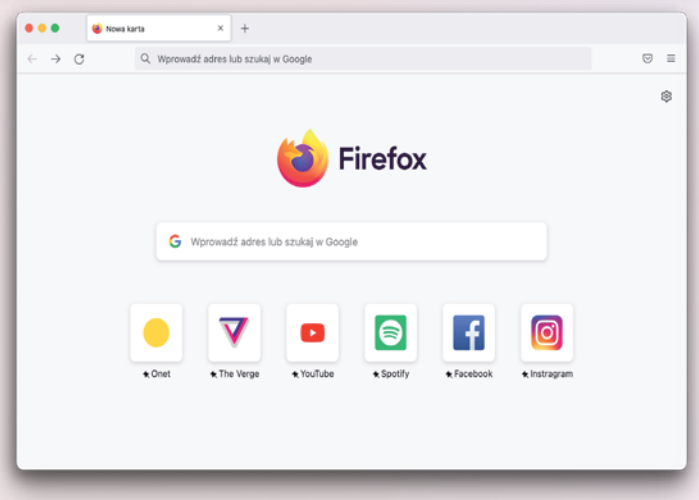

Safari wbudowane w macOS to świetna, energooszczędna przeglądarka internetu, ale gdy potrzebuję dodatkowej przeglądarki do celów prywatnych, w pierwszej kolejności wybieram Firefoxa. To bezpieczny, mocno zorientowany na ochronę prywatności program open source, który można łatwo dostosować do swoich potrzeb za pomocą biblioteki rozszerzeń i motywów oraz dzięki dużym możliwościom personalizacji. **Firefox** automatycznie blokuje większość elementów śledzących nas w internecie i nie sprzedaje naszych danych – stojąca za nim Mozilla jest fundacją non profit, która w przeciwieństwie do firm tworzących inne przeglądarki nie ma finansowego interesu w śledzeniu nas po sieci.

Firefox obsługuje wyszukiwanie z paska adresu, ma funkcje inteligentnych podpowiedzi wyszukiwania, sprawdzanie pisowni, wbudowane narzędzie do zrzutów ekranu i tryb poprawionej czytelności stron. Obsługuje tryb ciemnego interfejsu, ma przydatną funkcję obrazu w obrazie, tryb prywatny, wbudowany menedżer haseł i automatyczne wypełnianie formularzy. Po założeniu konta Firefox można korzystać z zalet synchronizowania danych przeglądarki (otwarte strony, hasła, ulubione, ostatnie wyszukiwania) między urządzeniami (macOS, iOS, Windows, Android, Linux).

VLC MEDIA PLAYER

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

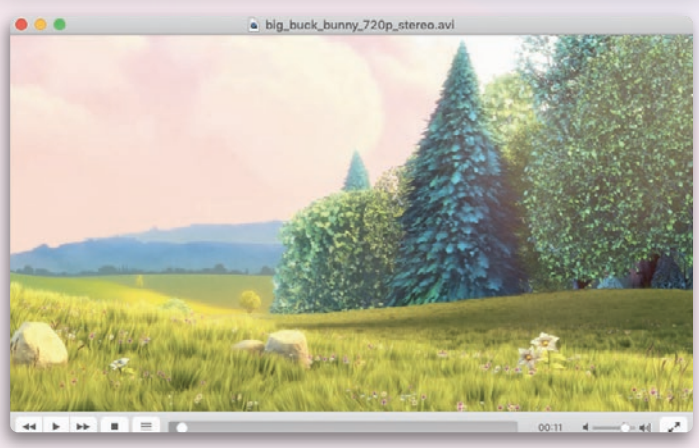

VLC to najpopularniejszy na świecie, wieloplatformowy odtwarzacz filmów, znany użytkownikom systemów Windows, Linux, Android i iOS (przy okazji: funkcja w mobilnej wersji VLC na iOS do przesyłania przez Wi-Fi plików multimedialnych z komputera na iPhone'a jest znakomita). Program otwiera wszystkie najpopularniejsze formaty plików wideo, z którymi nie zawsze sobie radzi wbudowany w macOS odtwarzacz QuickTime. VLC obsługuje napisy do filmów w wielu formatach, rozszerzenia, za pomocą których można dodawać nowe funkcje, ma także skórki zmieniające wygląd programu. VLC jest rozwijany jako projekt open source i nie zawiera reklam, oprogramowania szpiegującego ani funkcji śledzących użytkownika.

AJLEPSZYCH PROGRAMÓW OPEN SOURCE NA 2022 ROK

PROGRAMY DO POBRANIA Z KŚ+

GIMP

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

GIMP to jeden z najdłużej rozwijanych programów graficznych. Często jest nazywany darmowym odpowiednikiem komercyjnego Photoshopa. Jest bezpłatny, otwartoźródłowy i dostępny na systemy macOS, Windows, Linux i inne. Program zawiera narzędzia dla fotografów, grafików, ilustratorów i umożliwia wykonywanie takich zadań, jak zaawansowany retusz i obróbka zdjęć, rysowanie i tworzenie grafiki. GIMP ma wiele opcji dostosowywania i dużą bibliotekę wtyczek innych firm, które pozwalają zwiększyć jego możliwości. GIMP umożliwia też proste tworzenie własnych skryptów.

LIBREOFFICE

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

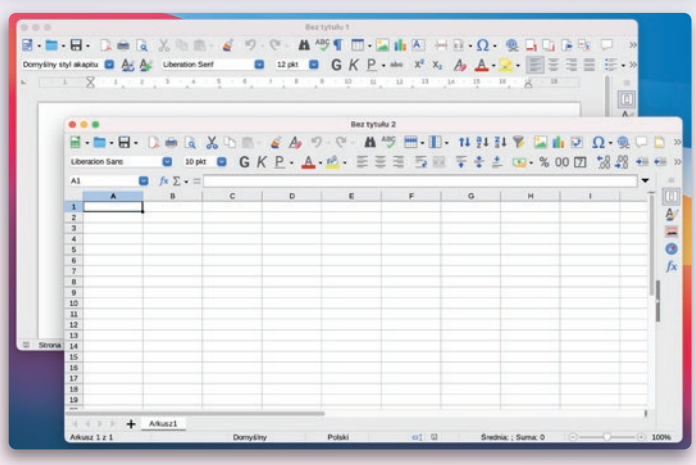

LibreOffice to najpopularniejszy, wieloplatformowy pakiet biurowy. Jest oparty na kodzie źródłowym OpenOffice i rozwijany jako jego następca. Zawiera edytor tekstu Writer, arkusz kalkulacyjny Calc, edytor prezentacji Impress, edytor grafiki Draw, program do tworzenia formuł i zapisów matematycznych Math, a także narzędzie do tworzenia baz danych Base. LibreOffice oprócz dokumentów we własnych formatach odczytuje i zapisuje pliki utworzone w Microsoft Office. Pakiet jest dostępny na systemy macOS, Windows i Linux. Wersja na komputery Mac wymaga zainstalowania dodatkowego pakietu językowego z polską wersją językową, dostępnego do pobrania na stronie LibreOffice i w KŚ+.

BITWARDEN

Licencja: FREEWARE do pobrania z ksplus.pl Język:

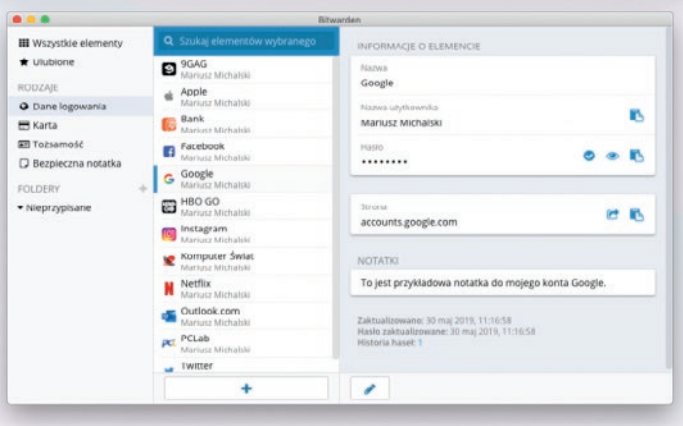

Bitwarden to nowoczesny, wieloplatformowy sejf do wygodnego, bezpiecznego przechowywania haseł do serwisów i usług internetowych, rozwijany jako projekt open source. Pozwala uniknąć kłopotliwego zapisywania haseł w różnych miejscach i ułatwia generowanie i używanie trudnych do złamania haseł, których nie bylibyśmy w stanie zapamiętać (pamięta je za nas i po zintegrowaniu z przeglądarką automatycznie uzupełnia w formularzach). A to pomaga też wprowadzić w życie zalecaną przez ekspertów od bezpieczeństwa zasadę, by nie używać tego samego hasła w kilku miejscach (dzięki temu, po wycieku danych z jakiegoś serwisu, nikt nie pozna hasła do naszych pozostałych kont, powiązanych z nazwą użytkownika czy adresem e-mail). Zapisane w Bitwardenie hasła są silnie szyfrowane i synchronizowane między naszymi urządzeniami przez natywne aplikacje Bitwardena dostępne na systemy mac OS, iOS, Windows, Android i Linux.

MINT 20.2

Nowa wersja Linuxa Mint to ważna informacja dla fanów Linuxa. Jest to **JEDEN Z NAJBARDZIEJ DOPRACOWANYCH SYSTEMÓW** i od wielu lat zajmuje wysokie miejsca na listach popularności Linuxów. Warto poznać bliżej najnowszego Minta

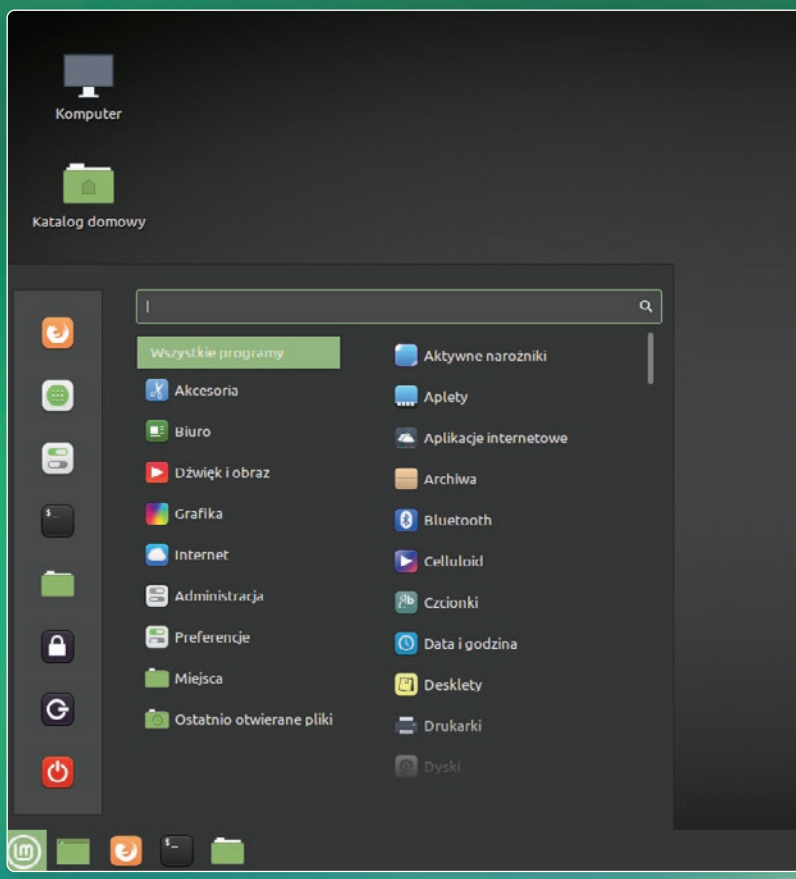

MINT 20.2 UMA CINNAMON

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

WYMAGANIA MINIMALNE:
- 2 GB RAM (4 GB rekomendowane)
- 20 GB wolnego miejsca na dysku (100 GB rekomendowane)
- Karta graficzna działająca z minimalną rozdzielczością 1024 × 768
- Napęd DVD albo port USB

PROGRAMY WBUDOWANE W SYSTEM:
- Przeglądarka WWW: **Mozilla Firefox**
- Odtwarzacz wideo: **Celluloid**
- Odtwarzacz muzyki: **Rhythmbox**
- Pakiet biurowy: **LibreOffice**
- Klient poczty e-mail: **Thunderbird**
- Edytor graficzny: **Pix**

Linux Mint od wielu lat jest w ścisłej czołówce najpopularniejszych dystrybucji Linuxa. Jest oparty na Ubuntu, co daje dostęp do jednego z największych repozytoriów różnego rodzaju oprogramowania, sterowników i paczek.

Został tak stworzony, aby można go było używać od razu po zainstalowaniu. Nie trzeba nic dodatkowo instalować – wszystkie zadania można realizować od razu po pierwszym uruchomieniu systemu: tworzyć dokumenty w pakiecie biurowym, przeglądać internet, słuchać muzyki czy odtwarzać filmy.

Mint występuje w kilku wersjach środowiska graficznego. Cinnamon to wersja główna, najbardziej popularna, z nowymi funkcjami, dla każdego. Mate to klasyczne środowisko, które jest kontynuacją GNOME 2. Brakuje w nim kilku nowości, które znajdziemy w Cinnamon, lecz charakteryzuje się dużą stabilnością. Xfce – środowisko przeznaczone dla osób z nieco starszym, mniej wydajnym sprzętem lub takich, które oczekują jak najwyższej wydajności. Tu przedstawiony jest Linux Mint ze środowiskiem Cinnamon.

Najnowsza wersja **Linux Mint 20.2 Uma Cinnamon** oferuje kilka kluczowych nowości: aplikację Bulky, która umożliwia szybką zmianę nazwy wielu plików naraz, nową funkcję wyszukiwania po zawartości plików, Sticky Notes, czyli wygodne notatki na pulpicie. Dodano też automatyczne aktualizacje aplikacji typu flatpak i nowe, poprawione powiadomienia oraz poprawiono obsługę aplikacji Warpinator, która umożliwia wygodną synchronizację danych między urządzeniem z Androidem a Mintem.

TWORZYMY BOOTOWALNY NOŚNIK I URUCHAMIAMY ŚRODOWISKO LIVE CD

Linux Mint dostępny jest do pobrania z **KŚ+**. Po pobraniu obrazu płyty można utworzyć bootowalny pendrive, korzystając z programu **Rufus**.

1 Pobieramy z **KŚ+** obraz systemu Linux Mint i program Rufus.

2 Uruchamiamy program Rufus i wybieramy plik ISO z systemem Mint jako plik źródłowy.

3 Gdy w programie Rufus wskażemy odpowiedni plik źródłowy, upewniamy się, że jest wybrany dobry nośnik do instalacji, i klikamy na **Start**. Po zakończeniu procesu możemy zamknąć komputer i wystartować system z naszego pendrive'a, zmieniając priorytet bootowania. Na ekranie Boot Menu wybieramy opcję **Start Linux Mint** i wciskamy klawisz enter.

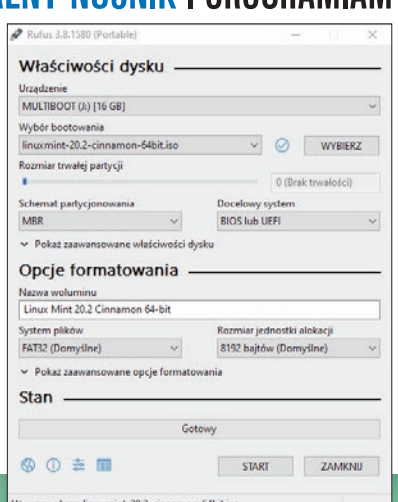

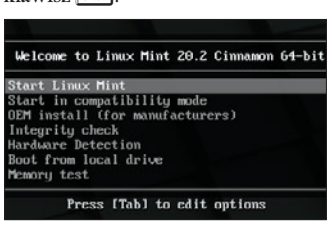

4 Po chwili pojawi się ekran gotowego do testów systemu Linux Mint. Zmiany dokonywane w środowisku Live CD nie zostaną zachowane przy ponownym uruchomieniu. Jeśli chcemy zachować dane, musimy zapisać je na osobnym nośniku lub najlepiej w chmurze.

Instalacja Linuxa a Windows

Uwaga! Instalując Linuxa, uważajmy, aby nie dokonać instalacji na dysku, na którym mamy już zainstalowany system Windows. Podczas instalacji Linuxa wszelkie dane na wybranym dysku są formatowane.

STICKY NOTES – NOTATKI NA PULPICIE

Ta aplikacja systemowa pozwala na umieszczanie na pulpicie kolorowych notatek. Wpisujemy w pole wyszukiwania **notatki** lub **Sticky Notes** i klikamy na znalezioną pozycję. Pojawi się notatka. By ustawić język polski, zaczynamy pisać, klikamy prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Język** i **Polski**. Kolor zmieniamy, klikając na kroplę w lewym górnym rogu. By usunąć notatkę, klikamy na kosz w prawym górnym rogu.

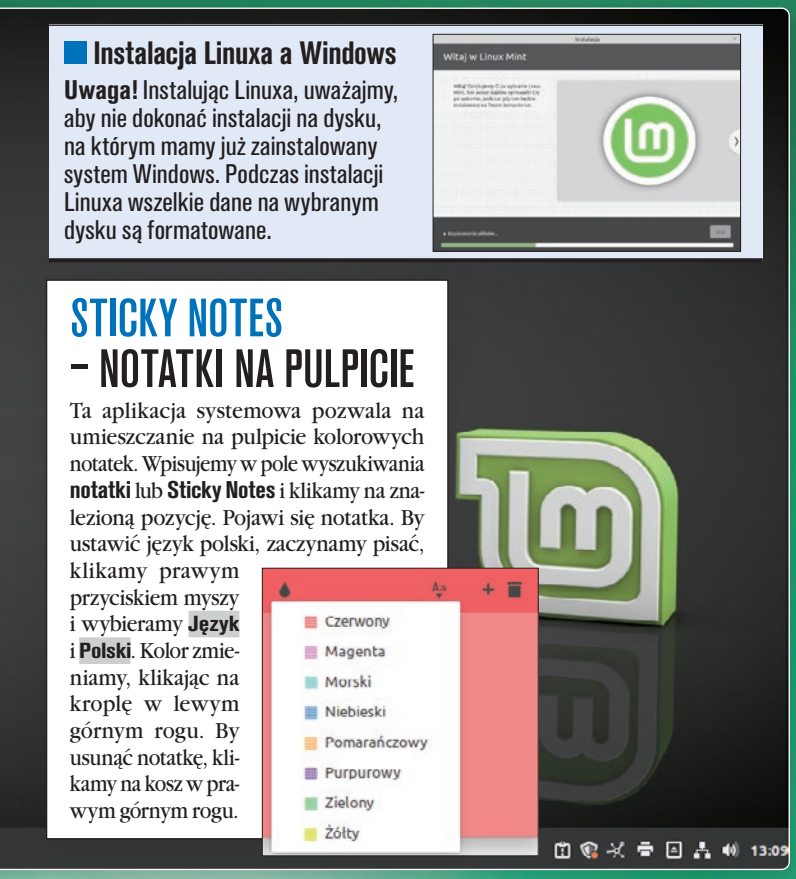

BULKY – WYGODNA ZMIANA NAZW WIELU PLIKÓW

Jeśli chcemy szybko zmienić nazwy wielu plików w Linux Mint, warto skorzystać z nowej aplikacji **Bulky**. Umożliwia ona zmianę nazw wielu plików według własnych reguł.

1 W celu uruchomienia aplikacji otwieramy menu Start i wpisujemy **Bulky** lub **Zmiana nazw plików** i uruchamiamy wyszukaną aplikację.

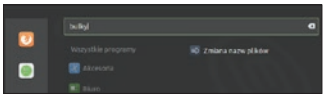

2 Klikamy na plus **A** i wskazujemy folder lub pliki z dysku.

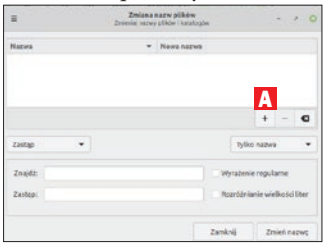

3 Po wczytaniu listy plików do programu wybieramy na przykład opcję **Wstaw** **B** i w pole **Tekst** **C** wprowadzamy frazę **_%000n**, aby dodać wyliczenie. Zaznaczamy dodatkowo opcję **Od końca** **D**, by wyliczenie było dodawane od końca nazwy pliku. W ten sposób możemy szybko ponumerować pliki. Zmiany w czasie rzeczywistym możemy obserwować w oknie po prawej stronie. W celu dokonania zmian klikamy na **Zmień nazwę** **E**.

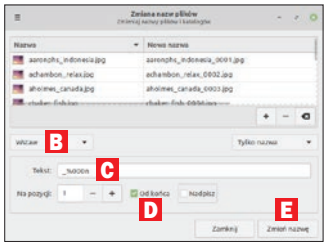

4 Warto również wiedzieć, że możemy korzystać z wyrażeń regularnych, wybierając **Zastąp** **F**. W polu **Znajdź** **G** możemy użyć dowolnego wyrażenia regularnego.

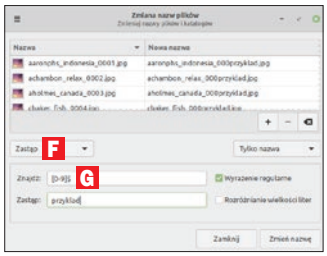

Zdaniem autora

KULTOWY LINUX

Krzysztof Dziedzic

Mint jest tworzony już od bardzo dawna, jego początki sięgają 2006 roku. W trakcie ostatnich 15 lat przeszedł wiele różnych transformacji, w tym zmianę domyślnego środowiska graficznego na autorski Cinnamon. Obecnie jest to jedna z najpopularniejszych dystrybucji systemu Linux na świecie. Osobiście mogę polecić Minta każdemu, kto dopiero chce zacząć przygodę z systemem Linux. Bardzo duża dostępność pakietów i sterowników oraz duże możliwości konfiguracji sprawiają, że z jednej strony nie będziemy mieć problemów z działaniem dodatkowych urządzeń, jak drukarki i skanery, a z drugiej będziemy mogli dostosować system do naszych potrzeb pod względem jego wyglądu.

WARPINATOR – SYNCHRONIZACJA DANYCH Z ANDROIDEM

Ta aplikacja pozwala na wysyłanie danych między różnymi komputerami i urządzeniami działającymi z systemem Android w ramach jednej sieci. Warto w Preferencjach wskazać folder na zapisywanie danych i upewnić się, że wszystkie urządzenia działają w ramach jednej grupy i na tym samym porcie.

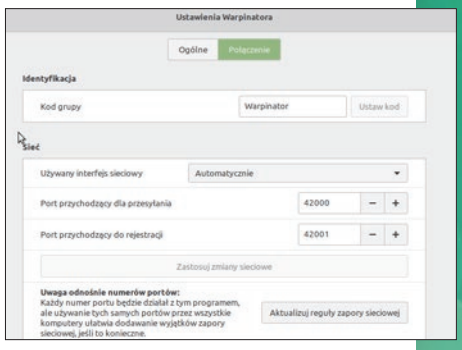

NEMO CONTENT SEARCH – WYSZUKIWANIE PO ZAWARTOŚCI PLIKÓW

W najnowszej wersji Minta menedżer plików **Nemo** otrzymał nową funkcję – wyszukiwanie po zawartości plików. Możemy teraz w pole wyszukiwania wpisywać frazy, które będą wyszukiwane nie tylko w nazwach plików, ale też w ich zawartości.

1 W celu wyszukania pliku na dysku należy uruchomić Nemo, skrót znajduje się na pasku zadań. Następnie klikamy na narzędzie wyszukiwania.

2 Teraz w pole **Wyszukaj pliki** **A** wprowadzamy szukaną nazwę pliku i wciskamy enter. Po chwili pasujące do wzorca pliki zostaną wyświetlone w oknie poniżej.

3 W celu wyszukiwania po zawartości należy wprowadzić tekst w pole **Wyszukaj zawartość** **B** i wcisnąć enter. Program wyszuka pliki, które zawierają wpisane słowo.

4 By skutecznie wyszukiwać, warto zaznaczyć opcję **Przeszukuj katalogi rekursywnie**.

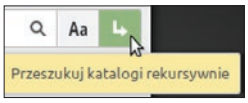

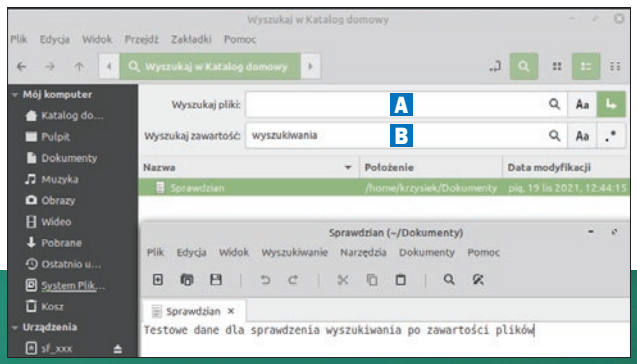

Fot. Sportactive/123rf.com

NAJNOWSZE WYDANIA

KŚ+ NA ksplus.pl E-WYDANIA ZAWSZE NAJTANIEJ!

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 6/2021
W SPRZEDAŻY

JAK ZOSTAĆ TWÓRCĄ GIER

- Programowanie gier w Unity i C# – od podstaw do własnych projektów. Teoria i praktyka
- Na DVD: najlepsze darmowe silniki gier, narzędzia dla programistów i pliki gier opisanych we wskazówkach

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 5/2021
W SPRZEDAŻY

100 TRIKÓW RATUNKOWYCH

- Rozwiązania najczęstszych problemów z systemem, Wi-Fi, programami i sprzętem – zarówno proste, jak i zaawansowane wskazówki krok po kroku
- Na DVD: najlepsze darmowe narzędzia serwisowe

JAK KUPIĆ **POPRZEDNIE WYDANIA**

W sprzedaży są także poprzednie numery Twojego Niezbędnika.
Można je zamówić, wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**
infolinia **801 000 869**
Czasopisma są również dostępne w sklepie online na stronie **literia.pl**
oraz jako e-wydania w KŚ+ (**ksplus.pl**).

Niezbędnik 5/2021

Niezbędnik 4/2021

Niezbędnik 3/2021

Komputer Świat
Twój Niezbędnik
od 2000 roku

Adres redakcji: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
internet: www.komputerswiat.pl, forum.komputerswiat.pl
e-mail: redakcja@komputerswiat.pl

Rafał Kamiński
redaktor naczelny

Agnieszka Al-Jawahiri
redaktor prowadzący

Mariusz Michalski
szef programowy

Robert Dobrzyński
dyrektor artystyczny

Mariusz Rybak
redaktor graficzny

Jolanta Rososińska
korekta

Krzysztof Dziedzic
autor

Łukasz Gołąbiowski
autor

Konrad Jagaciak
autor

Sebastian Malinowski
autor

Roman Rechenek
autor

Alicja Żebruń
autor

ringier axel springer

Wydawca: RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
Adres: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
tel. (12) 2600200

Prezes Zarządu: Mark Dekan
Prezes Honorowy: Wiesław Podkański
Dyrektor Generalny: Marcin Biegluk
Dyrektor Finansowy: Krzysztof Stopa
Dyrektor Sprzedaży: Mariusz Wąsiński
Dyrektor Marketingu: Olga Korolec

Biuro reklamy: Media Impact

media impact

reklama.warszawa@mediaimpact.pl
tel. (12) 2600200 (BOK)

Business Project Manager: Paweł Bulwan
Dział personalny: Monika Remiszewska
Księgowość: Katarzyna Fita (dyrektor)
Kolportaż: Rafał Kamiński (dyrektor)
Produkcja: Mariusz Gajda
Druk: Walstead Kraków Sp. z o.o.

Prenumerata i egzemplarze archiwalne: www.literia.pl
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

Sprzedaż internetowa: www.literia.pl
Prenumerata zagraniczna: www.literia.pl
E-wydania: ksplus.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

Bitdefender®

Kompleksowa ochrona

iOS

AV TEST av-test.org CERTIFIED WINDOWS TOP PRODUCT

Zabezpiecz siebie i swoją rodzinę Bitdefender Family Pack

www.mojosoft.com.pl/bitdefender-promocja

Oficjalny dystrybutor produktów Bitdefender w Polsce
Marken Systemy Antywirusowe, ul. Armii Krajowej 23/13, 81-366 Gdynia,
tel. +48 58 667 49 49 www.marken.com.pl, kontakt@marken.com.pl

mojosoft SOFTWARE

NIE PRZEGA ŻADNEGO NUMERU

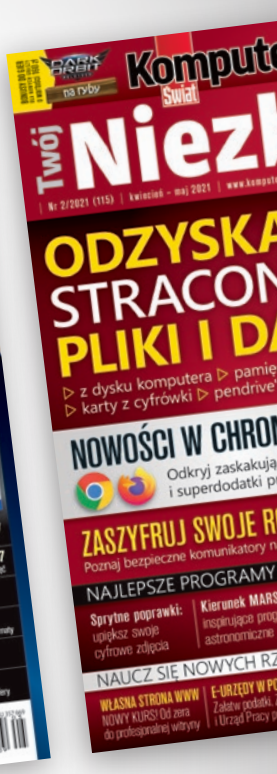

ZAMÓW PRENUMERATĘ NA LITERIA.PL
LUB E-PRENUMERATĘ NA KSPLUS.PL